

Conselleria de Benestar Social

ACORD de 19 de desembre de 2014, del Consell, pel qual s'aprova el Pla Director d'Integració i Convivència 2014-2017. [2014/11661]

El Consell, en la reunió del dia 19 de desembre de 2014, va adoptar l'acord següent:

El Consell elabora la seua política d'integració de la immigració d'acord amb els principis rectoris establits en la Llei 15/2008, de 5 de desembre, de la Generalitat, d'Integració de les Persones Immigrants en la Comunitat Valenciana, i les consideracions de l'Organització Internacional per a les Migracions, que apliquen un enfocament basat en els drets humans.

La Llei 15/2008, de 5 de desembre, de la Generalitat, d'Integració de les Persones Immigrants en la Comunitat Valenciana, estableix en l'article 9 que la Generalitat elaborarà plans d'integració de les persones immigrants, com a instruments que arpleguen els projectes d'actuació dels poders públics de la Comunitat Valenciana durant un període de temps, i fixarà en ells els seus objectius, els subjectes compromesos i els mitjans disponibles. Els plans establiran les actuacions que els poders públics de la Generalitat hauran de realitzar per a facilitar una plena integració social de les persones immigrants.

En consideració als criteris que regixen el model d'integració a la Comunitat Valenciana, establits en l'esmentada Llei 15/2008, de 5 de desembre, en especial la planificació i coordinació de totes les activitats que s'executen en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, el Consell estableix este pla director, que determina els principis i objectius de la seua política d'integració de la immigració en els pròxims quatre anys.

Així mateix, este Pla Director d'Integració i Convivència 2014-2017 considera necessari reforçar les polítiques d'integració prenent en consideració les directrius que emanen de la Unió Europea (UE), subratllant el caràcter transversal de les polítiques d'integració, havent de tindre's en compte no sols els aspectes econòmics i socials, sinó també aquells relacionats amb la diversitat cultural i religiosa. Es partix de la integració, tal com propugna la UE, com un procés bidireccional i dinàmic d'ajust mutu per part d'immigrants i residents.

El present Pla Director d'Integració i Convivència 2014-2017 desenrotlla igualment el que disposa el l'article 9 de la Llei 15/2008, de 5 de desembre, que estableix la participació, en l'elaboració d'estos plans, de les conselleries que tinguen competència directa o indirecta en matèria d'immigració, així com les entitats locals, i se sotmetran a consulta del Fòrum Valencià de la Immigració.

El pla director és el resultat d'un procés de consulta i participació. En la seua elaboració han participat totes les conselleries afectades, així com les Agències de Mediació per a la Integració i la Convivència Social, els agents socials implicats en la temàtica, i la Comissió del Pla Valencià per a la Prevenció de la Discriminació Interètnica, el Racisme i la Xenofòbia.

El pla director va ser sotmés a consulta del Fòrum Valencià de la Immigració en sessió de 13 de novembre de 2014, d'acord amb les seues funcions arplegades en l'article 55, apartat 2, del Decret 93/2009, de 10 de juliol, del Consell, pel qual es va aprovar el Reglament de la Llei 15/2008, de 5 de desembre, de la Generalitat, d'Integració de les Persones Immigrants a la Comunitat Valenciana.

El Fòrum va informar favorablement el pla, i va destacar l'adequació d'este a la realitat actual que es viu a la Comunitat Valenciana, així com l'alt grau de participació i consens aconseguit per part dels agents socials implicats en la matèria.

Per tot això, d'acord amb el que disposa l'article 9.1 de la Llei 15/2008, de 5 de desembre, de la Generalitat, d'Integració de les Persones Immigrants en la Comunitat Valenciana, i en l'exercici de les competències atribuïdes per l'article 16.b de la Llei 5/1983, de 30 de desembre, de la Generalitat, del Consell, a proposta de la consellera de Benestar Social, el Consell

Consellería de Bienestar Social

ACUERDO de 19 de diciembre de 2014, del Consell, por el que se aprueba el Plan Director de Integración y Convivencia 2014-2017. [2014/11661]

El Consell, en la reunió del dia 19 de desembre de 2014, adoptó el siguiente acuerdo:

El Consell elabora su política de integración de la inmigración de acuerdo con los principios rectores establecidos en la Ley 15/2008, de 5 de diciembre, de la Generalitat, de Integración de las Personas Inmigrantes en la Comunitat Valenciana, y las consideraciones de la Organización Internacional para las Migraciones, que aplican un enfoque basado en los derechos humanos.

La Ley 15/2008, de 5 de diciembre, de la Generalitat, de Integración de las Personas Inmigrantes en la Comunitat Valenciana, establece en su artículo 9 que la Generalitat elaborará planes de integración de las personas inmigrantes, como instrumentos que recojan los proyectos de actuación de los poderes públicos de la Comunitat Valenciana durante un período de tiempo, y fijará en ellos sus objetivos, los sujetos comprometidos y los medios disponibles. Los planes establecerán las actuaciones que los poderes públicos de la Generalitat deberán realizar para facilitar una plena integración social de las personas inmigrantes.

En consideración a los criterios que rigen el modelo de integración en la Comunitat Valenciana, establecidos en la citada Ley 15/2008, de 5 de diciembre, en especial la planificación y coordinación de todas las actividades que se ejecuten en el ámbito de la Comunitat Valenciana, el Consell establece el presente plan director, que determina los principios y objetivos de su política de integración de la inmigración en los próximos cuatro años.

Asimismo, este Plan Director de Integración y Convivencia 2014-2017 considera necesario reforzar las políticas de integración tomando en consideración las directrices que emanen de la Unión Europea (UE), subrayando el carácter transversal de las políticas de integración, debiendo tenerse en cuenta no sólo los aspectos económicos y sociales, sino también aquellos relacionados con la diversidad cultural y religiosa. Se parte de la integración, tal y como propugna la UE, como un proceso bidireccional y dinámico de ajuste mutuo por parte de inmigrantes y residentes.

El presente Plan Director de Integración y Convivencia 2014-2017 desarrolla igualmente lo dispuesto en el artículo 9 de la mencionada Ley 15/2008, de 5 de diciembre, que establece la participación, en la elaboración de estos planes, de las consellerías que tengan competencia directa o indirecta en materia de inmigración, así como las entidades locales, y se someterán a consulta del Foro Valenciano de la Inmigración.

El plan director es el resultado de un proceso de consulta y participación. En su elaboración han participado todas las consellerías afectadas, así como las Agencias de Mediación para la Integración y la Convivencia Social, los agentes sociales implicados en la temàtica, y la Comisión del Plan Valenciano para la Prevención de la Discriminación Interètnica, el Racismo y la Xenofobia.

El plan director fue sometido a consulta del Foro Valenciano de la Inmigración en sesión de 13 de noviembre de 2014, de acuerdo con sus funciones recogidas en el artículo 55, apartado 2, del Decreto 93/2009, de 10 de julio, del Consell, por el que se aprobó el Reglamento de la Ley 15/2008, de 5 de diciembre, de la Generalitat, de Integración de las Personas Inmigrantes en la Comunitat Valenciana.

El Foro informó favorablemente el plan, destacando la adecuación del mismo a la realidad actual que se vive en la Comunitat Valenciana, así como el alto grado de participación y consenso alcanzado por parte de los agentes sociales implicados en la matèria.

Por todo ello, conforme con lo dispuesto en el artículo 9.1 de la Ley 15/2008, de 5 de diciembre, de la Generalitat, de Integración de las Personas Inmigrantes en la Comunitat Valenciana, y en el ejercicio de las competencias atribuidas por el artículo 16.b de la Ley 5/1983, de 30 de diciembre, de la Generalitat, del Consell, a propuesta de la Consellera de Bienestar Social, el Consell

ACORDA

Primer

Aprovar el Pla Director d'Integració i Convivència 2014-2017, que figura com a annex.

Segon

Ordenar la seua publicació en el *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana*, així com donar-li la màxima difusió a través dels mitjans de comunicació pertinents.

València, 19 de desembre de 2014

El conseller secretari,
JOSÉ CÍSCAR BOLUFER

ACUERDA

Primero

Aprobar el Plan Director de Integración y Convivencia 2014-2017, que figura como anexo.

Segundo

Ordenar su publicación en el *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana*, así como darle la máxima difusión a través de los medios de comunicación pertinentes.

Valencia, 19 de diciembre de 2014.

El conseller secretario,
JOSÉ CÍSCAR BOLUFER

**PLA DIRECTOR D'INTEGRACIÓ I
CONVIVÈNCIA 2014-2017**

COMUNITAT VALENCIANA

PLA DIRECTOR D'INTEGRACIÓ I CONVIVÈNCIA 2014-2017

PART I

- 1. Introducció. Marc teòric de la integració i conceptes a la Comunitat Valenciana.**
- 2. Procés participatiu.**
- 3. Aspectes normatius en l'àmbit internacional, nacional i autonòmic.**
 - 3.1. Àmbit internacional.**
 - 3.2. Àmbit europeu.**
 - 3.3. Àmbit estatal.**
 - 3.4. Àmbit autonòmic**
- 4. Principis rectors de la integració.**
- 5. Previsió econòmica del pla.**

PART II

- 6. Diagnòstic de partida**
- 7. Agents de la integració**
- 8 Objectius i prioritats 2014-2017**
 - 8.1 De la mediació intercultural .**
 - 8.2. Fases d'intervenció:**
 - 8.2.1 Acollida.**
 - 8.2.1.1. Acollida/informació, assessorament i acompanyament**
 - 8.2.1.2. Acollida/xarxa de centres d'acollida**
 - 8.2.1.3. Acollida/xarxa d'escoles d'acollida**
 - 8.2.2. Cohesió social.**
 - 8.2.2.1. Cohesió social/mediació intercultural i gestió de la diversitat**
 - 8.2.2.2. Cohesió social/escoles d'integració**
 - 8.2.2.3. Cohesió social/prevenció del racisme i xenofòbia**
 - 8.3 Eixos transversals.**
 - Infància, joventut i família.
 - Gènere.
 - Participació social/ Voluntariat.

PART III

- 9. Desenrotllament dels objectius del pla 2014-2017.**
- 10. Avaluació i seguiment.**

I PART

1. Introducció. Marc teòric de la integració ciutadana a la Comunitat Valenciana

El segle XXI s'ha iniciat amb un increment en la connexió entre persones de tots els llocs del món afavorit pels avanços tecnològics, així com d'un increment constant en els desplaçaments d'uns països o territoris a altres. Tal com afirma l'Informe sobre migracions en el món 2011 de l'Organització Internacional de Migracions (OIM)¹, ens trobem davant d'un panorama de migració mundial que probablement augmentarà en magnitud i complexitat per causa de les creixents desigualtats demogràfiques, la nova dinàmica mundial, política, la revolució tecnològica i les xarxes socials.

El nombre total de migrants internacionals ha augmentat en els darrers deu anys i ha passat de 150 milions de persones l'any 2000 a 214 milions en l'actualitat. En la Unió Europea (d'ara en avant UE), com a conseqüència d'estes migracions, la majoria dels Estats membres ha experimentat un augment de la població, i és al voltant d'1,7 milions el nombre de persones que han immigrat a la Unió des de tercers països segons mostren dades d'Eurostat² de 2011, encara que les últimes xifres revelen un lleuger descens en este mateix any 2011 comparat amb 2010. Regne Unit va ser el país que més immigrants va rebre (566.044), seguit per Alemanya (489.422), i Espanya és el tercer país receptor (457.649). En termes absoluts, Espanya se situava en el mateix any com el segon país amb nombre més gran de residents estrangers de la UE després d'Alemanya.

En el conjunt de l'Estat espanyol, tal com s'arregla per l'Observatori Permanent de la Immigració³ el nombre d'estrangers amb certificat de registre o targeta de residència en vigor l'1 de març de 2013 és de 5.467.955, 703.312 dels quals tenen residència a la Comunitat Valenciana. En un futur pròxim, segons previsions contingudes en documents com "Regions 2020" o les mateixes projeccions de població d'Eurostat, la Comunitat Valenciana serà un dels territoris europeus que comptarà amb una societat multicultural amb un 25%-30% de població estrangera.

Estos corrents migratoris estan tenint un efecte profund en la composició socioeconòmica i cultural de les societats d'acollida, la qual cosa es tradueix en nous reptes polítics principalment relacionats amb la

¹http://publications.iom.int/bookstore/free/WMR2011_Spanish.pdf (01 de juliol de 2013)

²http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-FP-13-001/EN/KS-FP-13-001-EN.PDF (4 d'agost de 2013)

³<http://extranjeros.empleo.gob.es/>

integració de la població immigrada als quals han de fer front els diferents Estats membres de la comunitat internacional a més de les administracions regionals i locals, més pròximes a la població.

La Generalitat ha apostat per fer polítiques que afavorisquen esta integració de les persones que han vingut des d'altres països per a dur a terme el seu projecte de vida personal en la Comunitat Valenciana. El present pla director pretén reforçar estes polítiques d'integració recolzant-se en un model que pren en consideració les directrius que emanen de la UE en esta matèria. Estes directrius europees subratllen el caràcter transversal de les polítiques d'integració, i remarquen que han de tindre's en compte no sols aspectes econòmics i socials, sinó també els relacionats amb la diversitat cultural i religiosa. Es partix de la integració tal com propugna la UE com *“un procés bidireccional i dinàmic d'ajust mutu per part d'immigrants i residents”*. Este procés implica el reconeixement d'una sèrie de drets a la població immigrada i el foment de polítiques públiques per a l'èxit de la cohesió social igual que el correlatiu compliment de deures per part de la població immigrada.

Des del primer moment d'arribada d'un nombre important de persones estrangeres a la Comunitat valenciana es van fomentar actuacions per a afavorir-los la integració en la nostra societat en allò que reconeixem com una primera fase d'acollida.

Són de gran importància en esta fase d'acollida les activitats d'informació, orientació i acompanyament en matèries com ara educació, sanitat, vivenda o inserció sociolaboral, a més de la xarxa de centres d'acollida i la Xarxa d'Escoles d'Acollida posades en marxa per la Generalitat juntament amb el tercer sector i les diferents Administracions Públiques, principalment a escala local a través de la xarxa d'agències AMICS.

Després d'este moment d'acollida ens endinsem, en estos últims anys, en una segona fase més complexa que requerix consolidar els esforços de la fase inicial. Esta segona fase consistix a aconseguir la cohesió **social i la convivència pacífica** entre totes les persones residents en esta comunitat autònoma, incloses les persones amb què realitzem el treball d'acollida i que ja formen part de la nostra ciutadania, noves ciutadanes i ciutadans, i inclosos els seus fills: les anomenades **“segones generacions” i inclús les posteriors “terceres generacions”**.

Esta segona fase, no obstant això, lluny de poder dur-se a terme de manera continuada i en les mateixes circumstàncies i context social econòmic i polític inicials, s'ha vist afectada per un moment de crisi econòmica internacional, que tal com reconeix la Comissió Europea⁴, afecta principalment les persones

⁴Comunicació de la Comissió al Parlament Europeu, al Consell, al Comitè Econòmic i Social Europeu i al Comitè de les Regions COM(2011) 455 final «Agenda Europea per a la Integració dels Nacionals de Tercers Països» (2011)

més vulnerables de la UE entre les quals es troba la població immigrada i els seus descendents. En el 4t Informe sobre Migració i Asil de la Comissió Europea, COM (2013) 422 final, s'exposa que el risc de pobresa i exclusió social de les persones nascudes en l'estranger amb edats compreses entre els 25 i els 54 anys supera, generalment, el dels altres en més de deu punts percentuals en tota la UE en el seu conjunt. A més, els xiquets descendents de famílies immigrades (segones i terceres generacions) tenen un major risc d'abandonar prematurament els estudis i els joves immigrants tenen moltes més probabilitats de convertir-se en joves sense treball, estudis o formació (NEET, per les seues sigles en anglés, o NINI, en espanyol), en comparació amb altres joves.

Davant d'esta situació, la Comissió Europea⁵ ha fet de la lluita contra la pobresa un element clau de la seua agenda econòmica, laboral i social, i se centra així mateix en la participació i la inclusió social dels joves, amb especial insistència en els d'origen immigrant⁶. Són estos reptes a què se suma este Pla Director de la Comunitat Valenciana, conscient que l'afecten de la mateixa manera, per això, en esta segona fase de cohesió social i convivència pacífica s'incidirà en el treball amb la població immigrada que està veient incrementada la seua situació de risc d'exclusió social tenint en compte, de manera especial, el treball a realitzar amb els joves.

D'altra banda, en este nou context diferent econòmicament en el qual hi ha un menor flux migratori, però, al mateix temps, hi ha una gran diversitat cultural i religiosa entre la població immigrada que ha de consolidar-se, hi ha l'amenaça, com ocorre en tots els països en el si de la Unió, d'un augment de la intolerància i la xenofòbia que podria afectar la convivència. En este sentit, el nostre Pla Valencià per a la Prevenció de la Discriminació Interètnica, el Racisme i la Xenofòbia arreu que la integració real és només possible si "la solidaritat, el respecte i la igualtat de drets es consoliden com a valors absoluts de convivència". Estos valors suposen un compromís per a tota la ciutadania i, principalment, per a l'educació de la nostra infància en valors de convivència i pau, per la qual cosa es continuarà incidint a través del comitè de seguiment del Pla Valencià per a la Prevenció de la Discriminació interètnica, el racisme i la xenofòbia la consecució d'este objectiu.

Esta separació en dos etapes que s'exposa, tant etapa d'acollida i etapa de cohesió social, no significa que siguen etapes successives i que hi haja un pas de la primera etapa d'acollida a la segona en compartiments estancs, sinó que ambdós etapes coexistiran en el temps, ja que encara que els fluxos han disminuït o s'han ralentitzat, no per això la Comunitat Valenciana deixa de rebre persones que provenen d'altres països amb què ha de continuar realitzant-se un treball d'acollida. Així mateix també

⁵Comunicació de la Comissió al Parlament Europeu, al Consell, al Comitè econòmic i social europeu i al Comitè de les Regions: La Plataforma Europea contra la Pobresa i l'Exclusió social: Un marc europeu per a la cohesió social i territorial. Brussel·les, 16.12.2010 COM(2010) 758 final

⁶Conclusions del Consell i dels Representants dels Governos dels Estats membres, reunits en el si del Consell, de 27 de novembre de 2012, sobre la participació i la integració social dels joves, especialment els d'origen migrant(2012/C 393/05)

trobem la situació de persones que havent aconseguit dur a terme el seu projecte de vida en la nostra comunitat autònoma, s'han vist immerses en una situació de vulnerabilitat que els porta a requerir novament els servicis corresponents a l'etapa d'acollida.

És en este context descrit és en el que sorgix el present Pla Director d'Integració i Convivència 2014-17 amb el repte de ser un pla per a tota la població de la Comunitat Valenciana, un pla els objectius del qual seran continuar l'acollida de les persones estrangeres que arriben a la nostra comunitat autònoma. Al mateix temps, pretén enfortir la cohesió social tenint en compte principalment la població immigrada més exclosa socialment, a les segones i terceres generacions i sempre incidint en la prevenció de les accions racistes i xenòfobes. Este Pla en definitiva té com a objectiu principal ser un pla per a tota la ciutadania.

Però abordar la consecució de la integració a la nostra Comunitat Valenciana requerirà d'un compromís de tots els sectors de la societat valenciana, tant de les Administracions Públiques o primer sector, com del sector privat o segon sector a través de la seua Responsabilitat Social Corporativa i del Tercer Sector d'Acció Social integrat per la societat civil.

Davant del repte d'aconseguir la cohesió social, el present pla director realitzarà una intensa aposta per col·locar el pes en la mediació intercultural com a mitjà central i facilitador de la convivència entre persones o grups pertanyents a una o diverses cultures. La mediació es configurarà com un valuós instrument d'acostament entre cultures, que ajudarà a combatre els estereotips i prejudis desfavorables que puguen sorgir, possibilitarà la trobada constructiva, l'acceptació de la diferència i la comunicació de les parts implicades tot afavorint-ne l'acostament.

En esta aposta per la mediació intercultural es continuarà incidint en la professionalització de les persones mediadores interculturals acreditades de la Comunitat Valenciana i s'apostarà per la seua formació especialitzada i contínua.

Esta mediació comprendrà diferents àmbits com són la mediació comunitària, educativa o sanitària, que es constituïx en eix de tot el sistema d'integració. Per a això s'impulsarà la participació de la xarxa de mediadors i mediadores interculturals acreditats en totes estes àrees.

El present Pla Director d'Integració i Convivència s'estructura de la manera següent:

En la primera part, es troben arreplegades les principals fonts normatives que orienten i constitueixen el marc jurídic del present pla director, el procés de participació per a l'elaboració del present pla i els principis en què es fonamenta.

En la segona part, s'arrepleguen el diagnòstic de la situació a la Comunitat Valenciana, els agents que intervenen en el procés d'integració així com els objectius amb els seus respectius àmbits d'actuació i fases d'intervenció.

En una tercera part s'arreplega el desenvolupament dels objectius i accions 2014-2017 així com l'avaluació i seguiment del pla.

2. Procés participatiu

Amb la creença de la importància de la participació de tots els sectors socials en l'elaboració de polítiques d'integració, el procés d'elaboració del Pla Director d'Integració i Convivència 2014-2017 s'ha basat en una metodologia documental i participativa amb els diversos agents institucionals i socials.

La primera fase d'elaboració del pla va consistir en la realització d'una revisió de les distintes propostes i valoracions de la situació i les necessitats referents a la població immigrada que tant les mateixes agències AMICS com les organitzacions socials analitzen en les seues respectives memòries anuals d'activitat.

Amb totes estes aportacions l'equip de la Direcció General d'Integració, Inclusió Social i Cooperació va elaborar un esborrany de document base de treball. Esta proposta es va traslladar a les diferents Administracions Públiques i agents socials implicats en la integració de població immigrada a la Comunitat Valenciana. Estos van procedir a la realització del conjunt d'aportacions que van considerar oportunes.

Es van rebre aportacions de 16 entitats tant públiques com privades de la Comunitat Valenciana

Posteriorment l'equip de la Direcció General d'Integració, Inclusió Social i Cooperació va realitzar la valoració de les aportacions per a la reelaboració d'una nova proposta de pla director.

3. Aspectes normatius en l'àmbit internacional, nacional i autonòmic

Les polítiques d'integració que este pla director abona tenen com a objectiu afavorir una convivència social enriquidora per a tota la població de la Comunitat Valenciana en consonància amb el marc legislatiu i polític definit a nivell autonòmic i nacional així com en el marc normatiu que, per a la igualtat i per a la concessió a tota la població immigrada d'un nivell adequat de drets, promou la Unió Europea (d'ara en avant UE).

Per això, la Generalitat, tenint en compte l'objectiu de les polítiques d'integració valencianes a més de les polítiques promogudes a nivell nacional, europeu i internacional en esta matèria, defén una gestió positiva de la diversitat basada en el respecte als drets i deures democràtics arreplegats en la Constitució i en l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana.

Estos drets i deures s'arrepleguen en diverses normes d'àmbit internacional, comunitari, estatal i autonòmic que desenrotllen les distintes qüestions referents tant a la integració de les persones immigrades com a la prevenció del racisme i la xenofòbia. Estes normes es tindran en compte a l'hora d'elaborar les polítiques d'integració dirigides a la població de la Comunitat Valenciana i orientaran tots els textos aplicant un enfocament basat en els Drets Humans (EBDH) seguint les últimes recomanacions de l'Organització Internacional de Migracions (OIM).

3.1 Àmbit Internacional

Quant a les normes relatives als drets fonamentals i a les llibertats que la Constitució reconeix, estes s'interpretaran de conformitat amb la Declaració Universal de Drets Humans (1948) i els tractats i acords internacionals sobre les mateixes matèries ratificats per Espanya (articles 10.2, 93 i 96 de la Constitució Espanyola) entre els quals es troben els següents, sense que esta enumeració siga exhaustiva:

- Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics (1966) i el seu protocol facultatiu (1976).
- Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals (1966) i el seu protocol facultatiu (2008).
- Convenció Internacional sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació racial (1965).
- Convenció Internacional sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona (1979).
- Convenció Internacional sobre els Drets del Xiquet (1989).

- Convenció de Nacions Unides contra la Delinqüència Organitzada Transnacional i el seu Protocol de Nacions Unides Contra la Delinqüència Organitzada Transnacional (2001) i el seu protocol addicional per a previndre, reprimir i sancionar la tracta de persones, especialment de dones i xiquets.

Com recorda l'Organització Internacional per a les Migracions (OIM), estes normes internacionals garantixen a la població immigrada certs drets que han de ser inclosos per les autoritats en els seus enfocaments per a la integració. A més, estes normes protegixen el dret de la població immigrada a interactuar econòmicament, socialment i culturalment amb la societat de destinació per tal que puga mantindre un sentit de la seua pròpia identitat cultural.⁷

3.2 Àmbit europeu

En matèria de Drets i Llibertats Fonamentals a nivell de la UE, el marc jurídic el conformen la Convenció Europea per a la Protecció dels Drets Humans i Llibertats Fonamentals de 1950, la Carta Social Europea de 1961 i la Carta de Drets Fonamentals de la Unió Europea de l'any 2000 i en particular els seus articles 15, 18, 20, 21 i 34, així com un gran nombre de directives entre les quals cal destacar:

- Directiva 2011/36/UE, relativa a la prevenció i lluita contra la tracta de sers humans i a la protecció de les víctimes.
- Directiva 2000/78/CE, relativa a l'establiment d'un marc general per a la igualtat de tracte en l'ocupació i l'ocupació.
- Directiva del Consell 2003/86/CE, sobre el dret a la reagrupació familiar.
- Directiva 2003/109/CE del Consell, de 25 de novembre de 2003, relativa a l'estatut dels nacionals de tercers països residents de llarga duració.
- Directiva 2000/78/CE del Consell, de 27 de novembre de 2000, relativa a l'establiment d'un marc general per a la igualtat de tracte en l'ocupació i el treball.
- Directiva 2004/38/CE relativa al dret dels ciutadans de la Unió i dels membres de les seues famílies a circular i residir lliurement en el territori dels Estats membres.
- Directiva 2000/43/CE relativa a l'aplicació del principi d'igualtat de tracte de les persones independentment del seu origen racial o ètnic.

En referència a la cohesió social, cal assenyalar l'Estratègia de Lisboa (Consell d'Europa, 2000) per a l'any 2010 i l'informe Kok (el seu instrument avaluador, 2003) i la Comunicació de la Comissió de 13.10.2004

⁷http://www.crmsv.org/documentos/IOM_EMM_Es/v3/V3S06_CM.pdf (9 d'agost de 2013)

titulada “Reforç de la dimensió social de l’estratègia de Lisboa: Racionalització del mètode obert de coordinació en l’àmbit de la protecció social” (COM (2003) 261).

Quant a les polítiques d’integració, el mandat de la UE per a promoure la integració es deriva dels tractats, els programes plurianuals del Consell Europeu i l’Estratègia Europa 2020.

En referència als **tractats**, encara que els tractats constitutius de la UE no fan referència a la integració dels immigrants, el Tractat d’Amsterdam (1997) conté dos disposicions que es referixen a la integració, encara que sense mencionar-la com a tal: l’article 13, que permet al Consell adoptar accions adequades per a lluitar contra la discriminació per motius de sexe, origen racial o ètnic, religió o conviccions, discapacitat, edat o orientació sexual i l’article 73.k. Per la seua banda el Tractat de Lisboa (2007) per primera vegada estableix una base jurídica per a la promoció de la integració en la UE en l’article 79.4 que estableix: *“El Parlament Europeu i el Consell, de conformitat amb el procediment legislatiu ordinari, podran establir mesures per a fomentar i recolzar l’acció dels Estats membres a fi de promoure la integració dels nacionals de tercers països que residisquen legalment en el seu territori, excloent-ne tota harmonització de les disposicions legals i reglamentàries dels estats membres”*.

D’altra banda, respecte als **programes plurianuals del Consell Europeu** en la reunió del Consell Europeu de Tampere (Finlàndia), els dies 15 i 16 d’octubre de 1999, ja es va fer insistència en la importància de la integració dels nacionals de tercers països. Posteriorment, en el Consell Europeu de l’Haia (2004), es va subratllar la necessitat d’una major coordinació de les polítiques nacionals d’integració i les iniciatives de la UE en este camp. A més, va assenyalar que un marc basat en els principis bàsics comuns ha de ser la base per a futures iniciatives de la UE. Finalment, en el Consell Europeu d’Estocolm (2009) es va adoptar un ambiciós programa en relació amb la integració.

Així, s’ha anat conformant a nivell europeu un marc en què s’inscriuen les polítiques d’integració format per un important elenc de dictàmens, resolucions i comunicacions, entre les quals destaquen:

- Dictamen del Comité Econòmic i Social Europeu, de 22 de febrer de 2012, sobre la Comunicació de la Comissió al Parlament Europeu, al Consell, al Comité Econòmic i Social Europeu i al Comité de les Regions titulat «Agenda Europea per a la Integració dels Nacionals de Tercers Països» (SOC/427).
- Comunicació de la Comissió, de 20 de juliol de 2011, titulada «Agenda Europea per a la Integració dels Nacionals de Tercers Països» ([COM\(2011\)0455](#)).
- Dictamen del Comité de les Regions, de 16 de febrer de 2012, titulat «Nova agenda europea per a la integració».

- Dictamen d'iniciativa del Comité Econòmic i Social Europeu de 18 de setembre de 2012 sobre «La contribució dels emprenedors immigrants a l'economia».
- Comunicació de la Comissió de 16 de desembre de 2010 “La Plataforma europea contra la pobresa i l'exclusió social: Un marc europeu per a la cohesió social i territorial”.
- Conclusions del Consell i dels Representants dels Governos dels Estats membres reunits en el si del Consell, de 4 de maig de 2010, sobre la integració com a motor de desenvolupament i cohesió social.
- Dictamen del Comité Econòmic i Social Europeu, de 17 de març de 2010, sobre el tema «La integració i l'Agenda Social» (SOC/364).
- Comunicació de la Comissió, COM (2010)2020, de 3 de març de 2010, denominada «Europa 2020: una estratègia per a un creixement intel·ligent, sostenible i integrador».
- El Programa d'Estocolm (2009) “Una Europa oberta i segura que servisca i protegisca el ciutadà” (2010/C 115/01) adoptat pel Consell Europeu.
- Les Conclusions de 12 de juny de 2007, sobre l'enfortiment de les polítiques d'integració en la Unió Europea per mitjà de la promoció de la unitat en la diversitat.
- La Resolució del Parlament Europeu, de 6 de juliol de 2006, sobre les estratègies i els mitjans per a la integració dels immigrants en la Unió Europea.
- Comunicació de la Comissió COM (2005)0389 “Programa Comú per a la Integració – Marc per a la integració dels nacionals de tercers països en la Unió Europea” d'1 de setembre de 2005.
- Conclusions del Consell i dels Representants dels Governos dels Estats membres, de 19 de novembre de 2004, sobre l'establiment d'uns principis bàsics comuns per a la política d'integració dels immigrants en la Unió Europea.

D'este marc cal destacar la Comunicació de la Comissió, COM (2010) 2020, de 3 de març de 2010, denominada « Europa2020: **una estratègia per a un creixement intel·ligent, sostenible i integrador** »

Europa2020 s'articula a l'entorn d'una sèrie d'objectius en tota la UE. Estos constitueixen els objectius compartits que orienten l'actuació de la UE i dels Estats membres. Entre estos objectius s'arreglen, pel que fa a la població immigrada, entre altres:

- Eliminar les barreres d'entrada al mercat laboral per als nousvinguts.
- Millorar els seus nivells d'educació sobretot per mitjà de la reducció de l'abandonament escolar i la seua participació en l'educació superior.
- Promoure la seua inclusió social, en particular per mitjà de la reducció de la pobresa.

3.3 Àmbit estatal

En l'àmbit estatal, el marc constitucional d'esta matèria es troba arreplegat en l'article 149.1.2 de la Constitució espanyola de 1978 (CE), que assenyalava la competència exclusiva de l'Estat en matèria de nacionalitat, immigració, estrangeria i dret d'asil però hi ha altres competències que han sigut objecte de transferència a les comunitats autònomes a través de l'article 148 de la CE (apartats 1.17, 1.20, 1.21) com són cultura, assistència social, i sanitat, a més de remetre als Estatuts d'Autonomia competències semblants en altres àmbits del benestar (educació, treball, vivenda, etc., en l'apartat 2 del mateix article).

A nivell legal el marc per a la integració s'arreplega en la Llei Orgànica 4/2000, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seua integració social, reformada per mitjà de les Lleis Orgàniques 8/2000, 11/2003, 14/2003 i 2/2009, que estableix en el seu preàmbul, aspectes centrals que reforcen la integració com un dels eixos centrals de la política d'immigració.

També es tindrà en compte l'Estratègia Nacional per a la inclusió Social de la Població Gitana a Espanya 2012-2020.

3.4 Àmbit autonòmic

En la Comunitat Valenciana, basant-se en la transferència mencionada de l'article 148 de la Constitució, l'Estatut d'Autonomia arreplega la referència a les persones immigrants com un dels seus àmbits primordials en els seus articles 10.3 *in fine* que preveu "*l'actuació de la Generalitat se centrarà...en els drets i atenció social dels immigrant amb residència a la Comunitat Valenciana*", per la seua banda l'article 59.5 del mateix Estatut estableix que "*la Generalitat col·laborarà amb el Govern d'Espanya pel que fa a polítiques d'immigració*".

Basant-se en estes previsions normatives i amb l'objectiu d'establir les bases d'un model que possibilita l'efectiva integració social de les persones immigrants a la Comunitat Valenciana s'han dictat una sèrie de normes:

- Llei 15/2008, de 5 de desembre, de la Generalitat d'Integració de les Persones Immigrants a la Comunitat Valenciana.

- Decret 93/2009, de 10 de juliol, del Consell pel qual s'aprova el Reglament de la Llei 15/2008, de 5 de desembre, de la Generalitat d'Integració de les Persones Immigrants a la Comunitat Valenciana.

I finalment, dos ordres:

- Orde 11/2010, de 27 de setembre, de la Generalitat, que regula el règim d'autorització administrativa de les entitats per a la impartició del Programa Voluntari de Comprensió de la Societat Valenciana Escola d'Acollida
- Orde 8/2011, de 19 de maig, de la Generalitat, per la qual es regula l'acreditació de la figura de la persona medidora i el Registre de Mediadors de la Comunitat Valenciana.

El conjunt de tota esta normativa constituirà el marc jurídic de referència per a totes les accions que, en matèria d'integració de població immigrada, es duguen a terme a la Comunitat Valenciana.

4. Principis rectors de la integració

El present pla director es regirà per una sèrie de principis que arpleguen al seu torn els reconeguts en matèria d'integració en la normativa internacional, europea, nacional i autonòmica. Estos principis orientaran la interpretació de les actuacions que, en matèria d'integració de la població immigrada, es duguen a terme a la Comunitat Valenciana.

A nivell internacional tal com indica l'Organització Internacional de Migracions (OIM) el principi legal més rellevant respecte a la integració és la prohibició **de la discriminació**. Este principi està consagrat en l'article 2 de la *Declaració Universal dels Drets Humans* i en diversos instruments internacionals. Garantix la igualtat davant de la llei i la protecció igual a totes les persones amb la prohibició de les pràctiques que conduïxen a desavantatges per als que pertanyen a una cultura, religió o grup social específics.

A nivell europeu, en la Carta de Drets Fonamentals de la Unió Europea (2000) s'arpleguen, a més del principi d'igualtat, els valors indivisibles i universals de la dignitat **humana, la llibertat i la solidaritat** i es reconeix la persona com a centre de la seua actuació.

A nivell nacional, també s'arreglen en el II Pla Estratègic de Ciutadania i Integració (PECI) els principis d'igualtat i no discriminació, als quals s'afegen el de ciutadania, **interculturalitat i inclusió**, vàlids en qualsevol escenari migratori.

A nivell autonòmic ens fem ressò de tots els principis que s'arreglen a nivell internacional, europeu i nacional consagrant tal com es realitza en aquells àmbits, com a principi fonamental el principi **de la mateixa dignitat de totes les persones i de no-discriminació per raó de la condició de persona immigrada**, juntament amb altres.

Principi d'igualtat i no-discriminació

La Constitució Espanyola estableix en l'article 9.2. que "correspon als poders públics promoure les condicions perquè la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en què s'integra siguen reals i efectives; remoure els obstacles que impedisquen o dificulten la seua plenitud i facilitar la participació de tots els ciutadans en la vida política, econòmica, cultural i social". El principi d'igualtat en este sentit implica l'equiparació de drets i obligacions entre la població d'acollida i les persones immigrades que residisquen a la Comunitat Valenciana, en els termes establits en la legislació estatal i autonòmica vigent.

Este principi suposa el ple respecte a la la mateixa dignitat de totes les persones i la garantia de no-discriminació per raó de condició de persona immigrada. Este reconeixement és indispensable perquè es construísca una societat inclusiva, cohesionada i integrada, en la qual tots els membres que la conformen siguen igualment lliures i iguals, sense que importe d'on procedixen.

Este principi d'igualtat i no-discriminació orientarà les accions tendents tant a garantir la igualtat com a realitzar accions efectives de prevenció contra el racisme i la xenofòbia desplegant polítiques actives d'integració a favor dels immigrants que es troben en territori de la Comunitat Valenciana. En aquells àmbits en què la condició de persona immigrada pugua comportar una situació objectiva de desigualtat, es podran aplicar mesures d'acció positiva.

Per raó d'este principi i respecte al llenguatge a utilitzar en l'aplicació del present pla director i d'acord amb el que disposa la disposició adicional quarta de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, les institucions i administracions de la Generalitat evitaran utilitzar un llenguatge que supose discriminació per a qualsevol persona o col·lectiu, la qual cosa serà aplicable a la població immigrada.

Principi de vinculació dels poders públics als drets i llibertats reconeguts en la Constitució Espanyola, la Carta Social Europea i en aquells altres acords internacionals de protecció dels drets humans, individuals i col·lectius vàlidament ratificats per Espanya.

Solidaritat

Les polítiques i actuacions en la gestió positiva de la diversitat han de basar-se en la justícia social com a principi inspirador de les relacions humanes, amb l'objectiu de cooperar al benestar general.

Principi d'interculturalitat.

El principi d'interculturalitat ha de configurar-se com la pauta bàsica que ha de regir les relacions existents entre persones i grups de distintes cultures dins d'un mateix territori, i a fi de garantir la cohesió social i la diversitat. Això implica necessàriament el reconeixement, respecte i protecció de totes i cada una de les característiques socials i culturals que puga comportar la població immigrada a la societat d'acollida, i adaptar-les a la nostra comunitat per mitjà del diàleg, la interrelació i interacció, per mitjà d'unes pautes bàsiques que respecten els drets fonamentals.

El resultat d'esta comunicació donarà lloc a realitats culturals en les quals tots els grups socials poden veure's enriquits i transformats. La integració ha d'entendre's com un procés de mútua adaptació que imposa valorar i respectar les diferents cultures que comporten les persones immigrades, i no sols cenyir-se a assimilar les pautes culturals dominants. Per a això s'afavoriran polítiques efectives de participació social per a aconseguir la màxima interrelació i coneixement mutu.

Principi de transversalitat de les polítiques d'integració

Segons este principi les polítiques d'integració resultaran d'aplicació transversal sobre el conjunt de l'actuació de l'administració de la Generalitat. Les diverses actuacions tindran en compte el fenomen de la immigració en les actuacions o decisions que s'adopten d'una manera integrada i multidimensional, este principi es troba entre els principis bàsics comuns del "Programa Comú per a la Integració" que recull que les polítiques i mesures tendents a incloure la qüestió d'integració en totes les pertinents competències polítiques i nivells de govern i servicis públics han de prendre's ben en compte en l'elaboració i posada en pràctica de mesures públiques.

Principi de transversalitat de gènere

En l'adopció d'estos principis no podem obviar un tema tan present en la nostra societat com és el tema del gènere, ja que hem de remarcar en la diferent situació social en què encara a hores d'ara, es troben hòmens i dones.

La transversalitat de gènere ha d'entendre's com l'orientació en tots els processos polítics dirigida a incorporar la perspectiva de la igualtat com a pilar bàsic per a construir una societat igualitària entre hòmens i dones.

Hem de fer especial referència al col·lectiu de dones immigrades i dur a terme un especial esforç per a garantir a este col·lectiu la igualtat d'oportunitats i de condicions, i planificar per a això polítiques públiques que tinguen en compte les desigualtats existents i satisfer de manera equitativa les necessitats que puguen existir.

5. Previsió econòmica del pla

En compliment del que estableix la Llei 15/2008, de 5 de desembre, de la Generalitat, d'Integració de les Persones Immigrants a la Comunitat Valenciana, la Generalitat es compromet a establir en el seu pressupost, en la mesura que les circumstàncies econòmiques ho permeten, les quanties destinades a afavorir la integració i convivència de les persones immigrants, per mitjà dels mecanismes que es consideren idonis per a aconseguir eixe fi.

PART II

6. Diagnòstic de partida

En primer lloc farem referència als diferents règims jurídics d'estrangeria així com a quines persones s'apliquen.

El règim de residència indica el règim jurídic d'estrangeria que s'aplica a l'estranger que residix en l'Estat espanyol. En trobem dos tipus: comunitari i general.

Règim Comunitari⁸

És el règim jurídic d'estrangeria que s'aplica als ciutadans comunitaris -nacionals de països de la Unió Europea i d'altres Estats part en l'Acord sobre el Espai Econòmic Europeu (Islàndia, Liechtenstein i Noruega) i de la Confederació Suïssa – així com als seus familiars i els familiars d'espanyols que siguen nacionals de tercers països⁹ a què s'expedix una targeta de residència de familiar de ciutadà de la Unió.

Dins d'este règim, hi ha **dos vies d'accés a la residència** d'estrangers en l'Estat espanyol: els ciutadans de la UE-AELC poden accedir per: treball per compte d'altri, treball per compte propi, residència no lucrativa, estudiant, motius familiars, motiu de residència no determinat i residència permanent. D'altra banda, els familiars nacionals de tercers països poden accedir per residència o per residència permanent.

Règim General¹⁰

És el règim jurídic que s'aplica als nacionals de tercers països, llevat que per raó de parentiu els siga aplicable el Règim Comunitari. A estos estrangers se'ls expedix una targeta de residència.

Hi ha dos tipus de d'autorització respecte a la duració:

- a) Residència de llarga duració
- b) Residència temporal.

⁸El règim comunitari es regula en el RD 240/2007, de 16 de febrer, sobre entrada, lliure circulació i residència a Espanya de ciutadans dels Estats membres de la Unió Europea i altres Estats part en l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu.

⁹Els nacionals de tercers països que són familiars de ciutadans comunitaris o d'espanyols i que tenen accés a este Règim Comunitari són:

- el cònjuge o parella de fet registrada
- els descendents directes del ciutadà comunitari o del seu cònjuge o parella que siguen o bé menors de 21 anys, o majors si viuen a càrrec seu, o incapacitats.
- els ascendents directes del ciutadà comunitari o del seu cònjuge o parella que visquen a càrrec seu.

¹⁰El règim general es regula per la LO 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seua integració social, i el RD 557/2011, de 20 d'abril pel qual s'aprova el Reglament de la LO 4/2000.

I segons motiu de concessió:

- de treball (per compte propi, per compte d'altri, altres autoritzacions)
- reagrupació familiar
- residència no lucrativa- autoritzacions per circumstàncies excepcionals (arrelament, raons humanitàries i altres)

Després d'esta introducció conceptual passem a desenrotllar la situació de la població estrangera al nostre país i, especialment a la Comunitat Valenciana en els últims anys

La població d'un determinat lloc pot augmentar o disminuir pels desplaçaments migratoris d'individus, ja siguen de curta com de llarga duració. El nombre total de migrants internacionals ha augmentat en els últims deu anys i ha passat de 150 milions de persones l'any 2000 a 214 milions en l'actualitat.

En la Unió Europea (d'ara en avant UE), com a conseqüència d'estes migracions, la majoria dels Estats membres ha experimentat un augment de la població, i és al voltant d'1,7 milions el nombre de persones que han immigrat a la Unió des de tercers països segons mostren dades d'Eurostat¹¹, de 2011, encara que les últimes xifres revelen també un lleuger descens en este mateix any 2011 comparat amb 2010. El Regne Unit va ser el país que més immigrants va rebre (566.044), seguit per Alemanya (489.422), i Espanya el tercer país receptor (457.649). En termes absoluts Espanya se situava en el mateix any com *el segon país amb nombre més gran de residents estrangers de la UE després d'Alemanya*.

En termes d'estrangers residents, a 1 de gener de 2012 el nombre més gran es trobava en primer lloc a Alemanya amb 7,4 milions de persones, a Espanya en segon lloc amb aproximadament 5,5 milions, seguits d'Itàlia, Regne Unit i França.

Del total de 7.9 milions procedents de països fora de la UE que a principis de l'any 2012 estaven residint en la UE, més de la mitat van ser els ciutadans de Turquia, Albània o Ucraïna. El següent grup més gran va ser d'Àfrica (24.5 %), seguit d'Àsia (22.0 %), Amèrica (14.2 %) i Oceania (0.8 %). Més de la mitat dels ciutadans dels països africans residents en la UE procedien del nord d'Àfrica, principalment del Marroc o Algèria. La majoria dels ciutadans d'Àsia procedien d'Àsia del Sud o de l'Est, en particular de l'Índia o la Xina. Els ciutadans d'Equador i els dels Estats Units comprenen la major part dels no nacionals d'Amèrica residents en la UE.

¹¹http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-FP-13-001/EN/KS-FP-13-001-EN.PDF (4 de agost de 2013)

A Espanya, si tenim en compte en primer lloc les dades del Padró podem assenyalar alguns fets tal com veiem en la taula següent:

Taula 1. Persones empadronades a la Comunitat Valenciana

TOTAL	2006*	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013**
TOTAL ESPANYA	44.708.964	45.200.737	46.157.822	46.745.807	47.021.031	47.190.493	47.265.321	47.059.533
C. VALENCIANA	4.806.908	4.885.029	5.029.601	5.094.675	5.111.706	5.117.190	5.129.266	5.104.365
Alacant	1.783.555	1.825.264	1.891.477	1.917.012	1.926.285	1.934.127	1.943.910	1.940.886
Castelló	559.761	573.282	594.915	602.301	604.274	604.344	604.564	600.592
València	2.463.592	2.486.483	2.543.209	2.575.362	2.581.147	2.578.719	2.580.792	2.562.887
ESpanyOLS								
TOTAL ESPANYA	40.564.798	40.681.183	40.889.060	41.097.136	41.273.297	41.439.006	41.529.063	41.539.400
C. VALENCIANA	4.138.833	4.152.927	4.182.262	4.205.335	4.217.947	4.236.408	4.246.254	4.245.162
Alacant	1.424.405	1.432.357	1.445.109	1.454.038	1.459.186	1.467.443	1.471.300	1.474.866
Castelló	481.920	485.061	488.790	491.080	492.009	492.942	492.966	492.311
València	2.232.508	2.235.509	2.248.363	2.260.217	2.266.752	2.276.023	2.281.988	2.277.985
ESTRANGERS								
TOTAL ESPANYA	4.144.166	4.519.554	5.268.762	5.648.671	5.747.734	5.751.487	5.736.258	5.520.133
C. VALENCIANA	668.075	732.102	847.339	889.340	893.759	880.782	883.012	859.203
Alacant	359.150	392.907	446.368	462.974	467.099	466.684	472.610	466.020
Castelló	77.841	88.221	106.125	111.221	112.265	111.402	111.598	108.281
València	231.084	250.974	294.846	315.145	314.395	302.696	298.804	284.902
UNIÓ EUROPEA								
TOTAL ESPANYA	1.427.662	1.708.517	2.102.654	2.273.226	2.350.172	2.395.358	2.443.617	2.352.978
C. VALENCIANA	333.035	387.275	457.551	483.926	495.102	496.321	506.940	493.099
Alacant	209.450	239.178	271.869	284.310	290.662	293.293	299.459	295.804
Castelló	45.083	53.643	65.613	69.043	70.216	70.539	71.933	69.051
València	78.502	94.454	120.069	130.573	134.224	132.489	135.548	128.244
NO UE								
TOTAL ESPANYA	2.716.504	2.811.037	3.166.108	3.375.445	3.397.562	3.356.129	3.292.641	3.167.155
C. VALENCIANA	335.040	344.827	389.788	405.414	398.657	384.461	376.072	366.104
Alacant	149.700	153.729	174.499	178.664	176.437	173.391	173.151	170.216
Castelló	32.758	34.578	40.512	42.178	42.049	40.863	39.665	39.230
València	152.582	156.520	174.777	184.572	180.171	170.207	163.256	156.658

* Les dades UE inclouen Bulgària i Romania

** Xifres provisionals a 1/6/2013

Font: CeiMigra

La població total de la Comunitat Valenciana augmenta lleugerament, respecte a la població total de l'Estat espanyol, entre 2006 i 2013.

Les províncies d'Alacant i Castelló **augmenten** el seu pes relatiu en la població total de la Comunitat Valenciana, mentres que la província de València disminueix el seu pes relatiu. En números absoluts, i considerant la població total, les tres províncies augmenten de població en el període 2006-2013,

encara que Alacant disminuïx si considerem el període 2012-2013, Castelló veu disminuir la seua població entre 2010 i 2013, i València es comporta igual en eixe mateix període 2010-2013.

A Espanya i a la Comunitat Valenciana, el nombre d'estrangers empadronats disminuïx lleugerament el pes relatiu respecte a la població total en el període 2010-2013. En números absoluts, eixa disminució s'observa, amb alts i baixos, en el mateix període, mentres que a Espanya només pot observar-se en el període 2011-2013.

La població estrangera procedent de la Unió Europea disminuïx, a Espanya i a la Comunitat Valenciana, a partir de 2012. El comportament de les províncies d'Alacant i Castelló és semblant als dos anteriors, però la província de València veu disminuir la població comunitària en 2011, que torna a augmentar en 2012 i torna a disminuir en 2013.

El pes relatiu de la població extracomunitària respecte de la població total, igual que les xifres absolutes, disminuïx a Espanya, entre 2011 i 2013, mentres que a la Comunitat Valenciana, i en les tres províncies, ho fa ja des de 2010.

De totes maneres, el Padró continu ha de ser matisat i pot plantejar altres dificultats distintes¹². L'empadronament no pot ser equiparat a la residència real, és a dir, a les persones que habiten a Espanya, estiguen o no empadronades.

Per això, quant a les dades disponibles al juny de 2013, els residents estrangers que són titulars d'un certificat de registre, autorització de residència i autorització d'estada per estudis (taula 2), són a la Comunitat Valenciana 707.666 persones, la qual cosa mostra que el nombre de persones estrangeres continua augmentant durant els anys de crisi, inclús si es considera com a indicador, encara que resulte restrictiu i no representatiu de tota la realitat¹³, el nombre de permisos i autoritzacions de residència en vigor. Del total de persones estrangeres el 58,92% són ciutadanes comunitàries. Açò significa que 290.691 persones estrangeres procedixen de tercers països (un 41,08% del total d'estrangers amb permís o autorització de residència). Per províncies, el percentatge de persones estrangeres comunitàries a la província de València és d'un 54,74%; i puja a un 61,22% i a un 63,19% a Alacant i Castelló, respectivament.

Taula 2. Residents estrangers amb permís o autorització de residència a la Comunitat Valenciana

¹²Veja informes anuals sobre migracions i integració de la Fundació Ceimigra.

¹³Veja els últims informes anuals sobre migracions i integració de la Fundació Ceimigra.

	Total	Règim comunitari	Règim general
Comunitat Valenciana	707.666	416.975	290.691
Alacant	320.454	196.170	124.284
Castelló	104.754	66.194	38.560
València	282.458	154.611	127.847

Font: CeiMigra

Taula 3. Nacionals de tercers països en règim comunitari a la Comunitat Valenciana

% de persones en règim comunitari respecte del total de cada nacionalitat	Països
50% o més	Tailàndia, Vietnam, Mèxic, Sud-àfrica, Panamà, Japó, Estats Units, Austràlia, Indonèsia, Cuba, Malàisia, Haití i Aràbia Saudita.
Entre un 40% i un 49,99%	Nova Zelanda, Costa Rica, República Dominicana, Canadà, Veneçuela i Guatemala.
Entre un 30 i un 39,99%	Argentina, Uzbekistan, Albània, Uruguai, Nicaragua, Angola, El Salvador, Turquia i Croàcia.
Entre un 20 i un 29,99%	Mongòlia, Cap Verd, Taiwan, Togo, Israel, Kenya, Sri Lanka, Guinea Equatorial, Kazakhstan, Filipines, Paraguai, Corea del Sud, Síria, Xile, Tunis, Jordània, Hondures, Bielorrússia, Perú i Andorra.
Entre un 10 i un 19,99%	Colòmbia, Líban, Sèrbia, Iran, Líbia, Rússia, Palestina, Azerbaidjan, Camerun, Egipte, Moçambic, Burkina Faso, Costa d'Ivori, Nigèria, Macedònia, Iraq, Ghana, Etiòpia, Libèria, Bangla Desh i Senegal

Font: CeiMigra

És important observar el nombre creixent de persones de tercers Estats que apareixen amb Règim Comunitari, inclús mantenint la nacionalitat estrangera. Açò pot estar indicant, per exemple, els denominats **matrimonis mixtos**, en els quals una persona és estrangera i l'altra és espanyola o ciutadana de la Unió Europea. Que esta realitat siga creixent no és estrany degut, primer, a la joventut de les persones immigrades i, segon, al temps de permanència a Espanya, en el qual es constrüeixen relacions, pertinences i projectes d'assentament definitiu. Però ha d'assenyalar-se la importància d'este fenomen en algunes nacionalitats concretes (taula 3).

Respecte a les persones residents estrangeres titulars d'un certificat de registre, autorització de residència i autorització d'estada per estudis, la xifra ascendix a 707.666 persones a la Comunitat Valenciana, segons les dades disponibles al juny de 2013. Açò mostra que el nombre de persones

estrangeres continua augmentant durant els anys de crisi, inclús si es considera com a indicador, encara que resulte restrictiu i no representatiu de tota la realitat¹⁴, el nombre de permisos i autoritzacions de residència en vigor.

Taula 4. Nacionals de tercers països a la Comunitat Valenciana, en règim comunitari o general.

	Total residents	Règim comunitari	%	Règim general	%
Total	707.666	416.975	58,92%	290.691	41,08%
Marroc	82.168	2.730	3,32%	79.438	96,68%
Equador	45.733	3.450	7,54%	42.283	92,46%
Colòmbia	37.036	7.262	19,61%	29.774	80,39%
Xina	18.999	394	2,07%	18.605	97,93%
Algèria	18.006	1.022	5,68%	16.984	94,32%
Bolívia	15.683	1.300	8,29%	14.383	91,71%
Ucraïna	14.250	933	6,55%	13.317	93,45%
Argentina	12.063	4.634	38,41%	7.429	61,59%
Rússia	9.050	1.573	17,38%	7.477	82,62%
Pakistan	8.985	381	4,24%	8.604	95,76%
Cuba	5.201	2.692	51,76%	2.509	48,24%
Nigèria	5.111	697	13,64%	4.414	86,36%
Brasil	5.085	2.532	49,79%	2.553	50,21%
Perú	4.987	1.062	21,30%	3.925	78,70%
Uruguai	4.971	1.729	34,78%	3.242	65,22%
Senegal	4.089	415	10,15%	3.674	89,85%
Índia	3.876	222	5,73%	3.654	94,27%
Veneçuela	3.790	1.710	45,12%	2.080	54,88%
Armènia	3.232	135	4,18%	3.097	95,82%
Paraguai	3.105	749	24,12%	2.356	75,88%
República Dominicana	2.784	1.293	46,44%	1.491	53,56%
Xile	2.674	630	23,56%	2.044	76,44%
Moldàvia	2.235	209	9,35%	2.026	90,65%
Mali	1.824	21	1,15%	1.803	98,85%
Guinea Equatorial	1.438	368	25,59%	1.070	74,41%
Estats Units	1.436	777	54,11%	659	45,89%
Geòrgia	1.411	74	5,24%	1.337	94,76%
Hondures	1.276	276	21,63%	1.000	78,37%
Mèxic	1.174	757	64,48%	417	35,52%
Ghana	718	95	13,23%	623	86,77%
Mauritània	631	22	3,49%	609	96,51%
Bielorússia	540	115	21,30%	425	78,70%
Filipines	526	128	24,33%	398	75,67%
Camerun	518	85	16,41%	433	83,59%
Guinea	487	22	4,52%	465	95,48%

¹⁴Veure els últims informes anuals sobre migracions i integració de la Fundació Ceimigra.

Síria	403	96	23,82%	307	76,18%
Nepal	362	23	6,35%	339	93,65%
Sèrbia	361	68	18,84%	293	81,16%
Nicaragua	339	114	33,63%	225	66,37%
Tunis	305	67	21,97%	238	78,03%
Egipte	302	48	15,89%	254	84,11%
Turquia	286	88	30,77%	198	69,23%
Bangla Desh	261	28	10,73%	233	89,27%
Gàmbia	261	20	7,66%	241	92,34%
El Salvador	258	81	31,40%	177	68,60%
Bòsnia-Herzegovina	250	22	8,80%	228	91,20%
Japó	246	135	54,88%	111	45,12%
Iran	221	41	18,55%	180	81,45%
Rep. Dem. del Congo	219	15	6,85%	204	93,15%
Líban	217	41	18,89%	176	81,11%
Canadà	206	93	45,15%	113	54,85%
Costa d'Ivori	174	25	14,37%	149	85,63%
Guatemala	166	68	40,96%	98	59,04%
Panamà	160	90	56,25%	70	43,75%
Kazakhstan	160	39	24,38%	121	75,63%
Jordània	160	35	21,88%	125	78,13%
Austràlia	159	86	54,09%	73	45,91%
Croàcia	159	48	30,19%	111	69,81%
Albània	139	51	36,69%	88	63,31%
Tailàndia	136	102	75,00%	34	25,00%
Guinea Bissau	134	12	8,96%	122	91,04%
Costa Rica	114	53	46,49%	61	53,51%
Apàtrides i No consta	112	19	16,96%	93	83,04%
Corea del Sud	104	25	24,04%	79	75,96%
Israel	99	27	27,27%	72	72,73%
Palestina	99	17	17,17%	82	82,83%
Iraq	98	13	13,27%	85	86,73%
Nova Zelanda	96	45	46,88%	51	53,13%
Sierra Leone	92	9	9,78%	83	90,22%
Congo	92	6	6,52%	86	93,48%
Cap Verd	84	24	28,57%	60	71,43%
Macedònia	82	11	13,41%	71	86,59%
Sud-àfrica	81	51	62,96%	30	37,04%
Etiòpia	73	9	12,33%	64	87,67%
Burkina Faso	68	10	14,71%	58	85,29%
Angola	58	19	32,76%	39	67,24%
Indonèsia	56	30	53,57%	26	46,43%
Kenya	55	15	27,27%	40	72,73%
Azerbaidjan	48	8	16,67%	40	83,33%
Uzbekistan	45	17	37,78%	28	62,22%
Taiwan	36	10	27,78%	26	72,22%
Moçambic	33	5	15,15%	28	84,85%
Malàisia	32	16	50,00%	16	50,00%

Vietnam	30	21	70,00%	9	30,00%
Togo	29	8	27,59%	21	72,41%
Líbia	28	5	17,86%	23	82,14%
Libèria	26	3	11,54%	23	88,46%
Benín	21	1	4,76%	20	95,24%
Mongòlia	17	5	29,41%	12	70,59%
Haití	12	6	50,00%	6	50,00%
Sri Lanka	11	3	27,27%	8	72,73%
Andorra	5	1	20,00%	4	80,00%
Aràbia Saudita	2	1	50,00%	1	50,00%

Font: CeiMigra

Taula 5. Persones estrangeres empadronades i amb permís o autorització de residència a la Comunitat Valenciana

	Amb permís o autorització de residència	Empadronades	Diferència
Comunitat Valenciana	707.666	859.203	151.537
Alacant	320.454	466.020	145.566
Castelló	104.754	108.281	3.527
València	282.458	284.902	2.444

Font: CeiMigra

Com pot veure's, la diferència entre persones empadronades i les que tenen permís o autorització de residència és important. Si ambdós xifres foren prou fiables, podria dir-se que eixes 151.537 persones, de les quals caldria descomptar els estudiants i altres situacions molt minoritàries, són les que podrien trobar-se en situació administrativa irregular. Però ha d'observar-se, també, que el 96% d'eixa diferència es dona en la província d'Alacant i que afecta majoritàriament persones procedents de la Unió Europea.

7. Agents de la integració

El present pla director aposta per dur a terme polítiques d'integració en què tots els sectors de la societat de la Comunitat Valenciana agents socials, sector privat i Administracions Públiques així com societat civil estiguen implicats i siguen part activa del procés d'integració.

En primer lloc, les Administracions Públiques o Primer Sector realitzarà el treball en matèria d'integració des de **la Direcció General d'Integració, Inclusió Social i Cooperació**, o la que, si és el cas, la substituïska legalment, també des de la Comissió **Interdepartamental** i des de l'Administració **Local**, principalment a través de les agències AMICS.

La Direcció General d'Integració, Inclusió Social i Cooperació és el centre directiu a què corresponen les funcions en matèria d'integració.

La Comissió Interdepartamental és un òrgan col·legiat adscrit a la conselleria amb competència en matèria d'integració per a l'assessorament al Consell i a la direcció general corresponent en la planificació, execució i avaluació de les accions que foren necessàries en matèria d'integració, a més de facilitar la coordinació de l'exercici de competències en esta matèria per les distintes conselleries. Serà en esta comissió on tindrà la màxima importància la transversalitat de la política d'integració i la seua aplicació en totes les àrees de la Generalitat.

Correspon a esta comissió interdepartamental establir els criteris generals de coordinació, seguiment i avaluació de les actuacions que es desenrotllen en matèria d'integració a la Comunitat Valenciana en l'exercici de les competències pròpies de la Generalitat.

Així mateix, l'Administració Local, com a administració més pròxima al ciutadà, continuarà sent part fonamental tant de l'acollida com de la cohesió social a través de la xarxa d'agències AMICS desplegades per tot el territori de la Comunitat Valenciana.

La xarxa d'agències AMICS naixen com un complement als servicis que la Generalitat oferix a la població immigrada en el seu procés d'integració en la nostra societat, afavorint la interculturalitat amb la societat d'acollida i la convivència.

A més, amb les agències AMICS es fomenta la cooperació entre l'administració autonòmica valenciana i les administracions locals.

Estes agències disposaran de professionals amb formació específica i reconeguda per les Administracions Públiques en matèria d'immigració i mediació intercultural. Formació que garantirà el foment de la cooperació entre l'administració autonòmica valenciana i les administracions locals, i que apostarà per afavorir la implicació de totes les entitats de la vida social i econòmica en la construcció d'una societat solidària, tolerant i integrada, així com per a facilitar a totes les persones que viuen a la Comunitat Valenciana uns estàndards mínims de benestar.

Es fomentarà la participació del sector privat o Segon Sector en el procés d'integració a través de la gestió de la diversitat en els seus centres, per mitjà de la Responsabilitat Social Corporativa i del voluntariat corporatiu.

L'ininterromput flux migratori a la Comunitat Valenciana en estos últims anys, ha creat una societat multicultural i, per tant, l'entrada de les persones migrades en el mercat laboral la qual cosa té com a resultat un mercat de treball que reflectix esta diversitat social. Atenent este fenomen, es fomentarà que les empreses gestionen esta diversitat garantint la igualtat d'oportunitats i la no-discriminació en el món laboral.

Es continuarà afavorint la fonamental participació del Tercer Sector a través de les entitats socials especialitzades. Es tracta majoritàriament d'Entitats Socials estructurades a l'entorn del treball en les dos fases del cicle migratori: acollida i cohesió social; per mitjà d'una metodologia de treball integral i individualitzada, tractant els problemes específics de cada persona per a donar la millor resposta al seu procés d'integració. La Generalitat continuarà per això impulsant el teixit associatiu en la gestió i prestació de servicis dirigits a millorar la qualitat de vida de la població immigrada i avançar en el procés de la seua plena incorporació al desenrotllament cultural, laboral, institucional i polític de la societat civil, contribuint així a l'eradicació de qualsevol classe de racisme i xenofòbia.

La Generalitat coordinarà les polítiques i accions d'integració de les persones migrades a la Comunitat Valenciana, fomentant mecanismes de col·laboració amb els agents econòmics i socials i les entitats ciutadanes, que s'establiran reglamentàriament.

Es continuarà impulsant **el Fòrum cívic per a la prevenció de la discriminació, la xenofòbia i el racisme i l'Observatori Valencià d'Immigració (OVIM)**.

L'Observatori Valencià d'Immigració és una ferramenta d'investigació sobre la migració de la Comunitat Valenciana que facilita el coneixement, anàlisi i valoració de la incidència dels fluxos migratoris, amb

l'objectiu de millorar i adequar les polítiques socials per al progrés de la situació de les persones immigrants. Posseïx un centre de documentació especialitzat en matèria d'immigració i intercanvia informació en matèria d'immigració amb l'Administració General de l'Estat, igual que la resta de comunitats autònomes i entitats locals. Els informes i estudis de l'observatori seran objecte de pública difusió.

Es continuarà impulsant el treball de la Comissió **Autonòmica de seguiment del Pla Valencià per a la Prevenció de la Discriminació Interètnica, el Racisme i la Xenofòbia, i es reforçarà** el seu paper en el període previst en este pla director. Esta comissió, integrada per representants de l'Administració, organitzacions no governamentals i entitats dedicades a fomentar la convivència, aporta vies i instruments d'execució per a garantir la prevenció i, així mateix, realitza un seguiment de la prevenció de conductes i actuacions discriminatòries, racistes i xenòfobes en la nostra Comunitat per a, posteriorment, imbricar accions que incidisquen encara més en la seua prevenció i solució des de la sensibilització, la detecció, la investigació i l'anàlisi transversal per àrees.

A més, es donarà suport a l'Oficina Valenciana de Solidaritat amb la víctima de racisme, xenofòbia i intolerància.

En quart i últim lloc, trobem el Fòrum **Valencià de la Immigració**, òrgan col·legiat de caràcter consultiu i de participació social i instrument de consulta, participació i debat de tots els agents socials i institucionals implicats en l'atenció integral a la població immigrada adscrit a la Conselleria competent en matèria d'integració social de les persones immigrants.

Les funcions del Fòrum Valencià de la Immigració: a) són assessorar i formular recomanacions a la conselleria competent en matèria d'integració social de la població immigrada sobre totes aquelles qüestions que li foren requerides en matèria d'immigració per estos òrgans, i emetre els informes oportuns i, en especial, en l'elaboració del Pla Valencià de la Immigració; b) informar del Pla Valencià de la Immigració que li siga proposat per la direcció general competent en matèria d'integració social de les persones immigrants, amb caràcter previ a la remissió del mateix al Consell perquè l'aprove; c) conèixer totes les accions que pogueren ser realitzades des de la Generalitat en l'àmbit d'actuació del Fòrum, amb especial referència a la normativa que poguera desenrotllar-se, coordinar i potenciar les iniciatives socials en este àmbit, demanant les propostes de les organitzacions sindicals i empresarials l'activitat del qual tinga relació amb el fenomen migratori; d) cooperar amb altres òrgans anàlegs d'àmbit internacional, estatal i autonòmic a fi de coordinar i millorar totes les actuacions que redunden en benefici de la integració social de les persones immigrants i totes les funcions que li siguen atribuïdes reglamentàriament.

En definitiva, la participació de tots els sectors contemplats anteriorment en l'estructura del model d'integració en què es basa este pla director és la següent:

SECTOR		
PRIMER SECTOR	Sector públic	<p>Treball de la Comissió Interdepartamental d'Immigració i de la direcció general competent.</p> <p>Una xarxa AMICS optimitzada i accessible a totes les persones de qualsevol municipi, coherent i eficaç, fruit del conveni entre la Generalitat i els municipis de la Comunitat Valenciana</p>
SEGON SECTOR	Sector privat	Una aposta per la responsabilitat social en matèria d'integració, la gestió de la diversitat i pel voluntariat corporatiu en l'empresa.
TERCER SECTOR	Entitats socials	<p>Entitats socials estructurades entorn de la idea d'acollida i cohesió social:</p> <p>Observatori València de la Immigració (OVIM)</p> <p>Comissió del seguiment del Pla Valencià per a la Prevenció de la Discriminació Interètnica, el Racisme i la Xenofòbia.</p> <p>Fòrum cívic per a la prevenció de la discriminació, xenofòbia i racisme.</p> <p>Oficina Valenciana de Solidaritat amb la víctima de racisme, xenofòbia i intolerància.</p>
FÒRUM VALENCIÀ DE LA IMMIGRACIÓ: INTEGRAT PER TOTS ESTOS AGENTS SOCIALS I INSTITUCIONALS		

8. Objectius i prioritats 2014-2017

La Comunitat Valenciana aposta a través d'este Pla Director per un model de convivència que implica totes les persones residents a la Comunitat Valenciana en un procés dinàmic d'integració.

Amb l'objectiu de facilitar esta convivència entre les persones o grups pertanyents a una o diverses cultures, la Generalitat continuarà realitzant una aposta per la mediació intercultural com a instrument d'integració d'una manera més intensa en el període que comprén este Pla Director.

L'**objectiu central** d'este Pla Director és culminar el procés d'integració de les persones que han vingut des d'altres països per a dur a terme el seu projecte de vida personal en la nostra comunitat i impulsar programes que promoguen la cohesió social i una convivència enriquidora per a tota la població. En estos programes serà un instrument fonamental d'integració la figura de la persona medidora intercultural.

Este objectiu es concreta en dos línies estratègiques que es constituïxen en prioritats d'intervenció. Estes **prioritats** són:

- Consolidar el sistema d'acollida de la població immigrada a través de programes específics d'accés als servicis públics.
- Impulsar programes específics que promoguen la cohesió social i la convivència.

Transversalment es fomentarà la formació específica de les persones tècniques d'integració social i les mediadores interculturals que intervindran en els diversos programes per a aconseguir una mediació intercultural de qualitat.

8.1. De la mediació intercultural

La mediació intercultural és un instrument que contribuïx a millorar la comunicació, la relació i la integració de persones o grups presents en un territori, que pertanyen a una o diverses cultures i amb codis culturals diferents.

La mediació intercultural suposa la intervenció d'una tercera part, amb capacitat per a donar a conèixer les claus, les representacions culturals i socials dels actors implicats per a superar situacions de desconeixement i incomunicació, conflictes de valors o interessos, o l'existència de diferències o desigualtats amb vistes a construir un nou marc comú de convivència.

Esta mediació intercultural a la Comunitat Valenciana és un instrument consolidat d'integració amb què compten totes les persones que han apostat per conviure en la nostra comunitat autònoma. Ha demostrat ser eficaç en prevenció de conflictes, transformació i, en el si de la gestió positiva de la diversitat, com un indispensable element integrador i element imprescindible de cohesió social.

La Generalitat és conscient que la persona medidora és una figura imprescindible en este procés d'integració bidireccional que inclou tant l'acollida on és clau en l'atenció a la població immigrada en el

moment de la seua incorporació a la societat valenciana. Fomenta i facilita la comunicació entre ambdós cultures i continuarà sent clau en la segona fase de cohesió social i promourà la participació activa des del teixit social (associacionisme, xarxes, etc.), així com el treball amb la societat d'acollida i servirà de pont i facilitarà espais de trobada per a la convivència intercultural. És una necessària figura que hi ha entre les diferents cultures. La mediació intercultural es constituïx per tant en la ferramenta idònia facilitadora de la comunicació, la prevenció i la resolució de conflictes, **més** enllà de l'anterior, s'erigix en una cultura, la cultura de la convivència, del respecte i del reconeixement a la diversitat.

Esta aposta per la figura de la mediació intercultural es realitzarà en primer lloc, a través de la seua regulació *normativa*; en segon lloc, a través de la formació *i especialització* i col·laborarà amb les diverses universitats de la Comunitat Valenciana i en tercer lloc, a través del treball *en una xarxa* formada pels mediadors interculturals de la nostra Comunitat degudament acreditats.

La regulació normativa s'anirà desenrotllant i si fóra necessari, i adaptant-se al nou context social. Es donarà continuïtat, així mateix, al treball de formació i especialització en mediació intercultural per a la millora de la qualitat. Dut a terme a través de l'oferta formativa oferida des de la Generalitat en coordinació amb universitats de les tres províncies de la Comunitat Valenciana així com amb altres entitats especialitzades en esta matèria.

En este marc de coordinació i fruit del consens de les institucions universitàries implicades amb l'administració autonòmica, els continguts formatius reflectits en la pròpia Orde de Mediació Intercultural constituïxen un marc de referència per a la posada en marxa dels cursos d'especialització oferits per universitats de les tres províncies de la nostra comunitat.

S'incidirà en el treball en xarxa de les persones mediadores interculturals de la Comunitat Valenciana degudament acreditades. Esta xarxa tindrà com a objectiu donar resposta a les necessitats d'integració específica de les persones immigrades a través d'un equip de professionals acreditats i amb formació especialitzada.

Esta xarxa de personal mediador exercirà la seua labor, tal com es realitza, en dos àmbits fonamentals: en entitats privades o públiques on la seua funció puga ser rellevant de cara a la gestió de la diversitat cultural, com és el cas de les agències de mediació per a la integració i la convivència social (AMICS), de titularitat municipal o supramunicipal.

La persona mediadora intercultural tindrà un paper fonamental tant en la fase d'acollida com en la de cohesió social.

8.2 Fases d'intervenció

8.2.1 Acollida

S'entén per acollida el conjunt d'actuacions que es realitzen, en un període inicial, per a atendre les persones estrangeres que vénen a la Comunitat Valenciana, amb independència de la seua situació administrativa. Segons el Pla *Estratègic de Convivència i Integració (PECI)* : "*acollida és la primera etapa i la més crucial en el procés d'integració ja que implica una atenció integral que facilitarà la incorporació a la societat, d'ací la necessitat d'instruments, ferramentes i servicis que faciliten suport, orientació, acollida en sentit estricte (en especial en situacions de vulnerabilitat) inserció, reagrupació familiar, creació de les condicions necessàries per a la integració (recursos i béns socials: idioma, història, coneixement de les institucions, cursos d'educació cívica, prevenció de l'exclusió social – irregularitat sobrevinguda) i formació en l'exercici de drets i deures*".

A nivell de la UE, el *Programa Comú per a la Integració-Marc* per a la integració dels nacionals de tercers països en la Unió Europea recollit en la COM (2005) 389 final, que conté els Principis Bàsics Comuns (PBC), també reflectix la importància de l'accés en esta primera etapa de les persones estrangeres a les institucions i als béns i servicis tant públics com privats existents en la societat d'acollida.

A la Comunitat Valenciana es facilitarà este accés i proporcionarà una resposta integral, coordinada i transversal a través d'un treball dut a terme junt amb la xarxa d'agències AMICS i junt amb les diverses organitzacions, públiques o privades, que treballen en l'àmbit de la Integració.

8.2.1.1. Acollida/Informació, assessorament i acompanyament

Com es recull en la Comunicació COM (2010) 758 final de l'estratègia *contra la pobresa i l'exclusió de la UE* , per a aconseguir l'objectiu d'Europa 2020 d'inclusió i cohesió socials en la UE, és fonamental l'**acompanyament** en el procés de passar a formar part d'una societat nova, perquè es tracta d'un pas molt complex que exigix esforços en diversos àmbits. Este procés comprén l'accés al mercat de treball, la vivenda, els servicis públics (en especial els de benestar i educació), els servicis privats, la constitució de relacions socials i culturals amb la comunitat, la **dinamització** comunitària i intercultural i la participació en els processos polítics.

A la Comunitat Valenciana es donarà suport a diferents servicis d'acollida a les persones estrangeres que han anat arribant a la nostra comunitat autònoma estructurats en tres tipus de servicis: informació, assessorament i acompanyament.

Es recolzarà l'acollida realitzada a través de dos agents de la integració principals: **la xarxa d'agències AMICS** desplegada a tot el territori de la Comunitat Valenciana com a complement als servicis que des del Consell s'oferixen a la població immigrada en el seu procés d'integració en la nostra societat i les diverses **organitzacions i entitats, tant públiques com organitzacions de la societat civil** que tenen com a objectiu la integració d'esta població involucrades en l'atenció a este col·lectiu per mitjà de programes d'acollida integral, (i s'inclourà allotjament i manutenció), també per mitjà de la primera acollida i acompanyament, inserció sociolaboral i mediació intercultural, així com realitzar una intervenció social amb població immigrada a través d'un sistema de treball en xarxa.

Estes xarxes i les seues actuacions formen part ja del sistema d'integració de la Comunitat Valenciana i per la qual cosa este pla consolidarà este model d'acollida perquè, tant les futures persones que continuen arribant com les persones que formen part de la població immigrada de la Comunitat Valenciana tinguen garantits l'accés als recursos bàsics necessaris per a la seua qualitat de vida i la seua completa integració.

Este procés d'acollida es du a terme a la Comunitat Valenciana per a facilitar a la població immigrada informació perquè puga accedir als diferents servicis així com assessorament i acompanyament i la garantia de l'accés a estos recursos amb l'objectiu de millorar la qualitat de vida de les persones.

Les àrees en què es treballarà seran:

- Educació
- Salut
- Ocupació i formació
- Vivenda
- Assessorament jurídic

Les funcions de la persona medidora així com de les persones que des d'altres àrees treballen de mode professional en la integració de la població immigrada se centraran en la detecció de necessitats i l'atenció de les demandes de la població immigrada, i les derivarà a les instàncies competents per mitjà de les vies de la intervenció social. Es donarà part als professionals de cada àmbit de les carències o

demandes, i es donarà suport i aportarà les claus interculturals. Així mateix, hi haurà una permanent coordinació amb les persones que sol·liciten el servei i realitzaran l'acompanyament amb els recursos necessaris.

Amb caràcter general, perquè, els objectius quant a informació, assessorament i acompanyament seran, en primer lloc, assegurar que les persones immigrades nouvingudes o durant el període en què ja siguen residents a la Comunitat Valenciana siguen informades i assessorades sobre els recursos existents. A més, s'encarregaran de facilitar l'accés a estos per a garantir la integració i evitar situacions de desprotecció, vulnerabilitat i/o exclusió social; i garantiran els seus drets i informaran sobre els seus deures respecte a les diferents àrees enumerades.

Educació

La funció d'informació, assessorament i acompanyament en esta àrea consistix a garantir l'accés de les persones immigrades al sistema educatiu a través de la informació sobre els requisits necessaris per a este accés, sobre els diferents centres educatius existents i sobre alternatives d'oci i temps lliure, entre altres.

S'habilitaran també mecanismes de coordinació i seguiment entre la Conselleria de Benestar Social i la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport.

Salut

La salut com a dret fonamental de les persones suposa, segons la Declaració Universal dels Drets Humans, el gaudi d'un nivell de vida adequat que garantisca un bon estat de salut i de benestar tant per a la persona com per a la seua família. Així mateix, la nostra constitució reconeix el dret a la protecció a la salut i estableix que competix als poders públics organitzar i tutelar la salut pública a través de les mesures i prestacions necessàries.

La població immigrada que es troba a la Comunitat Valenciana té dret a l'assistència que li proporciona el Sistema Sanitari Públic de la Comunitat Valenciana per això es fomentaran les accions d'informació a la població immigrada sobre els recursos específics de la salut i sobre les prestacions sanitàries.

Es fomentarà la introducció de la perspectiva intercultural en l'atenció sanitària i les activitats de prevenció i sensibilització en salut, en especial a la dona, des d'una perspectiva intercultural.

Ocupació i formació

Es donarà suport al treball d'informació i d'assessorament, així com el posterior acompanyament respecte a l'ocupació que duen a terme a la Comunitat Valenciana tant les entitats socials com les agències AMICS. Es fomentaran les activitats d'inserció sociolaboral i s'organitzaran accions de formació prelaboral i laboral segons les necessitats formatives detectades, així com orientació laboral enfocada al sector on siga més necessària la contractació laboral.

En el període que comprén este Pla Director s'impulsaran accions que incidisquen en la formació i reciclatge per a una millor adaptació al mercat laboral i es buscarà possibilitar que la població immigrada accedisca al mercat laboral en igualtat de condicions que la població autòctona, i es fomentarà l'emprenedoria entre la població immigrada.

Vivenda

La funció d'este àrea serà facilitar, en coordinació amb l'Administració competent, l'accés de les persones immigrants a la vivenda informant i s'orientarà sobre recursos d'allotjament en la fase d'assentament inicial, i es realitzaran els informes pertinents que afecten la vivenda i informaran i orientaran sobre els organismes i recursos existents en matèria d'habitatge.

Assessorament jurídic

La població que prové d'altres països amb l'objectiu de viure en la nostra comunitat autònoma, planteja a la seua arribada, entre altres demandes, la sol·licitud d'informació sobre les possibilitats de regularització administrativa; es tracta d'una demanda que requerix d'una resposta específica ja que la seua situació administrativa condiona el conjunt d'accions que podrà dur a terme.

Per a això, s'oferirà informació en matèria d'estrangeria, orientació en aquells casos en què siga necessari i acompanyament als servicis jurídics. A més, es realitzaran accions de mediació amb els servicis jurídics.

Serà necessari l'establiment de mecanismes de coordinació entre la Conselleria de Benestar Social i la Conselleria de Governació i Justícia per a establir pautes d'intervenció conjuntes, dissenyar mesures per a fomentar la integració de les persones immigrades, seguiment de casos especials, etc.

D'altra banda, bé per la Generalitat o en coordinació amb les administracions locals, es facilitaran els diversos informes necessaris recollits per la normativa en matèria d'estrangeria.

8.2.1.2. Acollida/Xarxa de centres d'acollida

Els centres d'acollida són unitats administratives o servicis atesos per organitzacions socials, sense ànim de lucre, registrades com a tals en el registre que reglamentàriament estiga establert. En estos centres d'acollida es presta especial atenció a les persones més vulnerables i en risc d'exclusió social.

Este Pla, en el seu compromís amb les persones immigrades més desfavorides, continuarà el seu suport als centres d'acollida en el període d'este Pla, així com els servicis d'acollida que s'ofereixen des d'estos a la població immigrada. Entre els objectius prioritaris dels centres d'acollida estan el d'informar i assessorar sobre els distints servicis socials i centres d'interés, atenent en primer lloc a les necessitats bàsiques de la persona immigrada.

Es recolzaran així mateix programes que tinguen com a objecte conèixer la persona, els seus problemes i necessitats, i informar i proposar les mesures adequades i proporcionaran, si és el cas, els mitjans per a atendre temporalment les necessitats bàsiques de la persona immigrada. Es donarà suport així mateix a programes d'acollida integral de persones immigrades en risc d'exclusió social així com l'acollida de persones laborals temporeres.

8.2.1.3. Acollida/Xarxa d'escoles d'acollida

D'acord amb el principi bàsic comú quart, contingut en el Programa Comú *per a la Integració Marc per a la integració dels nacionals de tercers països en la Unió Europea recollit en la COM (2005)389: "Un coneixement bàsic de l'idioma, la història i les institucions de la societat d'acollida és indispensable per a la integració; permetre a la població immigrada adquirir eixe coneixement bàsic és essencial perquè la integració tinga èxit."*

A la Comunitat Valenciana comptem per a la consecució d'este objectiu amb el programa voluntari escola d'acollida que facilita este coneixement i aproximació a la cultura de la societat d'acollida. Els objectius d'este programa són proporcionar a les persones que formaran part de la ciutadania de la Comunitat Valenciana, coneixements sobre la societat en general i de la valenciana en particular, i dotar d'autonomia personal als nous ciutadans perquè puguen exercir plenament la seua ciutadania.

Este programa és l'instrument d'actuació bàsic de compromís d'integració i una ferramenta que voluntàriament introduïx a la persona immigrada en el coneixement dels valors i regles de convivència democràtica, dels seus drets i deures, l'estructura política constitucional espanyola i els idiomes oficials de la Comunitat Valenciana; elements essencials perquè coneguen la societat que els ha acollit i s'integren en esta.

Durant el període d'este Pla Director s'apostarà per este programa i es buscarà dotar la població immigrada dels coneixements i habilitats necessàries per a aconseguir la seua integració en la societat valenciana tant d'una manera presencial com en línia.

8.2.2 Cohesió social

Si l'acollida és fonamental per a començar l'adaptació tant de les persones nouvingudes com de la societat receptora, la cohesió social es mostra com l'objectiu a aconseguir a través de la plena integració de la població immigrada.

En l'actualitat, la població immigrada ja forma part de la vida quotidiana en les nostres ciutats i ja és visible la presència de les segones i, en algun cas, terceres generacions en els centres educatius a tots els nivells i en els diferents àmbits. Com indica *l'Organització Internacional per a les Migracions*, el desafiament en esta etapa és permetre un equilibri entre les identitats culturals originals de la població immigrada i un sentit de pertinença que té com a base l'acceptació dels valors fonamentals i institucions de la nova societat.

Esta fase de cohesió social i convivència pacífica, per tant, requerirà de tots els nostres esforços.

Des de la Generalitat s'aposta per una societat cohesionada, una comunitat d'individus lliures que es donen suport en la busca d'objectius comuna a través de mitjans democràtics atés que una societat cohesionada és més justa, és capaç de generar majors taxes de capital social, d'establir mecanismes i xarxes de confiança entre el conjunt d'agents socials que operen en el seu territori i gestionar amb major efectivitat els processos de crisis econòmiques i socials.

***Esta concepció de la cohesió social emfatitza la necessitat de consolidació de la solidaritat i la prevenció de l'exclusió a través de l'èxit d'un vincle fort entre tots els seus ciutadans i ciutadanes en una societat que compartisca la mateixa cultura, els mateixos interessos i en la que s'eviten posicions enfrontades. I, si bé és cert que la societat valenciana avança en un ràpid procés d'integració de la població immigrada, la integració definitiva serà només possible si la solidaritat, el respecte i la igualtat de drets es consoliden com a valors absoluts de convivència intercultural. Per això, per a consolidar estos valors, es continuaran dissenyant polítiques preventives de gestió positiva de la diversitat que permeten evitar situacions de desigualtat i de conflictes socials.

És per això pel que, en esta segona fase de cohesió social i convivència pacífica, s'incidirà en el treball amb la població immigrada que està veient incrementat la seua situació de risc d'exclusió social, tenint en compte de manera especial el treball a realitzar amb els i les jòvens pertanyents a les segones i terceres generacions a través de la gestió d'un Pla específic per a les mateixes.

L'objectiu del Pla Director pel que fa a la cohesió social es durà a terme a través dels programes següents :

- Mediació Intercultural i Gestió de la diversitat
- Escoles d'Integració
- Prevenció de racisme i xenofòbia

8.2.2.1. Cohesió Social/Mediació Intercultural i gestió de la diversitat

Respecte a la població immigrada que ja es troba a la Comunitat Valenciana es fomentaran des de la Generalitat accions encaminades a culminar el procés d'inclusió social en esta segona fase afavorint accions que fomenten la cohesió social i la convivència pacífica entre totes les persones que residim en esta comunitat autònoma, incloent-hi a aquelles persones amb què realitzem el treball d'acollida i que ja formen part de la nostra ciutadania, als seus fills i filles: els cridats "segones generacions" i inclús a les posteriors "terceres generacions" en diferents àrees d'actuació.

Com hem avançat, este Pla Director fomentarà el treball de les persones mediadores interculturals en estos diferents àmbits d'actuació, amb una funció clara i específica de suport, mediació, acompanyament i gestió de la interculturalitat. Per mitjà de la intervenció d'estes en els diferents aspectes de la convivència social i comunitària es busca la sensibilització, la prevenció bidireccional del racisme i la xenofòbia, fomentant la participació social a través de mecanismes de voluntariat i dinamització. Es pretindrà amb açò obtindre una cohesió social de què siguen part no sols les associacions, sinó també la ciutadania.

Les àrees d'actuació en què es treballarà principalment igual que en acollida seran:

- Educació
- Salut
- Ocupació i formació
- Àmbit Comunitari

Educació

En les nostres aules es viu la diversitat cultural potser d'una manera més intensa que en cap àmbit, per això és en este àmbit on es duen a terme col·laboracions i accions coordinades tant des de l'educació formal com no formal per a contribuir a l'èxit de la cohesió social. Esta mediació haurà de contemplar el correcte seguiment i la prevenció de l'absentisme escolar.

És en les aules dels diversos centres educatius on la Generalitat recolzarà accions que afavorisquen que la integració, la inclusió, la vivència de la diversitat cultural i l'ajust mutu siguen una realitat, fomentant activitats o tallers junt amb el professorat en l'espai proporcionat per les aules de convivència donant a conèixer als i les escolars els seus drets i deures. Este treball es realitzarà en coordinació amb altres agents socials/entitats/associacions a fi de fomentar el treball en xarxa, la coordinació, la complementarietat i el treball eficaç i eficient en matèria de sensibilització intercultural.

Així mateix, es recolzarà la realització de tallers, dinàmiques de sensibilització o altres activitats per a la prevenció de conflictes interculturals de manera que, units en la mateixa tasca, l'alumnat i les seues famílies interaccionen i es relacionen a través de fórmules formatives com, per exemple, l'escola de pares i mares.

En este àmbit educatiu la persona medidora serà una figura de la màxima importància, que realitzarà un treball de mediació rehabilitadora intervenint en els conflictes entre l'alumnat o entre el professorat i l'alumnat provinent d'altres cultures i les seues famílies. També serà important el seu treball de mediació preventiva a través de la realització de tallers, dinàmiques o altres activitats de sensibilització amb el conjunt de l'alumnat. Tot això sense perjudic d'apostar també per una mediació creativa i transformadora, generada a partir de la creació de noves regles que comporta l'acte constructiu i regeneratiu de la mediació *per se*

Salut

En l'àmbit sanitari s'apostarà per l'actuació en mediació **des** d'una perspectiva de salut pública i comunitària que haurà de tindre un caràcter preventiu i de promoció, per la qual cosa les activitats que es recolzaran seran les d'assessorament i suport al personal professional sanitari.

Es proporcionarà la informació necessària al personal sanitari i a la població immigrada per a aclarir les situacions i evitar conflictes. Per a això, es treballarà de forma coordinada amb la resta de professionals

per a generar uns protocols d'actuació enfront de situacions de desprotecció de la població immigrada enfront de l'atenció sanitària.

Així mateix es recolzarà la formació específica dels/as professionals sanitaris en temes de mediació intercultural. Es fomentarà la inclusió de la figura del mediador intercultural en els equips d'atenció sanitària, com una figura clau per a la mediació. Es generarà una xarxa de professionals mediadors disponibles per a contactar amb ells en els casos que siga necessari i evitar, d'esta manera, situacions de conflictes i de desprotecció per ambdós parts (població immigrada i autòctona). La persona mediadora intercultural treballarà conjuntament amb l'equip de professionals de l'àrea social que intervinguen en l'àrea de salut (treballadors socials fonamentalment), per a establir un treball coordinat i complementari.

Ocupació i formació

Per mitjà de la mediació intercultural es pretén previndre i resoldre els conflictes que es pogueren donar en l'àmbit laboral. La labor de prevenció es du a terme facilitant un marc d'acostament entre l'empresa i les persones migrades treballadores i es crearan espais de trobada que possibiliten el diàleg i la busca d'alternatives al conflicte.

Es recolzarà a les organitzacions públiques o de la societat civil que realitzen accions d'inserció soci laboral dirigides a la població immigrada així com d'integració en l'àmbit social i laboral per mitjà de la formació i incidint especialment en l'accés al treball de la dona immigrada en igualtat de condicions. D'altra banda, es facilitarà l'emprenedoria entre la població immigrada en consonància amb allò que s'ha previst per la Comissió europea en el seu Pla d'Acció sobre *Emprenedoria 2020*, el qual proposa promoure l'esperit empresarial entre els migrants que ja residixen en la UE.

Segons el Programa comú de la UE arreplegat en la Comunicació COM (2005) 389 final, un altre dels principis bàsics comuns essencial per a la integració és l'ocupació: "*L'ocupació constitueix una part fonamental del procés d'integració i és essencial per a la participació dels immigrants, per a les contribucions que els immigrants aporten a la societat d'acollida, i per a fer visibles tals contribucions.*"

L'Estratègia2020 assenyala que, a pesar que cal ser conscient del moment de crisi econòmica en què ens trobem immersos, Europa és capaç d'aconseguir un creixement inclusiu, sostenible i intel·ligent i de trobar el mode de crear nous llocs de treball. Per això, un dels propòsits d'Europa 2020 és la creació d'ocupació, una ocupació que integre la població immigrada en la població activa.

Àmbit comunitari

En l'àmbit comunitari es treballaran les relacions de conflicte que puguen donar-se en comunitats, veïnats o barris i es treballarà per a la seua prevenció. Es recolzarà la realització d'un treball intens encaminat fonamentalment a facilitar la relació, l'intercanvi i el treball cooperatiu entre les agències AMICS i les organitzacions socials que conviuen en un determinat context per a impulsar processos de reflexió i acció respecte als reptes i oportunitats que presenta la diversitat cultural. Per a això es recolzarà des de la Generalitat la creació d'espais de trobada entre la població immigrada i autòctona. Totes estes actuacions es complementaran amb accions de seguiment i avaluació.

Es tracta de realitzar un treball d'acostament i reforç dels diversos recursos públics de què disposa la ciutadania en els diferents aspectes de la convivència social i comunitària per a facilitar la cohesió enfortint les relacions socials. La Generalitat recolzarà, en concret, la realització de projectes integrals d'integració social en barris, incidint especialment en les famílies.

D'altra banda, i insistint en la preocupació per la població més exclosa, es realitzarà un treball de coordinació entre les administracions competents, els servicis socials i les organitzacions de la societat civil a través del qual es promoga l'accés a la vivenda i als diferents servicis per part de la població immigrada i els seus descendents. Es farà especial insistència en les persones que residisquen en condicions d'exclusió social en assentaments, infravivendes, xaboles o que es troben sense sostre.

Hi ha altres àmbits d'actuació en què el personal mediador realitzarà els seus intervencions i que es recolzaran des de la Generalitat principalment a través del suport en matèria de formació específica en mediació intercultural. Entre estos podem distingir l'àmbit policial, familiar o el jurídic.

8.2.2.2. Cohesió Social/Escoles d'Integració

La Comunitat Valenciana aposta per un model de convivència que implica totes les persones residents a la Comunitat Valenciana. Hem de considerar el concepte d'integració com un procés bidireccional, ja que es veuen afectades tant les persones autòctones com les al·lòctones i les seues institucions. Es tracta d'un canvi dinàmic de contínua i mútua adaptació la convicció i gestió del qual ha de ser compartida per les distintes administracions, actors socials i conjunt de la societat. Per a aconseguir esta acceptació cal realitzar esforços, programes, activitats i recursos amb l'objectiu d'informar, conscienciar i sensibilitzar al conjunt de la població. Entre elles pot ser de gran utilitat l'organització de

campanyes en què s'utilitzen tot tipus de mitjans visuals o escrits que aconseguisquen que la població immigrada aparega en els Mitjans de comunicació sempre com quelcom positiu i beneficiós.

La Comunitat Valenciana posa a disposició de la població immigrada un conjunt de servicis específics, junt amb aquells dirigits al conjunt de la ciutadania, per a la consecució de la integració social.

Este Pla fomentarà la realització de qualsevol tipus d'activitats divulgatives, com a jornades o seminaris dedicats al coneixement, comprensió i gaudi de les diferents cultures presents en el municipi en el si d'estes Escoles. L'organització d'estes activitats comportarà trobades entre autòctons i estrangers en què estos puguen fer arribar a la població nativa la seua cultura.

En estos moments, en que es té com a objectiu la cohesió social entre la població immigrada i la societat d'acollida, la Generalitat apostarà per un pas més que suposa l'aportació de la cultura, tradicions i coneixement de la població immigrada amb l'objecte de compartir i enriquir la població autòctona a través de les Escoles d'Integració, en elles la població immigrada s'obrirà al coneixement de la seua cultura per part dels valencians i valencianes, que ampliaran els seus coneixements gràcies a estes aportacions.

8.2.2.3. Cohesió Social/Prevenció del racisme i xenofòbia

Segons el Programa Comú per a la Integració arreglat en la Directiva COM(2005)389 final, la promoció dels drets fonamentals, l'absència de discriminació i la igualtat d'oportunitats per a tots són elements clau de la integració.

Açò suposa que hem d'aconseguir que les generacions futures nascudes a la Comunitat Valenciana creguen, per damunt de tot, en el ser humà i continuen construint una societat valenciana com a societat d'iguals en què tenen cabuda les persones sense cap distinció, una societat basada en la interculturalitat en les seues relacions socials que consagre el principi d'igualtat.

El nostre Pla Valencià per a la Prevenció de la Discriminació Interètnica, el Racisme i la Xenofòbia arregla que la integració real és només possible si "la solidaritat, el respecte i la igualtat de drets es consoliden com a valors absoluts de convivència". Estos valors suposen un compromís per a tota la ciutadania i principalment per a l'educació de la nostra infància en valors de convivència i pau. És en la consecució d'este objectiu sobre el qual es continuarà incidint a través de la sensibilització i del treball

desenrotllat pel comitè de seguiment del Pla Valencià per a la Prevenció de la Discriminació interètnica, el racisme i la xenofòbia.

Però en el nou context econòmic en què ens trobem, amb una menor intensitat en el flux migratori d'arribada, però una gran diversitat cultural i religiosa hi ha l'amenaça, com ocorre en tots els països en el si de la Unió, d'un augment de la intolerància i la xenofòbia que podria afectar la convivència. Per això s'incidirà en el treball de prevenció del racisme i la xenofòbia.

La ferramenta central per a facilitar l'èxit d'esta prevenció del racisme i la xenofòbia que es fomentarà per mitjà d'este Pla Director, és la Mediació Intercultural. Es tindran així mateix en compte les qüestions transversals de gènere, i la importància de treballar amb les famílies incidint en la infància i la joventut a través de la dinamització i participació social. Tot això complementant-se amb accions que es desenrotllaran des del Pla Valencià de prevenció del racisme, la xenofòbia i la discriminació interètnica i que és convenient reforçar en l'àmbit de la sensibilització, intervenció i des de la labor de l'Oficina Valenciana de Solidaritat amb la víctima de racisme, xenofòbia i intolerància.

Igual que en el cas d'acollida, la Generalitat proporcionarà una resposta integral, coordinada i transversal a través d'un treball dut a terme junt amb la xarxa d'agències AMICS (Agències de Mediació per a la Integració i la Convivència Social) i junt amb les diverses organitzacions, públiques o privades, que treballen en l'àmbit de la Integració.

8.3. Eixos transversals

La transversalitat és un instrument articulador que permet interrelacionar els diferents àmbits d'actuació.

- **Àmbit de família, infància i joventut. Pla 2-3 G.**

En l'àmbit de la integració serà fonamental tindre en compte els diferents processos pels quals travessa una família i que afecten o poden afectar totes les àrees que hem mencionat.

En el cas dels fills/as de les persones migrades nascudes a la Comunitat Valenciana que conformen la "segona generació", s'enfronten a circumstàncies diferents d'aquelles que van haver de viure els seus progenitors pel que ens trobem davant de nous escenaris. També ens trobarem amb el cas que molts/as d'ells/as no estan vivint el seu propi projecte migratori sinó el dels seus pares. Respecte a esta "segona

generació”, considerem necessari posar en marxa el “Projecte 2-3G” que comprendrà el diagnòstic de la seua situació a la Comunitat Valenciana, i l’elaboració de mesures concretes i transversals adaptades al diagnòstic prèviament realitzat.

- **Perspectiva de gènere**

El Dret a la Igualtat és un dels drets reconeguts i consagrats en la Constitució Espanyola de 1978 en el seu Art. 14, sent l’article 9.2. de la Constitució Espanyola el que estableix l’obligació dels poders públics de promoure les condicions perquè la igualtat de l’individu i dels grups en què s’integra siguen reals i efectives.

A nivell europeu, és el Tractat d’Amsterdam (1997), arreglat en el Marco Normatiu d’esta Pla Director, el que conté dos disposicions respecte a la igualtat: l’article 13, que permet al Consell adoptar accions adequades per a lluitar contra la discriminació per motius de sexe, origen racial o ètnic, religió o conviccions, discapacitat, edat o orientació sexual i l’article 73 K, que arregla la importància de promoure accions de lluita contra les discriminacions per sexe o orientació sexual, necessitant dels esforços de cada una de les institucions i organismes implicats per a això.

L’Estatut d’Autonomia de la Comunitat Valenciana arregla el dret a la igualtat en el seu art 10.3, que diu que la Generalitat promourà, entre altres, la igualtat de drets d’hòmens i dones en tots els àmbits, en particular en matèria d’ocupació i treball; protecció social contra la violència, especialment de la violència de gènere; i en l’article 11, afig que la Generalitat, d’acord amb la Carta de Drets Socials, vetlarà en tot cas perquè les dones i els hòmens puguen participar plenament en la vida laboral, social, familiar i política sense discriminacions de cap tipus i garantirà que ho facen en igualtat de condicions. A estos efectes, es garantirà la compatibilitat de la vida familiar i laboral. En l’article 10.4 s’arregla que la Generalitat, en el marc de les seues competències i per mitjà de la seua organització jurídica, promourà les condicions necessàries perquè estos drets socials siguen objecte d’aplicació real i efectiva.

Per això, des de la Conselleria de Benestar Social s’abordaran este tipus d’actuacions de manera transversal per a garantir la igualtat efectiva de totes les dones residents a la Comunitat Valenciana i, en especial, de les dones immigrades en coherència amb les polítiques internacionals, comunitàries i nacionals per la importància de la promoció de la dona en general i de la immigrada en particular. També es tindran en compte les circumstàncies especials a què pogueren enfrontar-se les xiquetes migrades.

La llei Orgànica 3/2007 per a la igualtat efectiva de dones i hòmens estableix els criteris generals que han de regir les actuacions de tots els poders públics i en el seu art. 14.6 fa referència a la consideració de les singulars dificultats en què es troben les dones de col·lectius d'especial vulnerabilitat com són les que pertanyen a minories, les dones migrants, les xiquetes, les dones amb discapacitat, les dones majors, les dones viudes i les dones víctimes de violència de gènere, per a les quals els poders públics podran adoptar mesures d'acció positiva.

És esta mateixa llei, que arreplega específicament l'aplicació de la transversalitat del tema de gènere en totes les polítiques, incidix en les especials circumstàncies de vulnerabilitat per les quals travessen algunes dones.

La transversalitat s'aplicarà incorporant la perspectiva de gènere en els àmbits de la salut, educació, ocupació, vivenda, etc. incidint en els especials casos d'exclusió.

La Generalitat recolzarà als organismes públics o de la societat civil que realitzen programes per a les diferents necessitats dels col·lectius de dones en situació o risc d'exclusió.

- **Participació social/voluntariat.**

La Participació de la població immigrada en la formulació de les polítiques i mesures d'integració, especialment a nivell local, es considera fonamental en el procés democràtic i afavorix la seua integració tal com s'arreplega en el Principi Bàsic Comú núm. 9 del Programa Marco.

Per a l'èxit de la cohesió social en la nostra societat és essencial la participació de la població immigrada com a via d'integració i pau social, per això, els poders públics promouran i articularan la participació de la iniciativa social en les entitats sense ànim de lucre que treballen en l'àmbit de la integració i fomentaran la col·laboració solidària de la ciutadania a través de l'acció voluntària; es fomentarà la inclusió de la persona immigrada en el teixit associatiu de la Comunitat Valenciana, d'acord amb la regulació establida en la llei del voluntariat de la Comunitat Valenciana duent-se a terme campanyes informatives i formatives amb la finalitat de promoure i desenrotllar els valors i els avantatges de la participació ciutadana.

Així mateix es fomentarà la participació per part de l'empresa privada i les pròpies Administracions Públiques a través del voluntariat corporatiu.

9. Desenrotllament dels objectius del Pla 2014-2017

OBJECTIUS I ACCIONS. ÀREES D'ACTUACIÓ.							
LÍNIA ESTRATÈGICA 1	ACOLLIDA: Facilitar l'accés de la població immigrada als diversos serveis públics a través de programes específics	OBJECTIU GENERAL	OBJECTIU ESPECÍFIC	ACTIVITATS/ACCIONS	INDICADORS	RESPONSABLES	
INFORMACIÓ, ASSESSORAMENT I ACOMPANYAMENT	Proporcionar atenció a la població immigrada des de la seua arribada per a facilitar el seu accés als serveis públics	O.E.1. Informar, assessorar i acompanyar sobre el sistema educatiu	O.E.1.	O.E.1.	O.E.1.	O.E.1.	
			O.E.2.	O.E.2.	O.E.2.	O.E.2.	O.E.2.
			O.E.3.	O.E.3.	O.E.3.	O.E.3.	O.E.3.
			O.E.4.	O.E.4.	O.E.4.	O.E.4.	O.E.4.
			O.E.5.	O.E.5.	O.E.5.	O.E.5.	O.E.5.

OBJECTIUS I ACCIONS. ÀREES D'ACTUACIÓ					
LÍNIA ESTRATÈGICA 1	ACOLLIDA: Facilitar l'accés de la població immigrada als diversos serveis públics a través de programes d'acollida				
PROGRAMA	OBJECTIU GENERAL	OBJECTIU ESPECÍFIC	ACTIVITATS/ACCIONS	INDICADORS	RESPONSABLES
CENTRE D'ACOLLIDA	<p>Proporcionar allotjament, manutenció i atenció bàsica a la població immigrada en risc d'exclusió social i a les persones que realitzen treball com a temporers.</p>	<p>O.E.1 . Facilitar l'acollida de persones migrades en risc d'exclusió social</p>	<p>O.E.1. A.1.1. Facilitar programes d'integració social de persones migrades per mitjà d'activitats de primera acollida i cobertura de necessitats bàsiques de la població en risc d'exclusió social A.1.2. Oferir places d'acollida que inclouen allotjament, manutenció temporal i suport a la inserció social A.1.3. Realitzar programes d'atenció bàsica integral a la població migrada en situació de vulnerabilitat A.1.4. Fomentar els programes d'inserció soci laboral en centres d'acollida dirigits a la població migrada en situació de vulnerabilitat A.1.5. Realitzar accions específiques dirigides a dones treballadores migrades amb fills o sense a càrrec seu en situació de vulnerabilitat.</p>	<p>O.E.1. I.1.1. Nre. de programes de per mitjà d'activitats de primera acollida i cobertura de necessitats bàsiques de la població en risc d'exclusió social I.1.2. Nre. de places d'acollida oferides I.1.3. Nre. de programes d'atenció bàsica integral dutts a terme I.1.4. Nre. de programes d'atenció soci laboral en centres d'acollida realitzats I.1.5. Nre. accions realitzades dirigides a dones treballadores migrades en situació de vulnerabilitat realitzades</p>	<p>DGIC Centres d'acollida Organitzacions socials especialitzades dedicades a la Integració Xarxa de persones mediadores interculturals</p>
		<p>O.E.2. Promoure programes d'acollida integral de persones migrades dirigides a treballadors i treballadores temporers.</p>	<p>O.E.2. A.2.1. Facilitar ofertes d'allotjament dirigides a personal treballador temporer durant les campanyes agrícoles A.2.2. Recolzar el manteniment d'una oficina d'atenció directa a persones treballadores temporeres A.2.3. Impulsar programes per a la millora de condicions sociolaborals i d'integració de les persones treballadores temporeres durant les campanyes agrícoles</p>	<p>O.E.2. A.2.1. Nre. places d'allotjament dirigides a personal treballador temporer durant les campanyes agrícoles A.2.2. Nre. atencions dutes a terme amb persones treballadores temporeres A.2.3. Nre. actuacions dutes a terme per a la millora de condicions sociolaborals i d'integració de les persones treballadores temporeres durant les campanyes agrícoles</p>	

OBJECTIUS I ACCIONS. ÀREES D'ACTUACIÓ					
ACOLLIDA: Facilitar l'accés de la població immigrada als diversos servicis públics a través de programes d'acollida					
PROGRAMA	OBJECTIU GENERAL	OBJECTIU ESPECÍFIC	ACTIVITATS/ACCIONS	INDICADORS	RESPONSABLES
ESCOLES D'ACOLLIDA	Dotar la població migrada dels coneixements i habilitats necessàries per a aconseguir la seua integració en la societat valenciana.	O.E.1. Generar una oferta formativa emmarcada en un àmbit multicultural que facilite la interacció de la població migrada amb la societat valenciana. A.1.1. Fomentar la realització de cursos de comprensió de la societat valenciana i de les llengües oficials, els usos i costums dels valencians i valencianes. A.1.2. Fomentar el voluntariat docent per a impartir aules en les Escoles d'Acollida.	O.E.1. A.1.1. Fomentar la realització de cursos de comprensió de la societat valenciana i de les llengües oficials, els usos i costums dels valencians i valencianes. A.1.2. Fomentar el voluntariat docent per a impartir aules en les Escoles d'Acollida.	O.E.1. I.1.1. Nre. d'edicions d'Escola d'Acollida realitzats en línia i/o presencialment I.1.2. Nre. de certificats d'Escola d'Acollida emesos I.1.3. Nre. d'alumnat inscrit	DGIC Organitzacions socials especialitzades dedicades a la integració Xarxa de persones mediadores interculturals

OBJECTIUS I ACCIONS. ÀREES D'ACTUACIÓ.						
LÍNIA ESTRATÈGICA 2 COHESIÓ SOCIAL: Impulsar programes específics que promoguen la cohesió social i la convivència a la Comunitat Valenciana						
PROGRAMA	OBJECTIU GENERAL	OBJECTIUS ESPECÍFICS	ACTIVITATS	INDICADORS	RESPONSABLES	
MEDIACIÓ INTERCULTURAL I GESTIÓ DE LA DIVERSITAT	Fomentar activitats facilitadores de la convivència per mitjà de la prevenció i gestió positiva dels conflictes	Promoure la figura de la mediadora intercultural en l'àmbit educatiu. O.E.1: Introduir la MI en l'aula, propiciant la convivència entre alumnat i professorat de diferent origen o cultura, per mitjà de la comunitat educativa.	O.E.1: A.1. Fomentar activitats o tallers en els centres escolars junt amb el professorat en l'espai proporcionat per les aules de convivència promouent entre l'alumnat el coneixement dels seus drets i deures. A.2. Fomentar activitats o tallers de sensibilització per a la prevenció de conflictes interculturals, potenciant valors com la solidaritat, la no-violència i interculturalitat entre totes les persones de la comunitat educativa. A.3. Recolzar activitats de mediació rehabilitadora intervinent en els conflictes en els centres educatius.	I.1.1 Nre. d'activitats de foment de drets i deures realitzades en centres escolars I.1.2. Nre. d'activitats de prevenció de conflictes interculturals I.1.3. Informes sobre la participació en aules de convivència dels centres educatius	Xarxa d'Agències AMICS Entitats especialitzades en matèria d'integració Xarxa de persones mediadores interculturals	
	Promoure la figura de la persona mediadora intercultural en l'àmbit sociolaboral	O.E.1: Fomentar la qualificació professional de les persones migrades i la millora de les condicions socials i laborals d'estes.	O.E.1: A.1. Assessorar, formar i informar jurídica, laboral i tècnicament sobre recursos, drets i deures especialment a les treballadores A.2. Assessorar, formar i informar jurídica, laboral i tècnicament sobre recursos, drets i deures especialment a les treballadores i treballadors temporers. A.3. Informar i formar en matèria de riscos laborals.	O.E.1: I.1.1. Nre. Cursos de formació principalment destinats a la dona migrada I.1.2. Nre. Cursos de formació principalment destinats als treballadors i treballadores temporers. I.1.3. Nre. cursos en matèria de prevenció de riscos laborals		
	Formar i sensibilitzar el personal involucrat en la inserció sociolaboral de la població treballadora.	O.E.2: Formar i sensibilitzar el personal involucrat en la inserció sociolaboral de la població treballadora.	O.E.2: A.1. Implementar accions formatives tant a delegats i delegades com a quadros sindicals. A.2. Formar les persones formadores i col·laboradores que exerciran activitats encaminades a la gestió de la diversitat.		O.E.2: I.2.1. Nre. Cursos de formació a delegats, delegades i quadros sindicals I.2.2. Nre. Cursos formació de formadors i col·laboradors en gestió de la diversitat. I.2.3. Nre. d'accions formatives i de sensibilització	
	Promocionar la gestió de la diversitat en les empreses i la prevenció de la discriminació laboral.	O.E.3: Promocionar la gestió de la diversitat en les empreses i la prevenció de la discriminació laboral.				

		<p>O.E.3:</p> <p>A.1. Involucrar a les organitzacions sindicals en la gestió de la diversitat i la prevenció de la discriminació.</p> <p>A.2. Fomentar el desenrotllament de plans d'inserció sociolaboral personalitzats</p> <p>A.3. Informar, orientar i assessorar a tots els sectors implicats en la gestió de la diversitat i contextualitzar-los sociolaboralment.</p> <p>A.4. Fomentar l'assessorament sobre plans d'acollida adaptats a la realitat de cada empresa i fomentar el coneixement dels drets i deures laborals de les persones migrades que s'incorporen a la mateixa.</p> <p>A.5. Possibilitar el diagnòstic i detecció dels possibles conflictes provocats per interacció cultural en les empreses per a dissenyar posteriors estratègies d'intervenció in situ</p> <p>A.6. Promocionar i detectar necessitats específiques formatives per a adequar les capacitats de la població migrada a les necessitats del mercat laboral.</p>	<p>O.E.3:</p> <p>I.3.1. Nre. informes dels sindicats involucrats en la gestió de la diversitat.</p> <p>I.3.2. Plans d'inserció duts a terme en les empreses</p> <p>I.3.3. Percentatge de població treballadora migrada amb participació activa en processos sociolaborals</p>	
<p>Promoure la figura de la persona medidora intercultural en l'àmbit sanitari.</p> <p>O.E. 1</p> <p>Incentivar la formació del personal sanitari en matèria de Mediació intercultural principalment en l'àmbit comunitari</p>	<p>O.E.4:</p> <p>A.1. Promocionar la participació activa de la població treballadora migrada en els processos laborals i socials.</p>	<p>O.E.4:</p> <p>I.4.1. Campanyes realitzades de promoció de la participació de la població treballadora immigrada en processos laborals i socials</p>		
<p>Promoure la figura de la persona medidora intercultural en l'àmbit comunitari</p> <p>O.E.1:</p> <p>Fomentar la convivència intercultural, per mitjà d'espais de trobada que faciliten la interacció, reconeixement i acostament entre la ciutadania de la C. Valenciana.</p>	<p>O.E.1:</p> <p>A.1. Promocionar la Mediació Intercultural en l'assessorament i suport a les persones professionals sanitàries</p> <p>A.2. Impulsar i dinamitzar l'activitat de les persones mediadors interculturals en nuclis promotors de salut comunitària.</p> <p>A.3. Recolzar la formació específica al personal sanitari en temes de Mediació intercultural.</p>	<p>O.E.1:</p> <p>I.1.1.Nº assessoraments al personal sanitari en matèria de Mediació intercultural</p> <p>I.1.2. Nre. activitats en nuclis promotors de salut comunitària</p> <p>I.1.3. Cursos de formació específica en temes del MEU per a professional sanitari.</p>		
<p>Promoure la figura de la persona medidora intercultural en l'àmbit comunitari</p> <p>O.E.1:</p> <p>Fomentar la convivència intercultural, per mitjà d'espais de trobada que faciliten la interacció, reconeixement i acostament entre la ciutadania de la C. Valenciana.</p>	<p>O.E.1:</p> <p>A.1. Facilitar la relació, l'intercanvi i el treball cooperatiu entre les agències AMICS i les organitzacions socials que conviuen en un determinat context.</p> <p>A.2. Recolzar la realització de projectes integrals d'integració de població immigrada en barris incipient en la família</p> <p>A.3. Coordinar a les administracions competents, els serveis socials i les organitzacions de la societat civil promovent l'accés a la vivenda de la població immigrada resident en condicions d'exclusió en assentaments, infravivendes, xaboles o que es troben sense sostre.</p>	<p>I.1.1. Nre. de projectes integrals aprovats</p> <p>I.1.2. Nre. d'intervencions en assentaments, infravivendes, xaboles o que es troben sense sostre.</p> <p>I.1.3. Informes sobre el funcionament i la coordinació entre administracions competents</p>		

OBJECTIUS I ACCIONS. ÀREES D'ACTUACIÓ					
LÍNIA ESTRATÈGICA 2	COHESIÓ SOCIAL: impulsar programes específics que promoguen la cohesió social i la convivència a la Comunitat Valenciana	INDICADORS	RESPONSABLES		
PROGRAMA	OBJECTIU GENERAL	OBJECTIU ESPECÍFIC	ACTIVITATS/ACCIONS	INDICADORS	
	O.E.1 .	Recolzar accions de sensibilització per a la prevenció del racisme i la xenofòbia mediació intercultural	O.E.1. A.1.1. Recolzar la realització d'activitats o tallers de sensibilització per a la prevenció de conflictes culturals principalment entre els joves A.1.2. Recolzar el treball que desenvolupa l'Oficina Valenciana de Solidaritat amb la víctima de racisme, xenofòbia i intolerància. A.1.3. Promoció del diàleg interreligiós com a mitjà d'integració de persones migrades A.1.4. Recolzar la realització de trobades per a la prevenció del racisme i la xenofòbia	O.E.1. I.1.1. Nre. d'activitats o tallers de sensibilització realitzats I.1.2. Nre. d'atencions dutes a terme en l'Oficina Valenciana de Solidaritat amb la víctima de racisme, xenofòbia i intolerància. I.1.3. Nre. de trobades interreligioses entre dirigents d'associacions religioses que assisteixen i acullen persones immigrades.	DGIC Organitzacions socials especialitzades dedicades a la integració
PREVENCIÓ DE RACISME I XENOFÒBIA	O.E.2	Recolzar accions de formació específica i investigació en matèria de racisme i xenofòbia	O.E.2. A.2.1. Recolzar la realització de cursos o tallers en matèria de prevenció de racisme i xenofòbia	O.E.2. I.2.1. Nre. de cursos realitzats en matèria de prevenció de racisme i xenofòbia	Xarxa de persones mediadores interculturals Comitè de seguiment del Pla Valencian per a la prevenció de la discriminació interètnica, el racisme i la xenofòbia.
	O.E.3	Fomentar les accions realitzades des del Pla Valencian de prevenció del racisme, la xenofòbia i la discriminació interètnica	O.E.3 A.3.1. Recolzar el seguiment de treballs sobre prevenció de racisme i xenofòbia que realitzen les diverses organitzacions A.3.2 Realització de la setmana de Prevenció contra el racisme i la xenofòbia	O.E.3. I.3.1. Nre. trobades per a seguiment de treballs sobre prevenció de racisme i xenofòbia que realitzen les diverses organitzacions I.3.2 Nre. assistents setmana de Prevenció contra el racisme i la xenofòbia	

OBJECTIUS I ACCIONS. ÀREES D'ACTUACIÓ					
COHESIÓ SOCIAL: Impulsar programes específics que promoguen la cohesió social i la convivència a la Comunitat Valenciana					
PROGRAMA	OBJECTIU GENERAL	OBJECTIU ESPECÍFIC	ACTIVITATS/ACCIONS	INDICADORS	RESPONSABLES
ESCOLES D'INTEGRACIÓ	Dotar a la societat d'acollida de coneixements sobre les cultures existents a la Comunitat Valenciana.	O.E.1. Generar una oferta formativa emmarcada en un àmbit multicultural que facilite la interculturat des del coneixement de les cultures existents a la Comunitat Valenciana	O.E.1. A.1.1. Recolzar la realització d'activitats o tallers d'immersió i comprensió cultural sobre altres cultures de presència majoritària a la Comunitat Valenciana A.1.2. Recolzar la realització d'activitats o tallers d'idiomes corresponents a les cultures de presència majoritària a la Comunitat Valenciana. A.1.3. Promoció de l'intercanvi d'informació sobre les cultures de presència majoritària a la Comunitat Valenciana.	O.E.1. I.1.1. Nre. d'activitats o tallers d'immersió i comprensió sobre altres cultures realitzats. I.1.2. Nre. d'activitats d'intercanvi sobre claus culturals de presència majoritària a la Comunitat Valenciana realitzades. I.1.3. Nre. d'assistents a l'Escola d'Integració.	DGIC Organitzacions socials especialitzades dedicades a la integració Xarxa de persones mediadores interculturals

LÍNIA TRANSVERSAL				
DE LA MEDIACIÓ INTERCULTURAL				
OBJECTIU GENERAL	OBJECTIUS ESPECÍFICS	ACTIVITATS	INDICADORS	RESPONSABLES
Fomentar la participació de la persona mediatadora intercultural en els programes d'acollida i cohesió social	O.E.1. Desplegament normatiu	Desenrotllar normativa complementària en matèria de Mediació Intercultural si fóra necessària segons el nou context	Nre. de normes elaborades	Xarxa d'Agències AMICS Universitats de la Comunitat Valenciana Entitats especialitzades en matèria d'integració Altres Organismes públics
	Garantir un marc jurídic adequat a la Mediació Intercultural adaptant-la al nou context social	Editar publicacions amb dades generals sobre la població estrangera a la Comunitat Valenciana.	Nre. edicions del "Butlletí estadístic trimestral"	
	O.E.2. Investigació en matèria de migracions	Promoure la investigació i la seua publicació en l'àmbit de les migracions i les bones pràctiques en integració	Nre. d'actualitzacions en la web Nre. de publicacions o informes sobre bones pràctiques en l'àmbit de la integració i de la Mediació Intercultural	
	O.E.3. Formació en MON	Fomentar la formació continuada i especialitzada de persones mediatadores interculturals, personal d'agències AMICS i membres d'associacions que tinguen com a fi la integració.	Nre. cursos realitzats Nre. Jornades realitzades Nre. participacions en Jornades, Congressos, Actes organitzats per altres entitats/organismes Nre. persones inscrites	
	O.E.4. Acreditació de Persones Mediatadores Interculturals	Promoure la figura de la persona mediatadora intercultural en els diversos àmbits d'actuació en què poguera participar.	Nre. de persones mediatadores acreditades	
	Fomentar l'acreditació de les persones mediatadores que realitzen la seua funció en la C. Valenciana			

10. Avaluació i seguiment.

Com a ferramenta de control i garantia d'eficàcia, este Pla Director es veurà sotmés a un procés de seguiment i avaluació. La Generalitat posarà en marxa este mecanisme per a fer efectiu el compliment de les mesures i projectes que es troben en este Pla. Este procés serà dut a terme a través de la implicació i elaboració tant dels poders públics com de la resta d'actors que col·laboren en l'execució de les accions referents a la integració i la convivència.

Este instrument té com a fi garantir que totes les accions, o gran part d'elles, arreglades en este Pla s'executen positivament i que s'intenta aconseguir un ideal de societat justa per mitjà de la integració i la convivència a la Comunitat Valenciana. A més, servirà als òrgans competents d'una ferramenta per a:

- Auditar el compliment dels resultats previstos (**eficiència**).
- Considerar que el cost de les accions executades correspon amb els resultats aconseguits (**eficàcia**).
- Examinar si les mesures i el seu consegüent desenrotllament són conformes als objectius que es proposen aconseguir en este Pla (**idoneïtat**).
- Analitzar si les activitats que es realitzen en este pla i el moment proposat per a aconseguir-les són adequats (**pertinència**).

Este mecanisme de seguiment i avaluació porta implícit una sèrie d'indicadors per al compliment de les accions i objectius.

La Direcció General d'Integració, Inclusió Social i Cooperació, especialment el Servei d'Integració i Voluntariat Social, serà el competent per a l'elaboració d'una sèrie d'informes de seguiment i avaluació del Pla Director d'Integració i Convivència 2014-2017. Amb l'objectiu que el Pla es complisca favorablement i siga una garantia de control, es realitzaran **informes de seguiment anuals**, en el que s'arreplegarà l'estat d'execució del Pla. Finalment, a l'expirar la vigència del Pla Director s'elaborarà un **Informe d'Avaluació Final**, el qual tindrà en compte els informes de seguiment previs i suposarà la resolució del Pla Director, i l'avaluació de la consecució dels objectius plantejats i les accions proposades.

**PLAN DIRECTOR DE INTEGRACIÓN Y
CONVIVENCIA 2014-2017**

COMUNITAT VALENCIANA

PLAN DIRECTOR DE INTEGRACION Y CONVIVENCIA 2014-2017

PARTE I

1. Introducción. Marco teórico de la integración y conceptos en la Comunitat Valenciana.

2. Proceso participativo.

3. Aspectos normativos en el ámbito internacional, nacional y autonómico.

3.1. Ámbito internacional.

3.2. Ámbito europeo.

3.3. Ámbito estatal.

3.4. Ámbito autonómico

4. Principios rectores de la integración.

5. Previsión económica del Plan.

PARTE II

6. Diagnóstico de partida

7. Agentes de la integración

8 Objetivos y prioridades 2014-2017

8.1 De la Mediación Intercultural .

8.2. Fases de intervención:

8.2.1 Acogida.

8.2.1.1. Acogida/Información, asesoramiento y acompañamiento

8.2.1.2. Acogida/Red de Centros de Acogida

8.2.1.3. Acogida/Red de Escuelas de Acogida

8.2.2. Cohesión social.

8.2.2.1. Cohesión Social/Mediación Intercultural y gestión de la diversidad

8.2.2.2. Cohesión Social/Escuelas de Integración

8.2.2.3. Cohesión Social/Prevención del racismo y xenofobia

8.3 Ejes transversales.

- Infancia, Juventud y Familia.

- Género.

- Participación social/ Voluntariado.

PARTE III

9. Desarrollo de los objetivos del plan 2014-2017.

10. Evaluación y seguimiento.

PARTE I

1. Introducción. Marco teórico de la integración ciudadana en la Comunitat Valenciana.

El siglo XXI se ha iniciado con un incremento en la conexión entre personas de todos los lugares del mundo favorecido por los avances tecnológicos, así como de un incremento constante en los desplazamientos de unos países o territorios a otros. Como afirma el Informe sobre migraciones en el mundo 2011 de la Organización Internacional de Migraciones (OIM)¹, nos encontramos frente a un panorama de migración mundial que probablemente aumentará en magnitud y complejidad debido a las crecientes desigualdades demográficas, la nueva dinámica mundial, política, la revolución tecnológica y las redes sociales.

El número total de migrantes internacionales ha aumentado en los últimos diez años y ha pasado de 150 millones de personas en el año 2000 a 214 millones en la actualidad. En la Unión Europea (en adelante UE), como consecuencia de estas migraciones, la mayoría de los Estados miembros ha experimentado un aumento de su población, siendo alrededor de 1,7 millones el número de personas que han inmigrado a la Unión desde terceros países según muestran datos de Eurostat² de 2011, aunque las últimas cifras revelan un ligero descenso en este mismo año 2011 comparado con 2010. Reino Unido fue el país que más inmigrantes recibió (566.044), seguido por Alemania (489.422), siendo España el tercer país receptor (457.649). En términos absolutos, España se situaba en el mismo año como *el segundo país con mayor número de residentes extranjeros de la UE tras Alemania*.

En el conjunto del estado español, tal y como se recoge por el Observatorio Permanente de la Inmigración³ el número de extranjeros con certificado de registro o tarjeta de residencia en vigor a 1 de marzo de 2013 es de 5.467.955 de los cuales, 703.312 tienen residencia en la Comunitat Valenciana. En un futuro próximo, según previsiones contenidas en documentos como “Regions 2020” o las propias proyecciones de población de Eurostat, la Comunitat Valenciana será uno de los territorios europeos que contará con una sociedad multicultural con un 25%-30% de población extranjera.

Estas corrientes migratorias están teniendo un profundo efecto en la composición socioeconómica y cultural de las sociedades de acogida, lo que se traduce en nuevos retos políticos principalmente

¹ http://publications.iom.int/bookstore/free/WMR2011_Spanish.pdf (01 de julio de 2013)

² http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-FP-13-001/EN/KS-FP-13-001-EN.PDF (4 de agosto de 2013)

³ <http://extranjeros.empleo.gob.es/>

relacionados con la integración de la población inmigrada a los que deben hacer frente los diferentes Estados miembros de la comunidad internacional además de las administraciones regionales y locales, más cercanas a la población.

La Generalitat ha apostado por realizar políticas que favorezcan esta integración de las personas que han venido desde otros países para llevar a cabo su proyecto de vida personal en nuestra comunidad. El presente Plan Director busca reforzar estas políticas de integración apoyándose en un modelo que toma en consideración las directrices que vienen emanando de la UE en esta materia. Estas directrices europeas subrayan el carácter transversal de las políticas de integración, señalando que deben tenerse en cuenta no sólo aspectos económicos y sociales, sino también aquellos relacionados con la diversidad cultural y religiosa. Se parte de la integración tal y como propugna la UE como *“un proceso bidireccional y dinámico de ajuste mutuo por parte de inmigrantes y residentes”*. Este proceso implica el reconocimiento de una serie de derechos a la población inmigrada y el fomento de políticas públicas para el logro de la cohesión social al igual que el correlativo cumplimiento de deberes por parte de la población inmigrada.

Desde el primer momento de llegada de un número importante de personas extranjeras a la Comunitat valenciana se fomentaron actuaciones para favorecer la integración de las mismas en nuestra sociedad en lo que reconocemos como una primera fase de **acogida**.

Son de gran importancia en esta fase de acogida las actividades de información, orientación y acompañamiento en materias como educación, sanidad, vivienda o inserción sociolaboral, además de la red de centros de acogida y la red de Escuelas de Acogida puestas en marcha por la Generalitat junto el tercer sector y las diferentes Administraciones Públicas, principalmente a nivel local a través de la red de agencias AMICS.

Tras este momento de acogida nos adentramos, en estos últimos años, en una segunda fase más compleja que requiere consolidar los esfuerzos de la fase inicial. Esta segunda fase consiste en lograr la **cohesión social y la convivencia pacífica** entre todas las personas residentes en esta comunidad autónoma, incluyendo a aquellas personas con las que realizamos el trabajo de acogida y que ya forman parte de nuestra ciudadanía, nuevas ciudadanas y ciudadanos, e incluyendo, a sus hijos e hijas: los **llamados “segundas generaciones” e incluso a las posteriores “terceras generaciones”**.

Esta segunda fase, sin embargo, lejos de poder llevarse a cabo de modo continuo y en las mismas circunstancias y contexto social económico y político iniciales, se ha visto afectada por un momento de

crisis económica internacional, que tal y como reconoce la Comisión Europea⁴, afecta principalmente a las personas más vulnerables de la UE entre las que se encuentra la población inmigrada y sus descendientes. En el 4º Informe sobre Migración y Asilo de la Comisión Europea, COM(2013) 422 final, se expone que el riesgo de pobreza y exclusión social de las personas nacidas en el extranjero con edades comprendidas entre los 25 y los 54 años supera, por término medio, el de los demás en más de diez puntos porcentuales en toda la UE en su conjunto. Además, los niños y niñas descendientes de familias inmigradas (segundas y terceras generaciones) tienen un mayor riesgo de abandonar prematuramente los estudios y los jóvenes inmigrados tienen muchas más probabilidades de convertirse en jóvenes sin trabajo, estudios o formación (NEET, por sus siglas en inglés, o NINI, en español), en comparación con otros jóvenes.

Ante esta situación, la Comisión Europea⁵ ha hecho de la lucha contra la pobreza un elemento clave de su agenda económica, laboral y social, centrándose así mismo en la participación y la inclusión social de los jóvenes, con especial hincapié en aquellos de origen inmigrante⁶. Son estos retos a los que se suma este Plan Director de la Comunitat Valenciana, consciente de que le afectan de igual modo, por ello, en esta segunda fase de cohesión social y convivencia pacífica se incidirá en el trabajo con la población inmigrada que está viendo incrementada su situación de riesgo de exclusión social tomando en cuenta, de modo especial, el trabajo a realizar con los y las jóvenes.

Por otro lado, en este nuevo contexto diferente económicamente en el que hay un menor flujo migratorio, pero al mismo tiempo, existe una gran diversidad cultural y religiosa entre la población inmigrada que debe consolidarse, existe la amenaza, como ocurre en todos los países en el seno de la Unión, de un aumento de la intolerancia y la xenofobia que podría afectar a la convivencia. En este sentido, nuestro Plan Valenciano para la Prevención de la Discriminación Interétnica, el Racismo y la Xenofobia recoge que la integración real es sólo posible si “la solidaridad, el respeto y la igualdad de derechos se consolidan como valores absolutos de convivencia”. Estos valores suponen un compromiso para toda la ciudadanía y, principalmente, para la educación de nuestra infancia en valores de convivencia y paz, por lo que se seguirá incidiendo a través del comité de seguimiento del Plan Valenciano para la Prevención de la Discriminación interétnica, el racismo y la xenofobia la consecución de este objetivo.

⁴ Comunicación de la Comisión al Parlamento Europeo, al Consejo, al Comité económico y social europeo y al comité de las regiones COM(2011) 455 final «Agenda Europea para la Integración de los Nacionales de Terceros Países» (2011)

⁵ Comunicación de la Comisión al Parlamento Europeo, al Consejo, al Comité económico y social europeo y al Comité de las Regiones: La Plataforma Europea contra la Pobreza y la Exclusión social: Un marco europeo para la cohesión social y territorial. Bruselas, 16.12.2010 COM(2010) 758 final

⁶ Conclusiones del Consejo y de los Representantes de los Gobiernos de los Estados miembros, reunidos en el seno del Consejo, de 27 de noviembre de 2012, sobre la participación y la integración social de los jóvenes, especialmente los de origen migrante(2012/C 393/05)

Esta separación en dos etapas que se viene exponiendo, tanto etapa de acogida y etapa de cohesión social, no significa que sean etapas sucesivas y que exista un paso de la primera etapa de acogida a la segunda en compartimentos estancos, sino que ambas etapas van a coexistir en el tiempo, puesto que aunque los flujos han disminuido o ralentizado, no por ello la Comunitat Valenciana deja de recibir personas que provienen de otros países con las que debe continuar realizándose un trabajo de acogida. Así mismo también encontramos la situación de personas que habiendo conseguido llevar a cabo su proyecto de vida en nuestra comunidad autónoma, se han visto inmersas en una situación de vulnerabilidad que les lleva a requerir de nuevo los servicios correspondientes a la etapa de acogida.

Es en este contexto descrito es en el que surge el presente Plan Director de Integración y Convivencia 2014-17 con el reto de ser un plan para toda la población de la Comunitat Valenciana, un Plan cuyos objetivos serán continuar la acogida de las personas extranjeras que llegan a nuestra comunidad autónoma. Al mismo tiempo, pretende fortalecer la cohesión social teniendo en cuenta principalmente a la población inmigrada más excluida socialmente, a las segundas y terceras generaciones y siempre incidiendo en la prevención de las acciones racistas y xenófobas. Este Plan en definitiva tiene como objetivo principal ser un Plan para toda la ciudadanía.

Pero abordar la consecución de la integración en nuestra Comunitat Valenciana requerirá de un compromiso de todos los sectores de la sociedad valenciana, tanto de la Administraciones Públicas o primer sector, como del sector privado o segundo sector a través de su Responsabilidad Social Corporativa y del Tercer Sector de Acción Social integrado por la sociedad civil.

Ante el reto de lograr la cohesión social, el presente Plan Director realizará, una intensa apuesta por colocar el peso en la mediación intercultural como medio central y facilitador de la convivencia entre personas o grupos pertenecientes a una o diversas culturas. La mediación se configurará como un valioso instrumento de acercamiento entre culturas, que ayudará a combatir los estereotipos y prejuicios desfavorables que puedan surgir, posibilitará el encuentro constructivo, la aceptación de la diferencia y la comunicación de las partes implicadas favoreciendo el acercamiento de las mismas.

En esta apuesta por la Mediación Intercultural se continuará incidiendo en la profesionalización de las personas mediadoras interculturales acreditadas de la Comunitat Valenciana apostando por su formación especializada y continua.

Esta mediación abarcará diferentes ámbitos como son la mediación comunitaria, educativa o sanitaria, constituyéndose en eje de todo el sistema de integración. Para ello se impulsará la participación de la red de mediadores y mediadoras interculturales acreditados en todas estas áreas.

El presente Plan Director de Integración y Convivencia se estructura del modo siguiente:

En la primera parte, se encuentran recogidas las principales fuentes normativas que orientan y constituyen el marco jurídico del presente Plan Director, el proceso de participación para la elaboración del presente Plan y los principios en que se fundamenta.

En la segunda parte, se recogen el diagnóstico de la situación en la Comunitat Valenciana, los agentes que intervienen en el proceso de integración así como los objetivos con sus respectivos ámbitos de actuación y fases de intervención.

En una tercera parte se recoge el desarrollo de los objetivos y acciones 2014-2017 así como la evaluación y seguimiento del Plan.

2. Proceso participativo

Bajo la creencia de la importancia de la participación de todos los sectores sociales en la elaboración de políticas de integración, el proceso de elaboración del Plan Director de Integración y Convivencia 2014-2017 se ha basado en una metodología documental y participativa con los diversos agentes institucionales y sociales.

La primera fase de elaboración del Plan consistió en la realización de una revisión de las distintas propuestas y valoraciones de la situación y las necesidades referentes a la población inmigrada que tanto las propias agencias AMICS como las organizaciones sociales vienen analizando en sus respectivas memorias anuales de actividad.

Con todas estas aportaciones el equipo de la Dirección General de Integración, Inclusión Social y Cooperación elaboró un borrador de Documento Base de trabajo. Esta propuesta se trasladó a las diferentes Administraciones Públicas y agentes sociales implicados en la integración de población inmigrada en la Comunitat Valenciana. Éstos procedieron a la realización del conjunto de aportaciones que consideraron oportunas.

Se recibieron aportaciones de 16 entidades tanto públicas como privadas de la Comunitat Valenciana

Posteriormente el equipo de la Dirección General de Integración, Inclusión Social y Cooperación, realizó la valoración de tales aportaciones para la reelaboración de una nueva propuesta de Plan Director.

3. Aspectos normativos en el ámbito internacional, nacional y autonómico

Las políticas de integración que este Plan Director apoya tienen como objetivo favorecer una convivencia social enriquecedora para toda la población de la Comunitat Valenciana en consonancia con el marco legislativo y político definido a nivel autonómico y nacional así como en el marco normativo que, para la igualdad y para la concesión a toda la población inmigrada de un nivel adecuado de derechos, promueve la Unión Europea (en adelante UE)

Por ello, la Generalitat, teniendo en cuenta el objetivo de las políticas de integración valencianas además de las políticas promovidas a nivel nacional, europeo e internacional en esta materia, defiende una gestión positiva de la diversidad basada en el respeto a los derechos y deberes democráticos recogidos en la Constitución y en el Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana.

Estos derechos y deberes se recogen en diversas normas de ámbito internacional, comunitario, estatal y autonómico que desarrollan las distintas cuestiones referentes tanto a la integración de las personas inmigradas como a la prevención del racismo y la xenofobia. Estas normas se tendrán en cuenta a la hora de elaborar las políticas de integración dirigidas a la población de la Comunitat Valenciana y orientarán todos los textos aplicando un enfoque basado en los Derechos Humanos (EBDH) siguiendo las últimas recomendaciones de la Organización Internacional de Migraciones (OIM).

3.1 Ámbito Internacional

En cuanto a las normas relativas a los derechos fundamentales y a las libertades que la Constitución reconoce, éstas se interpretarán de conformidad con la Declaración Universal de Derechos Humanos (1948) y los tratados y acuerdos internacionales sobre las mismas materias ratificados por España (Art. 10.2, 93 y 96 de la Constitución Española) entre los que se encuentran los siguientes, sin que esta enumeración sea exhaustiva:

- Pacto Internacional de Derechos Civiles y Políticos (1966) y su protocolo facultativo (1976).

- Pacto Internacional de Derechos Económicos, Sociales y Culturales (1966) y su protocolo facultativo (2008).
- Convención Internacional sobre la eliminación de todas las formas de discriminación racial (1965).
- Convención Internacional sobre la eliminación de todas las formas de discriminación contra la mujer (1979).
- Convención Internacional sobre los Derechos del Niño (1989).
- Convención de Naciones Unidas contra la Delincuencia Organizada Transnacional y su Protocolo de Naciones Unidas Contra la Delincuencia Organizada Transnacional (2001) y su Protocolo adicional para prevenir, reprimir y sancionar la trata de personas, especialmente de mujeres y niños.

Como recuerda la Organización Internacional para las Migraciones (OIM), estas normas internacionales garantizan a la población inmigrada ciertos derechos que deben ser incluidos por las autoridades en sus enfoques para la integración. Además, estas normas respaldan el derecho de la población inmigrada a interactuar económica, social y culturalmente con la sociedad de destino permitiéndole mantener un sentido de su propia identidad cultural.⁷

3.2 Ámbito europeo

En materia de Derechos y Libertades Fundamentales a nivel de la UE, el marco jurídico lo conforman la Convención Europea para la Protección de los Derechos Humanos y Libertades Fundamentales de 1950, la Carta Social Europea de 1961 y la Carta de Derechos Fundamentales de la Unión Europea del año 2000 y en particular sus artículos 15, 18, 20, 21 y 34, así como un gran número de Directivas entre las que cabe destacar:

- Directiva 2011/36/UE, relativa a la prevención y lucha contra la trata de seres humanos y a la protección de las víctimas.
- Directiva 2000/78/CE, relativa al establecimiento de un marco general para la igualdad de trato en el empleo y la ocupación.
- Directiva del Consejo 2003/86/CE, sobre el derecho a la reagrupación familiar.
- Directiva 2003/109/CE del Consejo, de 25 de noviembre de 2003, relativa al estatuto de los nacionales de terceros países residentes de larga duración.

⁷ http://www.crmsv.org/documentos/IOM_EMM_Es/v3/V3S06_CM.pdf (9 de agosto de 2013)

- Directiva 2000/78/CE del Consejo, de 27 de noviembre de 2000, relativa al establecimiento de un marco general para la igualdad de trato en el empleo y la ocupación.
- Directiva 2004/38/CE relativa al derecho de los ciudadanos de la Unión y de los miembros de sus familias a circular y residir libremente en el territorio de los Estados Miembros.
- Directiva 2000/43/CE relativa a la aplicación del principio de igualdad de trato de las personas independientemente de su origen racial o étnico.

En referencia a la cohesión social señalar la Estrategia de Lisboa (Consejo de Europa, 2000) para el año 2010 y el informe Kok (su instrumento evaluador, 2003) y la Comunicación de la Comisión de 13.10.2004 titulada “Refuerzo de la dimensión social de la estrategia de Lisboa: Racionalización del método abierto de coordinación en el ámbito de la protección social” (COM (2003) 261).

En cuanto a las políticas de integración, el mandato de la UE para promover la integración se deriva de los tratados, los programas plurianuales del Consejo Europeo y la Estrategia Europa 2020.

En cuanto a los ***tratados constitutivos de la Unión Europea***, si bien no hacen referencia a la integración de los inmigrantes, el Tratado de Amsterdam (1997) contiene dos disposiciones que se refieren a la integración, aunque sin mencionarla como tal: el artículo 13, que permite al Consejo adoptar acciones adecuadas para luchar contra la discriminación por motivos de sexo, origen racial o étnico, religión o convicciones, discapacidad, edad u orientación sexual y el artículo 73.k. Por su parte el Tratado de Lisboa (2007) por primera vez establece una base jurídica para la promoción de la integración en la UE en su artículo 79.4 que establece: *“El Parlamento Europeo y el Consejo, de conformidad con el procedimiento legislativo ordinario, podrán establecer medidas para fomentar y apoyar la acción de los Estados miembros con el fin de promover la integración de los nacionales de terceros países que residan legalmente en su territorio, con exclusión de toda armonización de las disposiciones legales y reglamentarias de los Estados miembros”*.

Por otro lado, con respecto a los ***programas plurianuales del Consejo Europeo*** en la reunión del Consejo Europeo de Tampere (Finlandia), los días 15 y 16 de octubre de 1999, ya se hizo hincapié en la importancia de la integración de los nacionales de terceros países. Posteriormente, en el Consejo Europeo de La Haya (2004), se subrayó la necesidad de una mayor coordinación de las políticas nacionales de integración y las iniciativas de la UE en este campo. Además, señaló que un marco basado en los principios básicos comunes debe ser la base para futuras iniciativas de la UE. Por último, en el Consejo Europeo de Estocolmo (2009) se adoptó un ambicioso programa en relación con la integración.

Así, se ha ido conformando a nivel europeo un marco en el que se inscriben las políticas de integración formado por un importante elenco de Dictámenes, Resoluciones y Comunicaciones, entre las que destacan:

- Dictamen del Comité Económico y Social Europeo, de 22 de febrero de 2012, sobre la Comunicación de la Comisión al Parlamento Europeo, al Consejo, al Comité Económico y Social Europeo y al Comité de las Regiones titulado «Agenda Europea para la Integración de los Nacionales de Terceros Países» (SOC/427).
- Comunicación de la Comisión, de 20 de julio de 2011, titulada «Agenda Europea para la Integración de los Nacionales de Terceros Países» (COM(2011)0455).
- Dictamen del Comité de las Regiones, de 16 de febrero de 2012, titulado «Nueva agenda europea para la integración».
- Dictamen de iniciativa del Comité Económico y Social Europeo de 18 de septiembre de 2012 sobre «La contribución de los emprendedores inmigrantes a la economía».
- Comunicación de la Comisión de 16 de diciembre de 2010 “La Plataforma europea contra la pobreza y la exclusión social: Un marco europeo para la cohesión social y territorial”.
- Conclusiones del Consejo y de los Representantes de los Gobiernos de los Estados miembros reunidos en el seno del Consejo, de 4 de mayo de 2010, sobre la integración como motor de desarrollo y cohesión social.
- Dictamen del Comité Económico y Social Europeo, de 17 de marzo de 2010, sobre el tema «La integración y la Agenda Social» (SOC/364).
- Comunicación de la Comisión, COM (2010)2020, de 3 de marzo de 2010, denominada «Europa 2020: Una estrategia para un crecimiento inteligente, sostenible e integrador».
- El Programa de Estocolmo (2009) “Una Europa abierta y segura que sirva y proteja al ciudadano” (2010/C 115/01) adoptado por el Consejo Europeo.
- Las Conclusiones de 12 de junio de 2007, sobre el fortalecimiento de las políticas de integración en la Unión Europea mediante la promoción de la unidad en la diversidad.
- La Resolución del Parlamento Europeo, de 6 de julio de 2006, sobre las estrategias y los medios para la integración de los inmigrantes en la Unión Europea.
- Comunicación de la Comisión COM(2005)0389 “Programa Común para la Integración – Marco para la integración de los nacionales de terceros países en la Unión Europea” de 1 de septiembre de 2005.
- Conclusiones del Consejo y de los Representantes de los Gobiernos de los Estados miembros, de 19 de noviembre de 2004, sobre el establecimiento de unos principios básicos comunes para la política de integración de los inmigrantes en la Unión Europea.

De este marco cabe destacar la Comunicación de la Comisión, COM (2010)2020, de 3 de marzo de 2010, denominada **«Europa 2020: Una estrategia para un crecimiento inteligente, sostenible e integrador»**.

Europa 2020 se articula en torno a una serie de objetivos en toda la UE. Estos constituyen los objetivos compartidos que orientan la actuación de la UE y de sus Estados miembros. Entre estos objetivos se recogen, en lo que respecta a la población inmigrada, entre otras:

- Eliminar las barreras de entrada al mercado laboral para los recién llegados.
- Mejorar sus niveles de educación sobre todo mediante la reducción del abandono escolar y su participación en la educación superior.
- Promover su inclusión social, en particular mediante la reducción de la pobreza.

3.3 Ámbito estatal

En el ámbito estatal, el marco constitucional de esta materia se encuentra recogido en el artículo 149.1.2 de la Constitución española de 1978 (CE) que señala la competencia exclusiva del Estado en materia de nacionalidad, inmigración, extranjería y derecho de asilo pero existen otras competencias que han sido objeto de transferencia a las Comunidades autónomas a través del artículo 148 de la CE (apartados 1.17, 1.20, 1.21) como son cultura, asistencia social, y sanidad, además de remitir a los Estatutos de Autonomía competencias similares en otros ámbitos del bienestar (educación, trabajo, vivienda, etc., en el apartado 2 del mismo artículo).

A nivel legal el marco para la integración se recoge en la Ley Orgánica 4/2000, sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social, reformada mediante las Leyes Orgánicas 8/2000, 11/2003, 14/2003 y 2/2009, que establece en su preámbulo, aspectos centrales que refuerzan la integración como uno de los ejes centrales de la política de inmigración.

También se tendrá en cuenta la Estrategia Nacional para la inclusión Social de la Población Gitana en España 2012-2020.

3.4 Ámbito autonómico

En la Comunitat Valenciana, con base a la transferencia mencionada del Art. 148 de la Constitución, el Estatut d'Autonomia recoge la referencia a las personas inmigrantes como uno de sus ámbitos primordiales en sus artículos 10.3 in fine que prevé *“la actuación de la Generalitat se centrará...en los*

derechos y atención social de los inmigrante con residencia en la Comunitat Valenciana”, por su parte el artículo 59.5 del mismo Estatut establece que “la Generalitat colaborará con el Gobierno de España en lo referente a políticas de inmigración”.

En base a estas previsiones normativas y con el objetivo de establecer las bases de un modelo que posibilite la efectiva integración social de las personas inmigrantes en la Comunitat Valenciana se han dictado una serie de normas:

- Ley 15/2008, de 5 de diciembre, de la Generalitat de Integración de las Personas Inmigrantes en la Comunitat Valenciana.
- Decreto 93/2009, de 10 de julio, del Consell por el que se aprueba el Reglamento de la Ley 15/2008, de 5 de diciembre de la Generalitat de Integración de las Personas Inmigrantes en la Comunitat Valenciana.

Y por último, dos Órdenes:

- Orden 11/2010, de 27 de septiembre, de la Generalitat que regula el régimen de autorización administrativa de las entidades para la impartición del Programa Voluntario de Comprensión de la Sociedad Valenciana Escuela de Acogida
- Orden 8/2011, de 19 de mayo, de la Generalitat por la que se regula la acreditación de la figura de la persona mediadora y le Registro de mediadores de la Comunitat Valenciana.

El conjunto de toda esta normativa constituirá el marco jurídico de referencia para todas las acciones que, en materia de integración de población inmigrada, se lleven a cabo en la Comunitat Valenciana.

4. Principios rectores de la integración

El presente Plan Director se regirá por una serie de principios que recogen a su vez los reconocidos en materia de integración en la normativa internacional, europea, nacional y autonómica. Estos principios orientarán la interpretación de las actuaciones que, en materia de integración de la población inmigrada, se lleven a cabo en la Comunitat Valenciana.

A nivel internacional tal y como indica la Organización Internacional de Migraciones (OIM) el principio legal más relevante respecto a la integración es la **prohibición de la discriminación**. Este principio viene consagrado en el artículo 2 de la *Declaración Universal de los Derechos Humanos* y en diversos

instrumentos internacionales. Garantiza la igualdad ante la ley y la protección igual a todas las personas prohibiendo las prácticas que conducen a desventajas para quienes pertenecen a una cultura, religión o grupo social específicos.

A nivel europeo, en la Carta de Derechos Fundamentales de la Unión Europea (2000) se recogen además del principio de igualdad, los valores indivisibles y universales de la **dignidad humana, la libertad y la solidaridad** reconociendo a la persona como centro de su actuación.

A nivel nacional, también se recogen en el II Plan Estratégico de Ciudadanía e Integración (PECI) los principios de Igualdad y no discriminación, a los que se añaden el de **Ciudadanía, Interculturalidad e Inclusión**, válidos en cualquier escenario migratorio.

A nivel autonómico nos hacemos eco de todos los principios que se recogen a nivel internacional, europeo y nacional consagrando como principio fundamental, tal y como se realiza en aquellos ámbitos, el **principio de igual dignidad de todas las personas y de no discriminación por razón de la condición de persona inmigrada**, junto a otros.

Principio de igualdad y no discriminación

La Constitución Española establece en su artículo 9.2. que *“corresponde a los poderes públicos promover las condiciones para que la libertad y la igualdad del individuo y de los grupos en que se integra sean reales y efectivas; remover los obstáculos que impidan o dificulten su plenitud y facilitar la participación de todos los ciudadanos en la vida política, económica, cultural y social”*. El principio de igualdad en este sentido, implica la equiparación de derechos y obligaciones entre la población de acogida y las personas inmigradas que residan en la Comunitat Valenciana, en los términos establecidos en la legislación estatal y autonómica vigente.

Este principio supone el pleno respeto a la igual dignidad de todas las personas y la garantía de no discriminación por razón de condición de persona inmigrada. Dicho reconocimiento es indispensable para que se construya una sociedad inclusiva, cohesionada e integrada, en la cual todos los miembros que la conforman sean igualmente libres e iguales, sin importar su procedencia.

Este principio de igualdad y no discriminación orientará las acciones tendentes tanto a garantizar la igualdad como a realizar acciones efectivas de prevención contra el racismo y la xenofobia desarrollando políticas activas de integración a favor de los inmigrados que se encuentren en territorio de la

Comunitat Valenciana. En aquellos ámbitos en los que la condición de persona inmigrada pueda comportar una situación objetiva de desigualdad se podrán aplicar medidas de acción positiva.

En virtud de este principio y con respecto al lenguaje a utilizar en la aplicación del presente Plan Director y de acuerdo con lo dispuesto en la disposición adicional cuarta del Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, las instituciones y administraciones de la Generalitat evitarán utilizar un lenguaje que suponga discriminación para cualquier persona o colectivo, lo cual será de aplicación a la población inmigrada.

Principio de vinculación de los poderes públicos a los derechos y libertades reconocidos en la Constitución Española, la Carta Social Europea y en aquellos otros acuerdos internacionales de protección de los derechos humanos, individuales y colectivos válidamente ratificados por España.

Solidaridad

Las políticas y actuaciones en la gestión positiva de la diversidad deben basarse en la justicia social como principio inspirador de las relaciones humanas, con el objetivo de cooperar al bienestar general.

Principio de Interculturalidad.

El principio de interculturalidad ha de configurarse como la pauta básica que debe de regir las relaciones existentes entre personas y grupos de distintas culturas dentro de un mismo territorio, y con el fin de garantizar la cohesión social y la diversidad. Ello implica necesariamente el reconocimiento, respeto y protección de todas y cada una de las características sociales y culturales que pueda traer consigo la población inmigrada a la sociedad de acogida, y adaptarlas a nuestra comunidad a través del diálogo, la interrelación e interacción, mediante unas pautas básicas que respeten los derechos fundamentales.

El resultado de esta comunicación dará lugar a realidades culturales en las cuales todos los grupos sociales pueden verse enriquecidos y transformados. La integración ha de entenderse como un proceso de mutua adaptación que impone el valorar y respetar las diferentes culturas que traen consigo las personas inmigradas, y no solo ceñirse a asimilar las pautas culturales dominantes. Para ello se favorecerán políticas efectivas de participación social para conseguir la máxima interrelación y conocimiento mutuo.

Principio de transversalidad de las políticas de integración

Según este principio las políticas de integración resultarán de aplicación transversal sobre el conjunto de la actuación de la administración de la Generalitat. Las diversas actuaciones tendrán en cuenta el fenómeno de la inmigración en las actuaciones o decisiones que se adopten de un modo integrado y multid-

mensional, este principio se encuentra entre los Principios Básicos Comunes del “Programa Común para la Integración” que recoge que las políticas y medidas tendentes a incluir la cuestión de integración en todas las pertinentes competencias políticas y niveles de gobierno y servicios públicos deben tomarse debidamente en cuenta en la elaboración y puesta en práctica de medidas públicas.

Principio de transversalidad de género

En la adopción de estos principios no podemos obviar un tema tan presente en nuestra sociedad como es el tema del género, ya que hemos de hacer hincapié en la diferente situación social en la que aún a día de hoy, se encuentran hombres y mujeres.

La transversalidad de género ha de entenderse como la orientación en todos los procesos políticos dirigida a incorporar la perspectiva de la igualdad como pilar básico para construir una sociedad igualitaria entre hombres y mujeres.

Hemos de hacer especial referencia al colectivo de mujeres inmigradas llevando a cabo un especial esfuerzo para garantizar a este colectivo la igualdad de oportunidades y de condiciones, planificándose para ello políticas públicas que tengan en cuenta las desigualdades existentes y satisfacer de manera equitativa las necesidades que puedan existir.

5. Previsión económica del Plan

En cumplimiento de lo establecido en la Ley 15/2008, de 5 de diciembre, de la Generalitat, de Integración de las Personas Inmigrantes en la Comunitat Valenciana, la Generalitat se compromete a establecer en su presupuesto, en la medida que las circunstancias económicas así lo permitan, las cuantías destinadas a favorecer la integración y convivencia de las personas inmigrantes, mediante los mecanismos que se consideren idóneos para alcanzar dicho fin.

PARTE II

6. Diagnóstico de partida

En primer lugar haremos referencia a los diferentes regímenes jurídicos de extranjería así como a qué personas les son aplicables.

El régimen de residencia indica el régimen jurídico de extranjería aplicable al extranjero que reside en el Estado español. Encontramos dos tipos: comunitario y general.

Régimen Comunitario⁸

Es el régimen jurídico de extranjería que se aplica a los ciudadanos comunitarios -nacionales de países de la Unión Europea y de otros Estados parte en el Acuerdo sobre el Espacio Económico Europeo (Islandia, Liechtenstein y Noruega) y de la Confederación Suiza – así como a sus familiares y los familiares de españoles que sean nacionales de terceros países⁹ a los que se expide una tarjeta de residencia de familiar de ciudadano de la Unión.

Dentro de este régimen, existen **dos vías de acceso a la residencia** de extranjeros en el Estado español: Los ciudadanos de la UE-AELC pueden acceder por: trabajo por cuenta ajena, trabajo por cuenta propia, residencia no lucrativa, estudiante, motivos familiares, motivo de residencia no determinado y residencia permanente. Por otra parte, los familiares nacionales de terceros países pueden acceder por residencia o por residencia permanente.

Régimen General¹⁰

Es el régimen jurídico que se aplica a los nacionales de terceros países, salvo que por razón de parentesco les sea de aplicación el Régimen Comunitario. A estos extranjeros se les expide una tarjeta de residencia.

Hay dos tipos de de autorización respecto a la duración:

a) Residencia de larga duración

⁸ El régimen comunitario se regula en el RD 240/2007, de 16 de febrero, sobre entrada, libre circulación y residencia en España de ciudadanos de los Estados miembros de la Unión Europea y otros Estados parte en el Acuerdo sobre el Espacio Económico Europeo.

⁹ Los nacionales de terceros países que son familiares de ciudadanos comunitarios o de españoles y que tienen acceso a este Régimen Comunitario son:

- el cónyuge o pareja de hecho registrada
- los descendientes directos del ciudadano comunitario o de su cónyuge o pareja que sean o bien menores de 21 años, o mayores si viven a su cargo, o incapacitados.
- los ascendientes directos del ciudadano comunitario o de su cónyuge o pareja que vivan a su cargo.

¹⁰ El régimen general se regula por la LO 4/2000 de 11 de enero, sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social, y el RD 557/2011, de 20 de abril, por el que se aprueba el Reglamento de la LO 4/2000.

b) Residencia temporal.

Y según motivo de concesión:

- de trabajo (por cuenta propia, por cuenta ajena, otras autorizaciones)
- reagrupación familiar
- residencia no lucrativa- autorizaciones por circunstancias excepcionales (arraigo, razones humanitarias y otras)

Tras esta introducción conceptual pasamos a desarrollar la situación de la población extranjera en nuestro país y, especialmente en la Comunitat Valenciana en los últimos años

La población de un determinado lugar puede aumentar o disminuir por los desplazamientos migratorios de individuos, ya sean de corta como de larga duración. El número total de migrantes internacionales ha aumentado en los últimos diez años y ha pasado de 150 millones de personas en el año 2000 a 214 millones en la actualidad.

En la Unión Europea (en adelante UE), como consecuencia de estas migraciones, la mayoría de los Estados miembros ha experimentado un aumento de su población, siendo alrededor de 1,7 millones el número de personas que han inmigrado a la Unión desde terceros países según muestran datos de Eurostat¹¹, de 2011, aunque las últimas cifras revelan así mismo un ligero descenso en este mismo año 2011 comparado con 2010. Reino Unido fue el país que más inmigrantes recibió (566.044), seguido por Alemania (489.422), siendo España el tercer país receptor (457.649). En términos absolutos España se situaba en el mismo año como *el segundo país con mayor número de residentes extranjeros de la UE tras Alemania*.

En términos de extranjeros residentes, a 1 de enero de 2012 el mayor número se encontraba en primer lugar en Alemania con 7,4 millones de personas, en España en segundo lugar con aproximadamente 5,5 millones siendo seguidos de Italia, Reino Unido y Francia.

Del total de 7.9 millones procedentes de países fuera de la UE que a principios del año 2012 estaban residiendo en la UE más de la mitad fueron los ciudadanos de Turquía, Albania o Ucrania. El siguiente grupo más grande fue de África (24.5 %), seguido de Asia (22.0 %), América (14.2 %) y Oceanía (0.8 %). Más de la mitad de los ciudadanos de los países africanos residentes en la UE procedían del norte de África principalmente de Marruecos o Argelia. La mayoría de los ciudadanos de Asia procedían de Asia

¹¹ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-FP-13-001/EN/KS-FP-13-001-EN.PDF (4 de agosto de 2013)

del Sur o del Este, en particular de India o China. Los ciudadanos de Ecuador y los de Estados Unidos comprenden la mayor parte de los no nacionales de América residentes en la UE.

En España, si tenemos en cuenta en primer lugar los datos del Padrón podemos señalar algunos hechos tal y como vemos en la siguiente tabla:

Tabla 1. Personas empadronadas en la C. Valenciana

TOTAL	2006*	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013**
TOTAL ESPAÑA	44.708.964	45.200.737	46.157.822	46.745.807	47.021.031	47.190.493	47.265.321	47.059.533
C. VALENCIANA	4.806.908	4.885.029	5.029.601	5.094.675	5.111.706	5.117.190	5.129.266	5.104.365
Alicante/Alacant	1.783.555	1.825.264	1.891.477	1.917.012	1.926.285	1.934.127	1.943.910	1.940.886
Castellón/Castelló	559.761	573.282	594.915	602.301	604.274	604.344	604.564	600.592
Valencia/València	2.463.592	2.486.483	2.543.209	2.575.362	2.581.147	2.578.719	2.580.792	2.562.887
ESPAÑOLES								
TOTAL ESPAÑA	40.564.798	40.681.183	40.889.060	41.097.136	41.273.297	41.439.006	41.529.063	41.539.400
C. VALENCIANA	4.138.833	4.152.927	4.182.262	4.205.335	4.217.947	4.236.408	4.246.254	4.245.162
Alicante/Alacant	1.424.405	1.432.357	1.445.109	1.454.038	1.459.186	1.467.443	1.471.300	1.474.866
Castellón/Castelló	481.920	485.061	488.790	491.080	492.009	492.942	492.966	492.311
Valencia/València	2.232.508	2.235.509	2.248.363	2.260.217	2.266.752	2.276.023	2.281.988	2.277.985
EXTRANJEROS								
TOTAL ESPAÑA	4.144.166	4.519.554	5.268.762	5.648.671	5.747.734	5.751.487	5.736.258	5.520.133
C. VALENCIANA	668.075	732.102	847.339	889.340	893.759	880.782	883.012	859.203
Alicante/Alacant	359.150	392.907	446.368	462.974	467.099	466.684	472.610	466.020
Castellón/Castelló	77.841	88.221	106.125	111.221	112.265	111.402	111.598	108.281
Valencia/València	231.084	250.974	294.846	315.145	314.395	302.696	298.804	284.902
UNION EUROPEA								
TOTAL ESPAÑA	1.427.662	1.708.517	2.102.654	2.273.226	2.350.172	2.395.358	2.443.617	2.352.978
C. VALENCIANA	333.035	387.275	457.551	483.926	495.102	496.321	506.940	493.099
Alicante/Alacant	209.450	239.178	271.869	284.310	290.662	293.293	299.459	295.804
Castellón/Castelló	45.083	53.643	65.613	69.043	70.216	70.539	71.933	69.051
Valencia/València	78.502	94.454	120.069	130.573	134.224	132.489	135.548	128.244
NO UE								
TOTAL ESPAÑA	2.716.504	2.811.037	3.166.108	3.375.445	3.397.562	3.356.129	3.292.641	3.167.155
C. VALENCIANA	335.040	344.827	389.788	405.414	398.657	384.461	376.072	366.104
Alicante/Alacant	149.700	153.729	174.499	178.664	176.437	173.391	173.151	170.216
Castellón/Castelló	32.758	34.578	40.512	42.178	42.049	40.863	39.665	39.230
Valencia/València	152.582	156.520	174.777	184.572	180.171	170.207	163.256	156.658

* Datos UE incluyen Bulgaria y Rumania

** Cifras provisionales a 1/6/2013

Fuente: CeMiMigra

La población total de la Comunitat Valenciana aumenta ligeramente, respecto a la población total del Estado español, entre 2006 y 2013.

Las provincias de Alicante y Castellón aumentan su peso relativo en la población total de la Comunitat Valenciana, mientras que la provincia de Valencia disminuye su peso relativo. En números absolutos, y

considerando la población total, las tres provincias aumentan su población en el período 2006-2013, aunque Alicante disminuye si consideramos el período 2012-2013, Castellón ve disminuir su población entre 2010 y 2013, y Valencia hace lo propio en ese mismo período 2010-2013.

En España y en la Comunitat Valenciana, el número de extranjeros empadronados disminuye ligeramente su peso relativo respecto a la población total en el período 2010-2013. En números absolutos, esa disminución se observa, con altibajos, en el mismo período, mientras que en España sólo puede observarse en el período 2011-2013.

La población extranjera procedente de la Unión Europea disminuye, en España y en la Comunitat Valenciana, a partir de 2012. El comportamiento de las provincias de Alicante y Castellón es similar a los dos anteriores, pero la provincia de Valencia ve disminuir su población comunitaria en 2011, que vuelve a aumentar en 2012 y vuelve a disminuir en 2013.

El peso relativo de la población extracomunitaria respecto de la población total, al igual que las cifras absolutas, disminuye en España, entre 2011 y 2013, mientras que en la Comunitat Valenciana, y en las tres provincias, lo hace ya desde 2010.

De todos modos, el Padrón continuo ha de ser matizado y puede plantear otras dificultades distintas¹². El empadronamiento no puede ser equiparado a la residencia real, es decir, a las personas que habitan en España, estén o no empadronadas.

Por ello en cuanto a los datos disponibles en Junio de 2013, los residentes extranjeros que son titulares de un certificado de registro, autorización de residencia y autorización de estancia por estudios (tabla 2), son en la Comunitat Valenciana 707.666 personas, lo que muestra que el número de personas extranjeras sigue aumentando durante los años de crisis, incluso si se considera como indicador, aunque resulte restrictivo y no representativo de toda la realidad¹³, el número de permisos y autorizaciones de residencia en vigor. Del total de personas extranjeras el 58,92% son ciudadanas comunitarias. Esto significa que 290.691 personas extranjeras proceden de terceros países (un 41,08% del total de extranjeros con permiso o autorización de residencia). Por provincias, el porcentaje de personas extranjeras comunitarias en la provincia de Valencia es de un 54,74%; y sube a un 61,22% y a un 63,19% en Alicante y Castellón, respectivamente.

Tabla 2. Residentes extranjeros con permiso o autorización de residencia en la Comunitat Valenciana

¹² Ver Informes Anuales sobre Migraciones e Integración de la Fundación CeiMigra.

¹³ Ver los últimos Informes Anuales sobre Migraciones e Integración de la Fundación CeiMigra.

	Total	Régimen comunitario	Régimen General
Comunitat Valenciana	707.666	416.975	290.691
Alicante/Alacant	320.454	196.170	124.284
Castellón/Castelló	104.754	66.194	38.560
Valencia/València	282.458	154.611	127.847

Fuente: CeiMigra

Tabla 3. Nacionales de terceros países en régimen comunitario en la Comunitat Valenciana

% de personas en régimen comunitario respecto del total de cada nacionalidad	Países
50% o más	Tailandia, Vietnam, México, Sudáfrica, Panamá, Japón, Estados Unidos, Australia, Indonesia, Cuba, Malasia, Haití y Arabia Saudí.
Entre un 40% y un 49,99%	Nueva Zelanda, Costa Rica, República Dominicana, Canadá, Venezuela y Guatemala.
Entre un 30 y un 39,99%	Argentina, Uzbekistán, Albania, Uruguay, Nicaragua, Angola, El Salvador, Turquía y Croacia.
Entre un 20 y un 29,99%	Mongolia, Cabo Verde, Taiwán, Togo, Israel, Kenya, Sri Lanka, Guinea Ecuatorial, Kazajistán, Filipinas, Paraguay, Corea del Sur, Siria, Chile, Túnez, Jordania, Honduras, Bielorrusia, Perú y Andorra.
Entre un 10 y un 19,99%	Colombia, Líbano, Serbia, Irán, Libia, Rusia, Palestina, Azerbaiyán, Camerún, Egipto, Mozambique, Burkina Faso, Costa de Marfil, Nigeria, Macedonia, Irak, Ghana, Etiopía, Liberia, Bangladesh y Senegal

Fuente: CeiMigra

Es importante observar el número creciente de personas de terceros Estados que aparecen con Régimen Comunitario, aun manteniendo la nacionalidad extranjera. Esto puede estar indicando, por ejemplo, los denominados **matrimonios mixtos**, en los que una persona es extranjera y la otra es española o ciudadana de la Unión Europea. Que esta realidad sea creciente no es extraño debido, primero, a la juventud de las personas inmigradas y, segundo, al tiempo de permanencia en España, en el que se construyen relaciones, pertenencias y proyectos de asentamiento definitivo. Pero ha de señalarse la importancia de este fenómeno en algunas nacionalidades concretas (tabla 3).

Con respecto a las personas residentes extranjeras titulares de un certificado de registro, autorización de residencia y autorización de estancia por estudios la cifra asciende a 707.666 personas en la Comunitat Valenciana, según los datos disponibles en Junio de 2013. Esto muestra que el número de personas extranjeras sigue aumentando durante los años de crisis, incluso si se considera como

indicador, aunque resulte restrictivo y no representativo de toda la realidad¹⁴, el número de permisos y autorizaciones de residencia en vigor.

Tabla 4. Nacionales de terceros países en la Comunitat Valenciana, en régimen comunitario o general.

	Total residentes	Régimen comunitario	%	Régimen general	%
Total	707.666	416.975	58,92%	290.691	41,08%
Marruecos	82.168	2.730	3,32%	79.438	96,68%
Ecuador	45.733	3.450	7,54%	42.283	92,46%
Colombia	37.036	7.262	19,61%	29.774	80,39%
China	18.999	394	2,07%	18.605	97,93%
Argelia	18.006	1.022	5,68%	16.984	94,32%
Bolivia	15.683	1.300	8,29%	14.383	91,71%
Ucrania	14.250	933	6,55%	13.317	93,45%
Argentina	12.063	4.634	38,41%	7.429	61,59%
Rusia	9.050	1.573	17,38%	7.477	82,62%
Pakistán	8.985	381	4,24%	8.604	95,76%
Cuba	5.201	2.692	51,76%	2.509	48,24%
Nigeria	5.111	697	13,64%	4.414	86,36%
Brasil	5.085	2.532	49,79%	2.553	50,21%
Perú	4.987	1.062	21,30%	3.925	78,70%
Uruguay	4.971	1.729	34,78%	3.242	65,22%
Senegal	4.089	415	10,15%	3.674	89,85%
India	3.876	222	5,73%	3.654	94,27%
Venezuela	3.790	1.710	45,12%	2.080	54,88%
Armenia	3.232	135	4,18%	3.097	95,82%
Paraguay	3.105	749	24,12%	2.356	75,88%
República Dominicana	2.784	1.293	46,44%	1.491	53,56%
Chile	2.674	630	23,56%	2.044	76,44%
Moldavia	2.235	209	9,35%	2.026	90,65%
Mali	1.824	21	1,15%	1.803	98,85%
Guinea Ecuatorial	1.438	368	25,59%	1.070	74,41%
Estados Unidos	1.436	777	54,11%	659	45,89%
Georgia	1.411	74	5,24%	1.337	94,76%
Honduras	1.276	276	21,63%	1.000	78,37%
México	1.174	757	64,48%	417	35,52%
Ghana	718	95	13,23%	623	86,77%
Mauritania	631	22	3,49%	609	96,51%
Bielorrusia	540	115	21,30%	425	78,70%
Filipinas	526	128	24,33%	398	75,67%
Camerún	518	85	16,41%	433	83,59%
Guinea	487	22	4,52%	465	95,48%
Siria	403	96	23,82%	307	76,18%

¹⁴ Ver los últimos Informes Anuales sobre Migraciones e Integración de la Fundación Ceimigra.

Nepal	362	23	6,35%	339	93,65%
Serbia	361	68	18,84%	293	81,16%
Nicaragua	339	114	33,63%	225	66,37%
Túnez	305	67	21,97%	238	78,03%
Egipto	302	48	15,89%	254	84,11%
Turquía	286	88	30,77%	198	69,23%
Bangladés	261	28	10,73%	233	89,27%
Gambia	261	20	7,66%	241	92,34%
El Salvador	258	81	31,40%	177	68,60%
Bosnia-Herzegovina	250	22	8,80%	228	91,20%
Japón	246	135	54,88%	111	45,12%
Irán	221	41	18,55%	180	81,45%
Rep. Dem. del Congo	219	15	6,85%	204	93,15%
Líbano	217	41	18,89%	176	81,11%
Canadá	206	93	45,15%	113	54,85%
Costa de Marfil	174	25	14,37%	149	85,63%
Guatemala	166	68	40,96%	98	59,04%
Panamá	160	90	56,25%	70	43,75%
Kazajistán	160	39	24,38%	121	75,63%
Jordania	160	35	21,88%	125	78,13%
Australia	159	86	54,09%	73	45,91%
Croacia	159	48	30,19%	111	69,81%
Albania	139	51	36,69%	88	63,31%
Tailandia	136	102	75,00%	34	25,00%
Guinea Bissau	134	12	8,96%	122	91,04%
Costa Rica	114	53	46,49%	61	53,51%
Apátridas y No consta	112	19	16,96%	93	83,04%
Corea del Sur	104	25	24,04%	79	75,96%
Israel	99	27	27,27%	72	72,73%
Palestina	99	17	17,17%	82	82,83%
Irak	98	13	13,27%	85	86,73%
Nueva Zelanda	96	45	46,88%	51	53,13%
Sierra Leona	92	9	9,78%	83	90,22%
Congo	92	6	6,52%	86	93,48%
Cabo Verde	84	24	28,57%	60	71,43%
Macedonia	82	11	13,41%	71	86,59%
Sudáfrica	81	51	62,96%	30	37,04%
Etiopía	73	9	12,33%	64	87,67%
Burkina Faso	68	10	14,71%	58	85,29%
Angola	58	19	32,76%	39	67,24%
Indonesia	56	30	53,57%	26	46,43%
Kenia	55	15	27,27%	40	72,73%
Azerbaiyán	48	8	16,67%	40	83,33%
Uzbekistán	45	17	37,78%	28	62,22%
Taiwán	36	10	27,78%	26	72,22%
Mozambique	33	5	15,15%	28	84,85%
Malasia	32	16	50,00%	16	50,00%
Vietnam	30	21	70,00%	9	30,00%

Togo	29	8	27,59%	21	72,41%
Libia	28	5	17,86%	23	82,14%
Liberia	26	3	11,54%	23	88,46%
Benín	21	1	4,76%	20	95,24%
Mongolia	17	5	29,41%	12	70,59%
Haití	12	6	50,00%	6	50,00%
Sri Lanka	11	3	27,27%	8	72,73%
Andorra	5	1	20,00%	4	80,00%
Arabia Saudí	2	1	50,00%	1	50,00%

Fuente: CeiMigra

Tabla 5. Personas extranjeras empadronadas y con permiso o autorización de residencia en la Comunitat Valenciana

	Con permiso o autorización de residencia	Empadronadas	Diferencia
Comunitat Valenciana	707.666	859.203	151.537
Alicante/Alacant	320.454	466.020	145.566
Castellón/Castelló	104.754	108.281	3.527
Valencia/València	282.458	284.902	2.444

Fuente: CeiMigra

Como puede verse, la diferencia entre personas empadronadas y las que tienen permiso o autorización de residencia es importante. Si ambas cifras fueran suficientemente fiables, podría decirse que esas 151.537 personas, a las que habría que descontar los estudiantes y otras situaciones muy minoritarias, son las que podrían encontrarse en situación administrativa irregular. Pero ha de observarse, también, que el 96% de esa diferencia se da en la provincia de Alicante y que afecta mayoritariamente a personas procedentes de la Unión Europea.

7. Agentes de la integración

El presente Plan Director apuesta por llevar a cabo políticas de integración en las que todos los sectores de la sociedad de la Comunitat Valenciana agentes sociales, sector privado y Administraciones Públicas así como sociedad civil estén implicados y sean parte activa del proceso de integración.

En primer lugar, las Administraciones Públicas o Primer Sector realizarán el trabajo en materia de integración desde **la Dirección General de Integración, Inclusión Social y Cooperación**, o la que en su caso legalmente la sustituya, también desde la **Comisión Interdepartamental** y desde la **Administración Local**, principalmente a través de las Agencias AMICS.

La Dirección General de Integración, Inclusión Social y Cooperación es el centro directivo al que corresponden las funciones en materia de integración.

La Comisión Interdepartamental es un órgano colegiado adscrito a la Conselleria con competencia en materia de Integración para el asesoramiento al Consell y a la Dirección General correspondiente, en la planificación, ejecución y evaluación de las acciones que fueran precisas en materia de integración, además de facilitar la coordinación del ejercicio de competencias en esta materia por las distintas Consellerias. Será en esta Comisión donde tendrá suma importancia la transversalidad de la política de integración y su aplicación en todas las áreas de la Generalitat.

Corresponde a esta Comisión Interdepartamental establecer los criterios generales de coordinación, seguimiento y evaluación de las actuaciones que se desarrollen en materia de integración en la Comunitat Valenciana en el ejercicio de las competencias propias de la Generalitat.

Así mismo, la Administración Local, como administración más cercana al ciudadano, seguirá siendo parte fundamental tanto de la acogida como de la cohesión social a través de la Red de agencias AMICS desplegadas por todo el territorio de la Comunitat Valenciana.

La red de agencias AMICS nacen como un complemento a los servicios que la Generalitat ofrece a la población inmigrada en su proceso de integración en nuestra sociedad, favoreciendo la interculturalidad con la sociedad de acogida y la convivencia.

Además, con las agencias AMICS se fomenta la cooperación entre la administración autonómica valenciana y las administraciones locales.

Estas agencias dispondrán de profesionales con formación específica y reconocida por la Administraciones Públicas en materia de inmigración y mediación intercultural. Formación que garantizará el fomento de la cooperación entre la administración autonómica valenciana y las administraciones locales, apostando por favorecer la implicación de todas las entidades de la vida social y económica en la construcción de una sociedad solidaria, tolerante e integrada, así como para facilitar a todas las personas que viven en la Comunitat Valenciana, unos estándares mínimos de bienestar.

Se fomentará la participación del sector privado o Segundo Sector en el proceso de integración a través de la gestión de la diversidad en sus centros, mediante la Responsabilidad Social Corporativa y del voluntariado corporativo.

El ininterrumpido flujo migratorio en la Comunitat Valenciana en estos últimos años, ha creado una sociedad multicultural y, por tanto, la entrada de las personas migradas en el mercado laboral lo cual tiene como resultado un mercado de trabajo que refleja esta diversidad social. Atendiendo a este fenómeno, se fomentará que las empresas gestionen esta diversidad garantizando la igualdad de oportunidades y la no discriminación en el mundo laboral.

Se continuará favoreciendo la fundamental participación del Tercer Sector a través de las entidades sociales especializadas. Se trata en su mayoría de Entidades Sociales estructuradas en torno al trabajo en las dos fases del ciclo migratorio: acogida y cohesión social; mediante una metodología de trabajo integral e individualizada, tratando los problemas específicos de cada persona para dar la mejor respuesta a su proceso de integración. La Generalitat continuará por ello impulsando el tejido asociativo en la gestión y prestación de servicios dirigidos a mejorar la calidad de vida de la población inmigrada y avanzar en el proceso de su plena incorporación al desarrollo cultural, laboral, institucional y político de la sociedad civil, contribuyendo así a la erradicación de toda clase de racismo y xenofobia.

La Generalitat coordinará las políticas y acciones de integración de las personas migradas en la Comunitat Valenciana, fomentando mecanismos de colaboración con los agentes económicos y sociales y las entidades ciudadanas, que se establecerán reglamentariamente.

Se continuará impulsando **el Foro cívico para la prevención de la discriminación, la xenofobia y el racismo** y el **Observatori Valencià d'Immigració (OVIM)**.

El Observatori Valencià d'Immigració es una herramienta de investigación sobre la migración de la Comunitat Valenciana que facilita el conocimiento, análisis y valoración de la incidencia de los flujos migratorios, con el objetivo de mejorar y adecuar las políticas sociales para el progreso de la situación de las personas inmigradas. Posee un Centro de Documentación especializado en materia de inmigración e intercambia información en materia de inmigración con la Administración General del Estado, igual que el resto de Comunidades Autónomas y entidades locales. Los informes y estudios del Observatorio serán objeto de pública difusión.

Se continuará impulsando el trabajo de la **Comisión Autónoma de seguimiento del Plan Valenciano para la Prevención de la Discriminación Interétnica, el Racismo y la Xenofobia**, reforzándose su papel en el periodo contemplado en este Plan Director. Esta Comisión, integrada por representantes de la Administración, organizaciones no gubernamentales y entidades dedicadas a fomentar la convivencia, aporta cauces e instrumentos de ejecución para garantizar la prevención y, así mismo, realiza un seguimiento de la prevención de conductas y actuaciones discriminatorias, racistas y xenófobas en nuestra Comunidad para, posteriormente, imbricar acciones que incidan aún más en su prevención y solución desde la sensibilización, la detección, la investigación y el análisis transversal por áreas.

Además, se apoyará la Oficina Valenciana de Solidaridad con la víctima de racismo, xenofobia e intolerancia.

En cuarto y último lugar, encontramos el **Foro Valenciano de la Inmigración**, órgano colegiado de carácter consultivo y de participación social e instrumento de consulta, participación y debate de todos los agentes sociales e institucionales implicados en la atención integral a la población inmigrada adscrito a la Conselleria competente en materia de integración social de las personas inmigrantes.

Las funciones del Foro Valenciano de la Inmigración: a) son asesorar y formular recomendaciones a la Conselleria competente en materia de integración social de la población inmigrada sobre todas aquellas cuestiones que le fueran requeridas en materia de inmigración por estos órganos, emitiendo los informes oportunos y, en especial, en la elaboración del Plan Valenciano de la Inmigración; b) informar del Plan Valenciano de la Inmigración que le sea propuesto por la Dirección General competente en materia de integración social de las personas inmigrantes, con carácter previo a la remisión del mismo al Consell para su aprobación c) conocer cuantas acciones pudieran ser realizadas desde la Generalitat en el ámbito de actuación del Foro, con especial referencia a la normativa que pudiera desarrollarse, coordinar y potenciar las iniciativas sociales en este ámbito, recabando las propuestas de las organizaciones sindicales y empresariales cuya actividad tenga relación con el fenómeno migratorio; d) cooperar con otros órganos análogos de ámbito internacional, estatal y autonómico con el fin de coordinar y mejorar todas

aquellas actuaciones que redunden en beneficio de la integración social de las personas inmigrantes y cuantas funciones le sean atribuidas reglamentariamente.

En definitiva, la participación de todos los sectores contemplados anteriormente en la estructura del modelo de integración en que se basa este Plan Director es la siguiente:

SECTOR		
PRIMER SECTOR	Sector público	<p>Trabajo de la Comisión Interdepartamental de Inmigración y de la Dirección General competente.</p> <p>Una red AMICS optimizada y accesible a todas las personas de cualquier municipio, coherente y eficaz, fruto del convenio entre la Generalitat y los municipios de la Comunitat Valenciana</p>
SEGUNDO SECTOR	Sector privado	Una apuesta por la Responsabilidad Social en materia de integración, la Gestión de la Diversidad y por el voluntariado corporativo en la Empresa .
TERCER SECTOR	Entidades sociales	<p>Entidades Sociales estructuradas en torno a la idea de acogida y cohesión social:</p> <p><i>Observatori València de la Immigració (OVIM)</i></p> <p><i>Comisión del seguimiento del Plan Valenciano para la Prevención de la Discriminación Interétnica, el Racismo y la Xenofobia.</i></p> <p><i>Foro cívico para la prevención de la Discriminación, xenofobia y racismo.</i></p> <p><i>Oficina Valenciana de Solidaridad con la víctima de racismo, xenofobia e intolerancia.</i></p>
FORO VALENCIANO DE LA INMIGRACIÓN: INTEGRADO POR TODOS ESTOS AGENTES SOCIALES E INSTITUCIONALES		

8. Objetivos y prioridades 2014-2017

La Comunitat Valenciana apuesta a través del presente Plan Director por un modelo de convivencia que implica a todas las personas residentes en la Comunitat Valenciana en un proceso dinámico de integración.

Con el objetivo de facilitar esta convivencia entre las personas o grupos pertenecientes a una o diversas culturas, la Generalitat continuará realizando una apuesta por la mediación intercultural como instrumento de integración de un modo más intenso en el periodo que abarca este Plan Director.

El **objetivo central** de este Plan Director es culminar el proceso de integración de las personas que han venido desde otros países para llevar a cabo su proyecto de vida personal en nuestra comunidad impulsando programas que promuevan la cohesión social y una convivencia enriquecedora para toda la población. En estos programas será un instrumento fundamental de integración la figura de la persona mediadora intercultural.

Este objetivo se concreta en dos líneas estratégicas que se constituyen en prioridades de intervención. Estas **prioridades** son:

- Consolidar el sistema de acogida de la población inmigrada a través de programas específicos de acceso a los servicios públicos
- Impulsar programas específicos que promuevan la cohesión social y la convivencia.

Transversalmente se fomentará la formación específica de las personas técnicas de integración social y las mediadoras interculturales que intervendrán en los diversos programas para lograr una mediación intercultural de calidad.

8.1. De la Mediación Intercultural

La mediación intercultural es un instrumento que contribuye a mejorar la comunicación, la relación y la integración de personas o grupos presentes en un territorio, pertenecientes a una o varias culturas y con códigos culturales diferentes.

La mediación intercultural supone la intervención de una tercera parte, con capacidad para dar a conocer las claves, las representaciones culturales y sociales de los actores implicados para superar situaciones de desconocimiento e incomunicación, conflictos de valores o intereses, o la existencia de diferencias o desigualdades en orden a construir un nuevo marco común de convivencia.

Esta mediación intercultural en la Comunitat Valenciana es un instrumento consolidado de integración con el que cuentan todas las personas que han apostado por convivir en nuestra comunidad autónoma. Ha demostrado ser eficaz en prevención de conflictos, transformación y, en el seno de la gestión positiva de la diversidad, como un indispensable elemento integrador y elemento imprescindible de cohesión social.

La Generalitat es consciente de que la persona mediadora es una figura imprescindible en este proceso de integración bidireccional que incluye tanto la acogida donde es clave en la atención a la población inmigrada en el momento de su incorporación a la sociedad valenciana. Fomenta y facilita la comunicación entre ambas culturas y va a continuar siendo clave en la segunda fase de cohesión social promoviendo la participación activa desde el tejido social (asociacionismo, redes, etc.) así como el trabajo con la sociedad de acogida sirviendo de puente y facilitando espacios de encuentro para la convivencia intercultural. Es una necesaria figura que media entre las diferentes culturas. La mediación intercultural se constituye por tanto en la herramienta idónea facilitadora de la comunicación, la prevención y la resolución de conflictos, más allá de lo anterior, se erige en una cultura, la cultura de la convivencia, del respeto y del reconocimiento a la diversidad.

Esta apuesta por la figura de la mediación intercultural se desarrollará en primer lugar, a través de su *regulación normativa*; en segundo lugar, a través de la *formación y especialización* colaborando con las diversas universidades de la Comunitat Valenciana y en tercer lugar, a través del *trabajo en una red* formada por los/as mediadores/as interculturales de nuestra Comunitat debidamente acreditados/as.

La regulación normativa se irá desarrollando y si fuera necesario, adaptándose al nuevo contexto social. Se dará continuidad, así mismo, al trabajo de formación y especialización en Mediación Intercultural para la mejora de la calidad. Llevado a cabo a través de la oferta formativa ofrecida desde la Generalitat en coordinación con universidades de las tres provincias de la Comunitat Valenciana así como con otras entidades especializadas en esta materia.

En este marco de coordinación y fruto del consenso de las instituciones universitarias implicadas con la administración autonómica, los contenidos formativos reflejados en la propia Orden de Mediación

Intercultural constituyen un marco de referencia para la puesta en marcha de los cursos de especialización ofertados por universidades de las tres provincias de nuestra comunidad.

Se incidirá en el trabajo en red de las personas mediadoras interculturales de la Comunitat Valenciana debidamente acreditadas. Esta red tendrá como objetivo dar respuesta a las necesidades de integración específica de las personas inmigradas a través de un equipo de profesionales acreditados y con formación especializada.

Esta red de personal mediador desempeñará su labor, tal y como se viene realizando, en dos ámbitos fundamentales: en entidades privadas o públicas donde su función pueda ser relevante de cara a la gestión de la diversidad cultural, como es el caso de las Agencias de Mediación para la Integración y la convivencia social (AMICS), de titularidad municipal o supramunicipal.

La persona mediadora intercultural tendrá un papel fundamental tanto en la fase de acogida como en la de cohesión social.

8.2 Fases de intervención

8.2.1 Acogida

Se entiende por acogida el conjunto de actuaciones que se realizan, en un periodo inicial, para atender a las personas extranjeras que vienen a la Comunitat Valenciana, con independencia de su situación administrativa. Según el *Plan Estratégico de Convivencia e Integración (PECI)* : "*acogida es la primera etapa y la más crucial en el proceso de integración ya que implica una atención integral que facilitará la incorporación a la sociedad, de ahí la necesidad de instrumentos, herramientas y servicios que faciliten apoyo, orientación, acogida en sentido estricto (en especial en situaciones de vulnerabilidad) inserción, reagrupación familiar, creación de las condiciones necesarias para la integración (recursos y bienes sociales: idioma, historia, conocimiento de las instituciones, cursos de educación cívica, prevención de la exclusión social – irregularidad sobrevenida) y formación en el ejercicio de derechos y deberes*".

A nivel de la UE, el *Programa Común para la Integración-Marco* para la integración de los nacionales de terceros países en la Unión Europea recogido en la COM (2005) 389 final, que contiene los Principios Básicos Comunes (PBC), también refleja la importancia del acceso en esta primera etapa de las personas extranjeras a las instituciones y a los bienes y servicios tanto públicos como privados existentes en la sociedad de acogida.

En la Comunitat Valenciana se facilitará este acceso proporcionando una respuesta integral, coordinada y transversal a través de un trabajo llevado a cabo junto a la red de agencias AMICS y junto a las diversas organizaciones, públicas o privadas, que trabajan en el ámbito de la Integración.

8.2.1.1. Acogida/Información, asesoramiento y acompañamiento

Como se recoge en la Comunicación COM (2010) 758 final de la *Estrategia contra la Pobreza y la Exclusión de la UE*, para lograr el objetivo de Europa 2020 de inclusión y cohesión sociales en la UE, es fundamental el **acompañamiento** en el proceso de pasar a formar parte de una sociedad nueva, pues se trata de un paso muy complejo que exige esfuerzos en diversos ámbitos. Este proceso comprende el acceso al mercado de trabajo, la vivienda, los servicios públicos (en especial los de bienestar y educación), los servicios privados, la constitución de relaciones sociales y culturales con la comunidad, la dinamización comunitaria e intercultural y la participación en los procesos políticos.

En la Comunitat Valenciana se apoyarán diferentes servicios de acogida a las personas extranjeras que han ido llegando a nuestra comunidad autónoma estructurados en tres tipos de servicios: Información, asesoramiento y acompañamiento.

Se apoyará la acogida realizada a través de dos agentes de la integración principales: **la red de agencias AMICS** desplegada en todo el territorio de la Comunitat Valenciana como complemento a los servicios que desde el Consell se ofrecen a la población inmigrada en su proceso de integración en nuestra sociedad y las **diversas organizaciones y entidades, tanto públicas como organizaciones de la sociedad civil** que tienen como objetivo la integración de esta población involucradas en la atención a este colectivo mediante programas de acogida integral, (incluyendo alojamiento y manutención), también mediante la primera acogida y acompañamiento, inserción sociolaboral y mediación intercultural, así como realizando una Intervención social con población inmigrada a través de un sistema de trabajo en red.

Estas redes y sus actuaciones forman parte ya del sistema de integración de la Comunitat Valenciana por lo que este Plan consolidará este modelo de acogida para que, tanto las futuras personas que continúen llegando como las personas que forman parte de la población inmigrada de la Comunitat Valenciana tengan garantizados el acceso a los recursos básicos necesarios para su calidad de vida y su completa integración.

Este proceso de acogida se lleva a cabo en la Comunitat Valenciana para facilitar a la población inmigrada información para que pueda acceder a los diferentes servicios así como asesoramiento y acompañamiento y la garantía del acceso a estos recursos con el objetivo de mejorar la calidad de vida de las personas.

Las áreas en las que se trabajará serán :

- Educación
- Salud
- Empleo y formación
- Vivienda
- Asesoramiento jurídico

Las funciones de la persona mediadora así como de las personas que desde otras áreas trabajen de modo profesional en la integración de la población inmigrada se centrarán en la detección de necesidades y la atención de las demandas de la población inmigrada, derivándolas a las instancias competentes mediante los cauces de la intervención social. Se dará parte a los profesionales de cada ámbito de las carencias o demandas, apoyando y aportando las claves interculturales. Así mismo, habrá una permanente coordinación con las personas que soliciten el servicio realizando el acompañamiento con los recursos necesarios.

Con carácter general, pues, los objetivos en cuanto a información, asesoramiento y acompañamiento serán, en primer lugar, asegurar que las personas inmigradas recién llegadas o durante el período en que ya sean residentes en la Comunitat Valenciana sean informadas y asesoradas sobre los recursos existentes. Además, se encargarán de facilitar el acceso a los mismos para garantizar la integración y evitar situaciones de desprotección, vulnerabilidad y/o exclusión social; y garantizarán sus derechos e informarán sobre sus deberes con respecto a las diferentes áreas enumeradas.

Educación

La función de información, asesoramiento y acompañamiento en esta área consiste en garantizar el acceso de las personas inmigradas al sistema educativo a través de la información sobre los requisitos necesarios para este acceso, sobre los diferentes centros educativos existentes y sobre alternativas de ocio y tiempo libre, entre otras.

Se habilitarán también mecanismos de coordinación y seguimiento entre la Conselleria de Bienestar Social y la Conselleria de Educación, Cultura y Deporte.

Salud

La salud como derecho fundamental de las personas supone, según la Declaración Universal de los Derechos Humanos, el disfrute de un nivel de vida adecuado que garantice un buen estado de salud y de bienestar tanto para la persona como para su familia. Así mismo, nuestra constitución reconoce el derecho a la protección a la salud y establece que compete a los poderes públicos organizar y tutelar la salud pública a través de las medidas y prestaciones necesarias.

La población inmigrada que se encuentra en la Comunitat Valenciana tiene derecho a la asistencia que le proporciona el Sistema Sanitario Público de la Comunitat Valenciana por ello se fomentarán las acciones de información a la población inmigrada sobre los recursos específicos de la salud y sobre las prestaciones sanitarias.

Se fomentará la introducción de la perspectiva intercultural en la atención sanitaria y las actividades de prevención y sensibilización en salud, en especial a la mujer, desde una perspectiva intercultural.

Empleo y Formación

Se apoyará el trabajo de información y de asesoramiento, así como el posterior acompañamiento con respecto al empleo que llevan a cabo en la Comunitat Valenciana tanto las entidades sociales como las agencias AMICS. Se fomentarán las actividades de inserción sociolaboral y se organizarán acciones de formación prelaboral y laboral según las necesidades formativas detectadas, así como orientación laboral enfocada al sector donde sea más necesaria la contratación laboral.

En el periodo que abarca este Plan Director se impulsarán acciones que incidan en la formación y reciclaje para una mejor adaptación al mercado laboral buscando posibilitar que la población inmigrada acceda al mercado laboral en igualdad de condiciones que la población autóctona, fomentándose el emprendedurismo entre la población inmigrada.

Vivienda

La función de este área será facilitar, en coordinación con la Administración competente, el acceso de las personas inmigrantes a la vivienda informando y orientando sobre recursos de alojamiento en la fase

de asentamiento inicial, realizando los informes pertinentes que afecten a la vivienda e informando y orientando sobre los organismos y recursos existentes en materia de vivienda.

Asesoramiento jurídico

La población que proviene de otros países con el objetivo de vivir en nuestra comunidad autónoma, plantea a su llegada, entre otras demandas, la solicitud de información acerca de las posibilidades de regularización administrativa; se trata de una demanda que requiere de una respuesta específica por cuanto su situación administrativa condiciona el conjunto de acciones que va a poder llevar a cabo.

Para ello, se ofrecerá información en materia de extranjería, orientación en aquellos casos en los que sea necesario y acompañamiento a los servicios jurídicos. Además, se realizarán acciones de mediación con los servicios jurídicos.

Será necesario el establecimiento de mecanismos de coordinación entre la Conselleria de Bienestar Social y la Conselleria de Gobernación y Justicia para establecer pautas de intervención conjuntas, diseñar medidas para fomentar la integración de las personas inmigradas, seguimiento de casos especiales, etc.

Por otro lado, bien por la misma Generalitat o en coordinación con las administraciones locales, se facilitarán los diversos informes necesarios recogidos por la normativa en materia de Extranjería.

8.2.1.2. Acogida/Red de Centros de Acogida

Los centros de acogida son unidades administrativas o servicios atendidos por organizaciones sociales, sin ánimo de lucro, registradas como tales en el registro que reglamentariamente esté establecido. En estos centros de acogida se presta especial atención a las personas más vulnerables y en riesgo de exclusión social.

Este Plan, en su compromiso con las personas inmigradas más desfavorecidas, continuará su apoyo a los Centros de Acogida en el periodo de este Plan, así como los servicios de acogida que se ofrecen desde los mismos a la población inmigrada. Entre los objetivos prioritarios de los Centros de Acogida están el de informar y asesorar sobre los distintos servicios sociales y centros de interés, atendiendo en primer lugar a las necesidades básicas de la persona inmigrada.

Se apoyarán así mismo programas que tengan como objeto conocer a la persona, sus problemas y necesidades, e informar y proponer las medidas adecuadas proporcionando, en su caso, los medios para atender temporalmente las necesidades básicas de la persona inmigrada. Se apoyarán así mismo programas de acogida integral de personas inmigradas en riesgo de exclusión social así como la acogida de personas laborales temporeros.

8.2.1.3. Acogida/Red de Escuelas de Acogida

De acuerdo con el principio básico común cuarto, contenido en el *Programa Común para la Integración-Marco para la integración de los nacionales de terceros países en la Unión Europea*, recogido en la COM (2005) 389: *"Un conocimiento básico del idioma, la historia y las instituciones de la sociedad de acogida es indispensable para la integración; permitir a la población inmigrada adquirir ese conocimiento básico es esencial para que la integración tenga éxito."*

En la Comunitat Valenciana contamos para la consecución de este objetivo con el programa voluntario Escuela de Acogida que facilita este conocimiento y aproximación a la cultura de la sociedad de acogida. Los objetivos de este programa son proporcionar a las personas que van a formar parte de la ciudadanía de la Comunitat Valenciana, conocimientos sobre la sociedad en general y de la valenciana en particular, y dotar de autonomía personal a los/as nuevos/as ciudadanos/as para que puedan ejercer plenamente su ciudadanía.

Este programa es el instrumento de actuación básico de compromiso de integración y una herramienta que voluntariamente introduce a la persona inmigrada en el conocimiento de los valores y reglas de convivencia democrática, de sus derechos y deberes, la estructura política constitucional española y los idiomas oficiales de la Comunitat Valenciana; elementos esenciales para que conozcan la sociedad que les ha acogido y se integren en ella.

Durante el periodo de este Plan Director se continuará apostando por este programa buscando dotar a la población inmigrada de los conocimientos y habilidades necesarias para conseguir su integración en la sociedad valenciana tanto de un modo presencial como on line.

8.2.2 Cohesión Social

Si la acogida es fundamental para comenzar la adaptación tanto de las personas recién llegadas como de la sociedad receptora, la cohesión social se muestra como el objetivo a conseguir a través de la plena integración de la población inmigrada.

En la actualidad, la población inmigrada ya forma parte de la vida cotidiana en nuestras ciudades y ya es visible la presencia de las segundas y, en algún caso, terceras generaciones en los centros educativos a todos los niveles y en los diferentes ámbitos. Como indica la *Organización Internacional para las Migraciones*, el desafío en esta etapa es permitir un equilibrio entre las identidades culturales originales de la población inmigrada y un sentido de pertenencia que tiene como base la aceptación de los valores fundamentales e instituciones de la nueva sociedad.

Esta fase de cohesión social y convivencia pacífica, por tanto, va a requerir de todos nuestros esfuerzos.

Desde la Generalitat se apuesta por una sociedad cohesionada, una comunidad de individuos libres que se apoyan en la búsqueda de objetivos comunes a través de medios democráticos dado que una sociedad cohesionada es más justa, es capaz de generar mayores tasas de capital social, de establecer mecanismos y redes de confianza entre el conjunto de agentes sociales que operan en su territorio y gestionar con mayor efectividad los procesos de crisis económicas y sociales.

Esta concepción de la cohesión social enfatiza la necesidad de consolidación de la solidaridad y la prevención de la exclusión a través del logro de un vínculo fuerte entre todos sus ciudadanos y ciudadanas en una sociedad que comparta la misma cultura, los mismos intereses y en la que se eviten posiciones enfrentadas. Y, si bien es cierto que la sociedad valenciana avanza en un rápido proceso de integración de la población inmigrada, la integración definitiva será sólo posible si la solidaridad, el respeto y la igualdad de derechos se consolidan como valores absolutos de convivencia intercultural. Por ello, para consolidar estos valores, se continuarán diseñando políticas preventivas de gestión positiva de la diversidad que permitan evitar situaciones de desigualdad y de conflictos sociales.

Es por ello por lo que, en esta segunda fase de cohesión social y convivencia pacífica, se incidirá en el trabajo con la población inmigrada que está viendo incrementada su situación de riesgo de exclusión social, tomando en cuenta de modo especial el trabajo a realizar con los y las jóvenes pertenecientes a las segundas y terceras generaciones a través de la gestión de un Plan específico para las mismas.

El objetivo del Plan Director en lo referente a la cohesión social se llevará a cabo a través de los siguientes programas:

- Mediación Intercultural y Gestión de la diversidad
- Escuelas de Integración
- Prevención de racismo y xenofobia

8.2.2.1. Cohesión Social/Mediación Intercultural y gestión de la diversidad

Con respecto a la población inmigrada que ya se encuentra en la Comunitat Valenciana se fomentarán desde la Generalitat acciones encaminadas a culminar el proceso de inclusión social en esta segunda fase favoreciendo acciones que fomenten la cohesión social y la convivencia pacífica entre todas las personas que residimos en esta comunidad autónoma, incluyendo a aquellas personas con las que realizamos el trabajo de acogida y que ya forman parte de nuestra ciudadanía, a sus hijos e hijas: los llamados “segundas generaciones” e incluso a las posteriores “terceras generaciones” en diferentes áreas de actuación.

Como hemos adelantado, este Plan Director fomentará el trabajo de las personas mediadoras interculturales en estos diferentes ámbitos de actuación, con una función clara y específica de apoyo, mediación, acompañamiento y gestión de la interculturalidad. Mediante la intervención de éstas en los diferentes aspectos de la convivencia social y comunitaria se busca la sensibilización, la prevención bidireccional del racismo y la xenofobia, fomentando la participación social a través de mecanismos de voluntariado y dinamización. Se pretenderá con esto obtener una cohesión social de la que sean parte no sólo las asociaciones, sino también la ciudadanía.

Las áreas de actuación en las que se trabajará principalmente al igual que en acogida serán:

- Educación
- Salud
- Empleo y formación
- Ámbito Comunitario

Educación

En nuestras aulas se vive la diversidad cultural quizá de un modo más intenso que en ningún ámbito, por ello es en este ámbito donde se llevarán a cabo colaboraciones y acciones coordinadas tanto desde la educación formal como no formal para contribuir al logro de la cohesión social. Esta mediación deberá contemplar el correcto seguimiento y la prevención del absentismo escolar.

Es en las aulas de los diversos centros educativos donde la Generalitat apoyará acciones que favorezcan que la integración, la inclusión, la vivencia de la diversidad cultural y el ajuste mutuo sean una realidad, fomentando actividades o talleres junto al profesorado en el espacio proporcionado por las aulas de convivencia dando a conocer a los y las escolares sus derechos y deberes. Este trabajo se realizará en coordinación con otros agentes sociales/entidades/asociaciones con el fin de fomentar el trabajo en red, la coordinación, la complementariedad y el trabajo eficaz y eficiente en materia de sensibilización intercultural.

Así mismo, se apoyará la realización de talleres, dinámicas de sensibilización u otras actividades para la prevención de conflictos interculturales de forma que, unidos en la misma tarea, el estudiantado y sus familias interaccionen y se relacionen a través de fórmulas formativas como, por ejemplo, la escuela de padres y madres.

En este ámbito educativo la persona mediadora será una figura de suma importancia, que realizará un trabajo de mediación rehabilitadora interviniendo en los conflictos entre el alumnado o entre el profesorado y el alumnado proveniente de otras culturas y sus familias. También será importante su trabajo de mediación preventiva a través de la realización de talleres, dinámicas u otras actividades de sensibilización con el conjunto del alumnado. Todo ello sin perjuicio de apostar también por una mediación creativa y transformadora, generada a partir de la creación de nuevas reglas que comporta el acto constructivo y regenerativo de la mediación *per se*

Salud

En el ámbito sanitario se apostará por la actuación en mediación desde una perspectiva de salud pública y comunitaria que deberá tener un carácter preventivo y de promoción, por lo que las actividades que se apoyarán serán las de asesoramiento y apoyo al personal profesional sanitario.

Se proporcionará la información necesaria al personal sanitario y a la población inmigrada para clarificar las situaciones y evitar conflictos. Para ello, se trabajará de forma coordinada con el resto de

profesionales para generar unos protocolos de actuación frente a situaciones de desprotección de la población inmigrada frente a la atención sanitaria.

Así mismo se apoyará la formación específica de los/as profesionales sanitarios en temas de mediación intercultural. Se fomentará la inclusión de la figura del mediador intercultural en los equipos de atención sanitaria, como una figura clave para la mediación. Se generará una red de profesionales mediadores disponibles para contactar con ellos en los casos que sea necesario y evitar, de esta forma, situaciones de conflictos y de desprotección por ambas partes (población inmigrada y autóctona). La persona mediadora intercultural trabajará conjuntamente con el equipo de profesionales del área social que intervengan en el área de salud (trabajadores sociales fundamentalmente), para establecer un trabajo coordinado y complementario.

Empleo y formación

Mediante la mediación intercultural se pretende prevenir y resolver los conflictos que se pudieran dar en el ámbito laboral. La labor de prevención se lleva a cabo facilitando un marco de acercamiento entre la empresa y las personas migradas trabajadoras y se crearán espacios de encuentro que posibiliten el diálogo y la búsqueda de alternativas al conflicto.

Se apoyará a las organizaciones públicas o de la sociedad civil que realicen acciones de inserción socio laboral dirigidas a la población inmigrada así como de integración en el ámbito social y laboral mediante la formación e incidiendo especialmente en el acceso al trabajo de la mujer inmigrada en igualdad de condiciones. Por otro lado, se facilitará el emprendedurismo entre la población inmigrada en consonancia con lo previsto por la Comisión europea en su *Plan de Acción sobre Emprendimiento 2020*, el cual propone promover el espíritu empresarial entre los migrantes que ya residen en la UE.

Según el Programa común de la UE recogido en la Comunicación COM (2005) 389 final, otro de los principios básicos comunes esencial para la integración es el empleo: *“El empleo constituye una parte fundamental del proceso de integración y es esencial para la participación de los inmigrantes, para las contribuciones que los inmigrantes aportan a la sociedad de acogida, y para hacer visibles tales contribuciones.”*

La Estrategia 2020 señala que, pese a que hay que ser consciente del momento de crisis económica en el que nos hallamos inmersos, Europa es capaz de alcanzar un crecimiento inclusivo, sostenible e inteligente y de encontrar el modo de crear nuevos puestos de trabajo. Por ello, uno de los propósitos

de Europa 2020 es la creación de empleo, un empleo que integre a la población inmigrada en la población activa.

Ámbito Comunitario

En el ámbito comunitario se trabajarán las relaciones de conflicto que puedan darse en comunidades, vecindarios o barrios y se trabajará para su prevención. Se apoyará la realización de un trabajo intenso encaminado fundamentalmente a facilitar la relación, el intercambio y el trabajo cooperativo entre las agencias AMICS y las organizaciones sociales que conviven en un determinado contexto para impulsar procesos de reflexión y acción respecto a los retos y oportunidades que presenta la diversidad cultural. Para ello se apoyará desde la Generalitat la creación de espacios de encuentro entre la población inmigrada y autóctona. Todas estas actuaciones se complementarán con acciones de seguimiento y evaluación.

Se trata de realizar un trabajo de acercamiento y refuerzo de los diversos recursos públicos de que dispone la ciudadanía en los diferentes aspectos de la convivencia social y comunitaria para facilitar la cohesión fortaleciendo las relaciones sociales. La Generalitat apoyará, en concreto, la realización de proyectos integrales de integración social en barrios, incidiendo especialmente en las familias.

Por otro lado, e insistiendo en la preocupación por la población más excluida, se realizará un trabajo de coordinación entre las administraciones competentes, los servicios sociales y las organizaciones de la sociedad civil a través del cual se promueva el acceso a la vivienda y a los diferentes servicios por parte de la población inmigrada y sus descendientes. Se hará especial hincapié en las personas que residan en condiciones de exclusión social en asentamientos, infraviviendas, chabolas o que se encuentren sin techo.

Existen otros ámbitos de actuación en los que el personal mediador realizará sus intervenciones, y que se apoyarán desde la Generalitat principalmente a través del apoyo en materia de formación específica en mediación intercultural. Entre éstos podemos distinguir el ámbito policial, familiar o el jurídico.

8.2.2.2. Cohesión Social/Escuelas de Integración

La Comunitat Valenciana apuesta por un modelo de convivencia que implica a todas las personas residentes en la Comunitat Valenciana. Debemos considerar el concepto de integración como un

proceso bidireccional, ya que se ven afectadas tanto las personas autóctonas como las alóctonas y sus instituciones. Se trata de un cambio dinámico de continua y mutua adaptación cuya convicción y gestión ha de ser compartida por las distintas administraciones, actores sociales y conjunto de la sociedad. Para conseguir esta aceptación hay que realizar esfuerzos, programas, actividades y recursos con el objetivo de informar, concienciar y sensibilizar al conjunto de la población. Entre ellas puede ser de gran utilidad la organización de campañas en las que se utilicen todo tipo de medios visuales o escritos que consigan que la población inmigrada aparezca en los medios de comunicación siempre como algo positivo y beneficioso.

La Comunitat Valenciana pone a disposición de la población inmigrada un conjunto de servicios específicos, junto a aquellos dirigidos al conjunto de la ciudadanía, para la consecución de la integración social.

Este Plan fomentará la realización de todo tipo de actividades divulgativas, como jornadas o seminarios dedicados al conocimiento, comprensión y disfrute de las diferentes culturas presentes en el municipio en el seno de estas Escuelas. La organización de estas actividades llevará aparejado encuentros entre autóctonos y extranjeros en los que éstos puedan hacer llegar a la población nativa su cultura.

En estos momentos, en que se tiene como objetivo la cohesión social entre la población inmigrada y la sociedad de acogida, la Generalitat apostará por un paso más que supone la aportación de la cultura, tradiciones y conocimiento de la población inmigrada con el objeto de compartir y enriquecer a la población autóctona a través de las Escuelas de Integración, en ellas la población inmigrada se abrirá al conocimiento de su cultura por parte de los valencianos y valencianas, que ampliarán sus conocimientos gracias a estas aportaciones.

8.2.2.3. Cohesión Social/Prevención del racismo y xenofobia

Según el Programa Común para la Integración recogido en la Directiva COM(2005)389 final, la promoción de los derechos fundamentales, la ausencia de discriminación y la igualdad de oportunidades para todos son elementos clave de la integración.

Esto supone que debemos conseguir que las generaciones venideras nacidas en la Comunitat Valenciana crean, por encima de todo, en el ser humano y continúen construyendo una sociedad valenciana como

sociedad de iguales en la que tienen cabida las personas sin distinción alguna, una sociedad basada en la interculturalidad en sus relaciones sociales que consagre el principio de igualdad.

Nuestro Plan Valenciano para la Prevención de la Discriminación Interétnica, el Racismo y la Xenofobia recoge que la integración real es sólo posible si “la solidaridad, el respeto y la igualdad de derechos se consolidan como valores absolutos de convivencia”. Estos valores suponen un compromiso para toda la ciudadanía y principalmente para la educación de nuestra infancia en valores de convivencia y paz. Es en la consecución de este objetivo sobre el que se seguirá incidiendo a través de la sensibilización y del trabajo desarrollado por el comité de seguimiento del Plan Valenciano para la Prevención de la Discriminación interétnica, el racismo y la xenofobia.

Pero en el nuevo contexto económico en el que nos encontramos, con una menor intensidad en el flujo migratorio de llegada, pero una gran diversidad cultural y religiosa existe la amenaza, como ocurre en todos los países en el seno de la Unión, de un aumento de la intolerancia y la xenofobia que podría afectar a la convivencia. Por ello se incidirá en el trabajo de prevención del racismo y la xenofobia.

La herramienta central para facilitar el logro de esta prevención del racismo y la xenofobia que se fomentará por medio de este Plan Director, es la Mediación Intercultural. Se tendrán así mismo en cuenta las cuestiones transversales de género, y la importancia de trabajar con las familias incidiendo en la infancia y la juventud a través de la dinamización y participación social. Todo ello complementándose con acciones que se desarrollarán desde el Plan Valenciano de prevención del racismo, la xenofobia y la discriminación interétnica y que es conveniente reforzar en el ámbito de la sensibilización, intervención y desde la labor de la Oficina Valenciana de Solidaridad con la víctima de racismo, xenofobia e intolerancia.

Al igual que en el caso de acogida, la Generalitat proporcionará una respuesta integral, coordinada y transversal a través de un trabajo llevado a cabo junto a la red de agencias AMICS (Agencias de Mediación para la Integración y la Convivencia Social) y junto a las diversas organizaciones, públicas o privadas, que trabajan en el ámbito de la Integración.

8.3. Ejes Transversales

La transversalidad es un instrumento articulador que permite interrelacionar los diferentes ámbitos de actuación.

- **Ámbito de familia, infancia y juventud. Plan 2-3 G.**

En el ámbito de la integración será fundamental tener en cuenta los diferentes procesos por los que atraviesa una familia y que afectan o pueden afectar a todas las áreas que hemos mencionado.

En el caso de los hijos/as de las personas migradas nacidas en la Comunitat Valenciana que conforman la “segunda generación”, se enfrentan a circunstancias diferentes a aquellas que tuvieron que vivir sus progenitores por lo que nos encontramos ante nuevos escenarios. También nos encontraremos con el caso de que muchos/as de ellos/as no están viviendo su propio proyecto migratorio sino el de sus padres. Con respecto a esta “segunda generación”, consideramos necesario poner en marcha el “Proyecto 2-3G” que abarcará el diagnóstico de su situación en la Comunitat Valenciana, y la elaboración de medidas concretas y transversales adaptadas al diagnóstico previamente realizado.

- **Perspectiva de género**

El Derecho a la Igualdad es uno de los derechos reconocidos y consagrados en la Constitución Española de 1978 en su Art. 14, siendo el artículo 9.2. de la Constitución Española el que establece la obligación de los poderes públicos de promover las condiciones para que la igualdad del individuo y de los grupos en que se integra sean reales y efectivas.

A nivel europeo, es el Tratado de Amsterdam (1997), recogido en el Marco Normativo de este Plan Director, el que contiene dos disposiciones con respecto a la igualdad: el artículo 13, que permite al Consejo adoptar acciones adecuadas para luchar contra la discriminación por motivos de sexo, origen racial o étnico, religión o convicciones, discapacidad, edad u orientación sexual y el artículo 73 K, que recoge la importancia de promover acciones de lucha contra las discriminaciones por sexo u orientación sexual, necesitando de los esfuerzos de cada una de las instituciones y organismos implicados para ello.

El Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana recoge el derecho a la igualdad en su art 10.3, que dice que la Generalitat promoverá, entre otros, la igualdad de derechos de hombres y mujeres en todos los ámbitos, en particular en materia de empleo y trabajo; protección social contra la violencia, especialmente de la violencia de género; y en su artículo 11, añade que la Generalitat, conforme a la Carta de Derechos Sociales, velará en todo caso para que las mujeres y los hombres puedan participar plenamente en la vida laboral, social, familiar y política sin discriminaciones de ningún tipo y garantizará que lo hagan en igualdad de condiciones. A estos efectos, se garantizará la compatibilidad de la vida familiar y laboral. En el artículo 10.4 se recoge que la Generalitat, en el marco de sus competencias y

mediante su organización jurídica, promoverá las condiciones necesarias para que estos derechos sociales sean objeto de aplicación real y efectiva.

Por ello, desde la Conselleria de Bienestar Social se abordarán este tipo de actuaciones de manera transversal para garantizar la igualdad efectiva de todas las mujeres residentes en la Comunitat Valenciana y, en especial, de las mujeres inmigradas en coherencia con las políticas internacionales, comunitarias y nacionales por la importancia de la promoción de la mujer en general y de la inmigrada en particular. También se tendrán en cuenta las circunstancias especiales a las que pudieran enfrentarse las niñas migradas.

La ley Orgánica 3/2007 para la igualdad efectiva de mujeres y hombres establece los criterios generales que deben regir las actuaciones de todos los poderes públicos y en su art. 14.6 hace referencia a la consideración de las singulares dificultades en que se encuentran las mujeres de colectivos de especial vulnerabilidad como son las que pertenecen a minorías, las mujeres migrantes, las niñas, las mujeres con discapacidad, las mujeres mayores, las mujeres viudas y las mujeres víctimas de violencia de género, para las cuales los poderes públicos podrán adoptar medidas de acción positiva.

Es esta misma ley, que recoge específicamente la aplicación de la transversalidad del tema de género en todas las políticas, incide en las especiales circunstancias de vulnerabilidad por las que atraviesan algunas mujeres.

La transversalidad se aplicará incorporando la perspectiva de género en los ámbitos de la salud, educación, empleo, vivienda, etc. incidiendo en los especiales casos de exclusión.

La Generalitat apoyará a los organismos públicos o de la sociedad civil que realicen programas para las diferentes necesidades de los colectivos de mujeres en situación o riesgo de exclusión.

- **Participación social/voluntariado.**

La Participación de la población inmigrada en la formulación de las políticas y medidas de integración, especialmente a nivel local, se considera fundamental en el proceso democrático y favorece su integración tal y como se recoge en el Principio Básico Común nº 9 del Programa Marco.

Para el logro de la cohesión social en nuestra sociedad es esencial la participación de la población inmigrada como vía de integración y paz social, por ello, los poderes públicos promoverán y articularán

la participación de la iniciativa social en las entidades sin ánimo de lucro que trabajen en el ámbito de la integración y fomentarán la colaboración solidaria de la ciudadanía a través de la acción voluntaria; se fomentará la inclusión de la persona inmigrada en el tejido asociativo de la Comunitat Valenciana, de acuerdo con la regulación establecida en la ley del voluntariado de la Comunitat Valenciana llevándose a cabo campañas informativas y formativas con la finalidad de promover y desarrollar los valores y las ventajas de la participación ciudadana.

Así mismo se fomentará la participación por parte de la empresa privada y las propias Administraciones Públicas a través del voluntariado corporativo.

9. Desarrollo de los objetivos del Plan 2014-2017

OBJETIVOS Y ACCIONES. ÁREAS DE ACTUACIÓN.					
LINEA ESTRATÉGICA 1	ACOGIDA: Facilitar el acceso de la población inmigrada a los diversos servicios públicos a través de programas específicos	OBJETIVO ESPECÍFICO	ACTIVIDADES/ACCIONES	INDICADORES	RESPONSABLES
PROGRAMA OBJETIVO GENERAL	OBJETIVO ESPECÍFICO O.E.1.	Informar, asesorar y acompañar sobre el sistema educativo	O.E.1.	O.E.1.	O.E.1.
			O.E.2.	O.E.2.	O.E.2.
			O.E.3.	O.E.3.	O.E.3.
			O.E.4.	O.E.4.	O.E.4.
			O.E.5.	O.E.5.	O.E.5.
PROGRAMA OBJETIVO GENERAL	OBJETIVO ESPECÍFICO O.E.2.	Informar, asesorar y acompañar a la población inmigrada sobre el acceso al sistema educativo	O.E.2.	O.E.2.	O.E.2.
			O.E.3.	O.E.3.	O.E.3.
			O.E.4.	O.E.4.	O.E.4.
			O.E.5.	O.E.5.	O.E.5.
			O.E.6.	O.E.6.	O.E.6.
PROGRAMA OBJETIVO GENERAL	OBJETIVO ESPECÍFICO O.E.3.	Informar, asesorar y acompañar a la población inmigrada en materia de empleo y formación	O.E.3.	O.E.3.	O.E.3.
			O.E.4.	O.E.4.	O.E.4.
			O.E.5.	O.E.5.	O.E.5.
			O.E.6.	O.E.6.	O.E.6.
			O.E.7.	O.E.7.	O.E.7.
PROGRAMA OBJETIVO GENERAL	OBJETIVO ESPECÍFICO O.E.4.	Facilitar el acceso de la población inmigrada a la vivienda informando sobre los organismos y recursos existentes	O.E.4.	O.E.4.	O.E.4.
			O.E.5.	O.E.5.	O.E.5.
			O.E.6.	O.E.6.	O.E.6.
			O.E.7.	O.E.7.	O.E.7.
			O.E.8.	O.E.8.	O.E.8.
PROGRAMA OBJETIVO GENERAL	OBJETIVO ESPECÍFICO O.E.5.	Informar, asesorar y acompañar a la población inmigrada sobre sus derechos y deberes	O.E.5.	O.E.5.	O.E.5.
			O.E.6.	O.E.6.	O.E.6.
			O.E.7.	O.E.7.	O.E.7.
			O.E.8.	O.E.8.	O.E.8.
			O.E.9.	O.E.9.	O.E.9.

OBJETIVOS Y ACCIONES. ÁREAS DE ACTUACIÓN					
LINEA ESTRATÉGICA 1	ACOGIDA: Facilitar el acceso de la población inmigrada a los diversos servicios públicos a través de programas de acogida				
PROGRAMA	OBJETIVO GENERAL	OBJETIVO ESPECÍFICO	ACTIVIDADES/ACCIONES	INDICADORES	RESPONSABLES
CENTRO DE ACOGIDA	<p>Proporcionar alojamiento, manutención y atención básica a la población inmigrada en riesgo de exclusión social y a las personas que realizan trabajo como temporeros.</p>	<p>O.E.1. Facilitar la acogida de personas migradas en riesgo de exclusión social</p>	<p>O.E.1. A.1.1. Facilitar programas de integración social de personas migradas mediante actividades de primera acogida y cobertura de necesidades básicas de la población en riesgo de exclusión social A.1.2. Ofertar plazas de acogida que incluyan alojamiento, manutención temporal y apoyo a la inserción social A.1.3. Realizar programas de atención básica integral a la población migrada en situación de vulnerabilidad A.1.4. Fomentar los programas de inserción socio laboral en centros de acogida dirigidos a la población migrada en situación de vulnerabilidad A.1.5. Realizar acciones específicas dirigidas a mujeres trabajadoras migradas con o sin hijos a su cargo en situación de vulnerabilidad.</p>	<p>O.E.1. I.1.1. Nº de programas de mediante actividades de primera acogida y cobertura de necesidades básicas de la población en riesgo de exclusión social I.1.2. Nº de plazas de acogida ofertadas I.1.3. Nº de programas de atención básica integral llevados a cabo I.1.4. Nº de programas de atención socio laboral en centros de acogida realizados I.1.5. Nº acciones realizadas dirigidas a mujeres trabajadoras migradas en situación de vulnerabilidad realizadas</p>	<p>DGIC Centros de acogida Organizaciones sociales especializadas dedicadas a la Integración Red de personas mediadoras interculturales</p>
		<p>O.E.2. Promover programas de acogida integral de personas migradas dirigidas a trabajadores y trabajadoras temporeros.</p>	<p>O.E.2. A.2.1. Facilitar ofertas de alojamiento dirigidas a personal trabajador temporero durante las campañas agrícolas A.2.2. Apoyar el mantenimiento de una oficina de atención directa a personas trabajadoras temporeras A.2.3. Impulsar programas para la mejora de condiciones sociolaborales y de integración de las personas trabajadoras temporeras durante las campañas agrícolas</p>	<p>O.E.2. A.2.1. Nº plazas de alojamiento dirigidas a personal trabajador temporero durante las campañas agrícolas A.2.2. Nº atenciones llevadas a cabo con personas trabajadoras temporeras A.2.3. Nº actuaciones llevadas a cabo para la mejora de condiciones sociolaborales y de integración de las personas trabajadoras temporeras durante las campañas agrícolas</p>	

OBJETIVOS Y ACCIONES. ÁREAS DE ACTUACIÓN

OBJETIVOS Y ACCIONES. ÁREAS DE ACTUACIÓN					
LINEA ESTRATÉGICA 1	ACOGIDA: Facilitar el acceso de la población inmigrada a los diversos servicios públicos a través de programas de acogida				
PROGRAMA	OBJETIVO GENERAL	OBJETIVO ESPECÍFICO	ACTIVIDADES/ACCIONES	INDICADORES	RESPONSABLES
ESCUELAS DE ACOGIDA	Dotar a la población inmigrada de los conocimientos y habilidades necesarias para conseguir su integración en la sociedad valenciana.	O.E.1. Generar una oferta formativa enmarcada en un ámbito multicultural que facilite la interculturalidad desde el conocimiento de las lenguas oficiales, los usos y costumbres de los valencianos y extensivamente de la sociedad española.	O.E.1. A.1.1. Fomentar la realización de cursos de comprensión de la sociedad valenciana Escuela de Acogida realizados on line y/o presencialmente A.1.2. Fomentar el voluntariado docente para impartir aulas en las Escuelas de Acogida	O.E.1. I.1.1. Nº de ediciones de Escuela de Acogida realizados on line y/o presencialmente I.1.2. Nº de certificados de Escuela de Acogida emitidos I.1.3. Nº de alumnado inscrito	DGIC Organizaciones sociales especializadas dedicadas a la Integración Red de personas mediadoras interculturales

OBJETIVOS Y ACCIONES. ÁREAS DE ACTUACIÓN.					
LINEA ESTRATÉGICA 2	COHESIÓN SOCIAL: Impulsar programas específicos que promuevan la cohesión social y la convivencia en la Comunitat Valenciana				
PROGRAMA	OBJETIVO GENERAL	OBJETIVOS ESPECÍFICOS	ACTIVIDADES	INDICADORES	RESPONSABLES
MEDIACIÓN INTERCULTURAL Y GESTIÓN DE LA DIVERSIDAD	Fomentar actividades facilitadoras de la convivencia mediante la prevención y gestión positiva de los conflictos	<p>Promover la figura de la persona mediadora intercultural en el ámbito educativo.</p> <p>O.E.1: Introducir la MI en el aula, propiciando la convivencia entre alumnado y profesorado de diferente origen o cultura, por medio de la comunidad educativa.</p>	<p>O.E.1:</p> <p>A.1. Fomentar actividades o talleres en los centros escolares junto al profesorado en el espacio proporcionado por las aulas de convivencia promoviendo entre el alumnado el conocimiento de sus derechos y deberes.</p> <p>A.2. Fomentar actividades o talleres de sensibilización para la prevención de conflictos interculturales, potenciando valores como la solidaridad, la no violencia e interculturalidad entre todas las personas de la comunidad educativa.</p> <p>A.3. Apoyar actividades de mediación rehabilitadora interviniendo en los conflictos en los centros educativos.</p>	<p>I.1.1. Nº de actividades de fomento de derechos y deberes realizadas en centros escolares</p> <p>I.1.2. Nº de actividades de prevención de conflictos interculturales</p> <p>I.1.3. Informes sobre la participación en aulas de convivencia de los centros educativos</p>	<p>Red de Agencias AMICS</p> <p>Entidades especializadas en materia de integración</p> <p>Red de personas mediadoras interculturales</p>
	<p>Promover la figura de la persona mediadora intercultural en el ámbito Socio Laboral.</p> <p>O.E.1: Fomentar la cualificación profesional de las personas migrantes y la mejora de las condiciones sociales y laborales de éstas.</p> <p>O.E.2: Formar y sensibilizar al personal involucrado en la inserción socio laboral de la población trabajadora.</p> <p>O.E.3: Promocionar la gestión de la diversidad en las empresas y la prevención de la discriminación laboral.</p> <p>O.E.4: Fomentar la participación sociolaboral de la población migrada.</p>	<p>O.E.1:</p> <p>A.1. Asesorar, formar e informar jurídica, laboral y técnicamente sobre cursos, derechos y deberes especialmente a las trabajadoras</p> <p>A.2. Asesorar, formar e informar jurídica, laboral y técnicamente sobre cursos, derechos y deberes especialmente a las trabajadoras y trabajadores temporeros.</p> <p>A.3. Informar y formar en materia de riesgos laborales.</p>	<p>O.E.1:</p> <p>I.1.1. Nº Cursos de formación principalmente destinados a la mujer migrada</p> <p>I.1.2. Nº Cursos de formación principalmente destinados a los trabajadores y trabajadoras temporeros.</p> <p>I.1.3. Nº cursos en materia de prevención de riesgos laborales</p>		
			<p>O.E.2:</p> <p>A.1. Implementar acciones formativas tanto a delegados y delegadas como a cuadros sindicales.</p> <p>A.2. Formar a las personas formadoras y colaboradoras que desarrollarán actividades encaminadas a la gestión de la diversidad.</p>	<p>O.E.2:</p> <p>I.2.1. Nº Cursos de formación a delegados, delegadas y cuadros sindicales</p> <p>I.2.2. Nº Cursos formación de formadores y colaboradores en gestión de la diversidad.</p> <p>I.2.3. Nº de acciones formativas y de sensibilización</p>	

<p>O.E.3:</p> <p>I.3.1. Nº Informes de los sindicatos involucrados en la gestión de la diversidad.</p> <p>I.3.2. Planes de inserción llevados a cabo en las empresas</p> <p>I.3.3. Porcentaje de población trabajadora migrada con participación activa en procesos sociolaborales</p>	<p>O.E.3:</p> <p>A.1. Involucrar a las organizaciones sindicales en la gestión de la diversidad y la prevención de la discriminación.</p> <p>A.2. Fomentar el desarrollo de planes de inserción sociolaboral personalizados</p> <p>A.3. Informar, orientar y asesorar a todos los sectores implicados en la gestión de la diversidad y contextualizarlos sociolaboralmente.</p> <p>A.4. Fomentar el asesoramiento sobre planes de acogida adaptados a la realidad de cada empresa y fomentar el conocimiento de los derechos y deberes laborales de las personas migradas que se incorporen a la misma.</p> <p>A.5. Posibilitar el diagnóstico y detección de los posibles conflictos provocados por interacción cultural en las empresas para diseñar posteriores estrategias de intervención in situ</p> <p>A.6. Promocionar y detectar necesidades específicas formativas para adecuar las capacidades de la población migrada a las necesidades del mercado laboral.</p>	<p>O.E.3:</p> <p>A.1. Involucrar a las organizaciones sindicales en la gestión de la diversidad y la prevención de la discriminación.</p> <p>A.2. Fomentar el desarrollo de planes de inserción sociolaboral personalizados</p> <p>A.3. Informar, orientar y asesorar a todos los sectores implicados en la gestión de la diversidad y contextualizarlos sociolaboralmente.</p> <p>A.4. Fomentar el asesoramiento sobre planes de acogida adaptados a la realidad de cada empresa y fomentar el conocimiento de los derechos y deberes laborales de las personas migradas que se incorporen a la misma.</p> <p>A.5. Posibilitar el diagnóstico y detección de los posibles conflictos provocados por interacción cultural en las empresas para diseñar posteriores estrategias de intervención in situ</p> <p>A.6. Promocionar y detectar necesidades específicas formativas para adecuar las capacidades de la población migrada a las necesidades del mercado laboral.</p>	<p>O.E.3:</p> <p>A.1. Involucrar a las organizaciones sindicales en la gestión de la diversidad y la prevención de la discriminación.</p> <p>A.2. Fomentar el desarrollo de planes de inserción sociolaboral personalizados</p> <p>A.3. Informar, orientar y asesorar a todos los sectores implicados en la gestión de la diversidad y contextualizarlos sociolaboralmente.</p> <p>A.4. Fomentar el asesoramiento sobre planes de acogida adaptados a la realidad de cada empresa y fomentar el conocimiento de los derechos y deberes laborales de las personas migradas que se incorporen a la misma.</p> <p>A.5. Posibilitar el diagnóstico y detección de los posibles conflictos provocados por interacción cultural en las empresas para diseñar posteriores estrategias de intervención in situ</p> <p>A.6. Promocionar y detectar necesidades específicas formativas para adecuar las capacidades de la población migrada a las necesidades del mercado laboral.</p>
<p>O.E.4.</p> <p>I.4.1. Campañas realizadas de promoción de la participación de la población trabajadora inmigrada en procesos laborales y sociales</p>	<p>O.E.4:</p> <p>A.1. Promocionar la participación activa de la población trabajadora migrada en los procesos laborales y sociales.</p>	<p>O.E.4:</p> <p>A.1. Promocionar la participación activa de la población trabajadora migrada en los procesos laborales y sociales.</p>	<p>O.E.4:</p> <p>A.1. Promocionar la participación activa de la población trabajadora migrada en los procesos laborales y sociales.</p>
<p>O.E.1.</p> <p>I.1.1. Nº asesoramientos al personal sanitario en materia de Mediación Intercultural</p> <p>I.1.2. Nº actividades en núcleos promotores de salud comunitaria</p> <p>I.1.3. Cursos de formación específica en temas de MI para profesional sanitario.</p>	<p>O.E.1.</p> <p>A.1. Promocionar la Mediación Intercultural en el asesoramiento y apoyo a las personas profesionales sanitarias</p> <p>A.2. Impulsar y dinamizar la actividad de las personas mediadores interculturales en núcleos promotores de salud comunitaria.</p> <p>A.3. Apoyar la formación específica al personal sanitario en temas de Mediación Intercultural.</p>	<p>O.E.1.</p> <p>A.1. Promocionar la Mediación Intercultural en el asesoramiento y apoyo a las personas profesionales sanitarias</p> <p>A.2. Impulsar y dinamizar la actividad de las personas mediadores interculturales en núcleos promotores de salud comunitaria.</p> <p>A.3. Apoyar la formación específica al personal sanitario en temas de Mediación Intercultural.</p>	<p>O.E.1.</p> <p>A.1. Promocionar la Mediación Intercultural en el asesoramiento y apoyo a las personas profesionales sanitarias</p> <p>A.2. Impulsar y dinamizar la actividad de las personas mediadores interculturales en núcleos promotores de salud comunitaria.</p> <p>A.3. Apoyar la formación específica al personal sanitario en temas de Mediación Intercultural.</p>
<p>I.1.1. Nº de proyectos integrales aprobados</p> <p>I.1.2. Nº de intervenciones en asentamientos, infraviviendas, chabolas o que se encuentren sin techo.</p> <p>I.1.3. Informes sobre el funcionamiento y la coordinación entre administraciones competentes</p>	<p>O.E.1:</p> <p>A.1. Facilitar la relación, el intercambio y el trabajo cooperativo entre las agencias AMICS y las organizaciones sociales que conviven en un determinado contexto.</p> <p>A.2. Apoyar la realización de proyectos integrales de integración de población inmigrada en barrios incidiendo en la familia</p> <p>A.3. Coordinar a las administraciones competentes, los servicios sociales y las organizaciones de la sociedad civil promoviendo el acceso a la vivienda de la población inmigrada residiendo en condiciones de exclusión en asentamientos, infraviviendas, chabolas o que se encuentren sin techo.</p>	<p>O.E.1:</p> <p>A.1. Facilitar la relación, el intercambio y el trabajo cooperativo entre las agencias AMICS y las organizaciones sociales que conviven en un determinado contexto.</p> <p>A.2. Apoyar la realización de proyectos integrales de integración de población inmigrada en barrios incidiendo en la familia</p> <p>A.3. Coordinar a las administraciones competentes, los servicios sociales y las organizaciones de la sociedad civil promoviendo el acceso a la vivienda de la población inmigrada residiendo en condiciones de exclusión en asentamientos, infraviviendas, chabolas o que se encuentren sin techo.</p>	<p>O.E.1:</p> <p>A.1. Facilitar la relación, el intercambio y el trabajo cooperativo entre las agencias AMICS y las organizaciones sociales que conviven en un determinado contexto.</p> <p>A.2. Apoyar la realización de proyectos integrales de integración de población inmigrada en barrios incidiendo en la familia</p> <p>A.3. Coordinar a las administraciones competentes, los servicios sociales y las organizaciones de la sociedad civil promoviendo el acceso a la vivienda de la población inmigrada residiendo en condiciones de exclusión en asentamientos, infraviviendas, chabolas o que se encuentren sin techo.</p>

OBJETIVOS Y ACCIONES. ÁREAS DE ACTUACIÓN					
LINEA ESTRATÉGICA 2	COHESIÓN SOCIAL: Impulsar programas específicos que promuevan la cohesión social y la convivencia en la Comunitat Valenciana				
PROGRAMA	OBJETIVO GENERAL	OBJETIVO ESPECÍFICO	ACTIVIDADES/ACCIONES	INDICADORES	RESPONSABLES
PREVENCIÓN DE RACISMO Y XENOFOBIA		O.E.1. Apoyar acciones de sensibilización para la prevención del racismo y la xenofobia mediación intercultural	O.E.1. A.1.1. Apoyar la realización de actividades o talleres de sensibilización para la prevención de conflictos culturales principalmente entre los jóvenes A.1.2. Apoyar el trabajo que desarrolla la Oficina Valenciana de Solidaridad con la víctima de racismo, xenofobia e intolerancia. A.1.3. Promoción del diálogo interreligioso como medio de integración de personas migradas A.1.4. Apoyar la realización de encuentros para la prevención del racismo y la xenofobia	O.E.1. I.1.1. Nº de actividades o talleres de sensibilización realizados I.1.2. Nº de atenciones llevadas a cabo en la Oficina Valenciana de Solidaridad con la víctima de racismo, xenofobia e intolerancia. I.1.3. Nº de encuentros interreligiosos entre dirigentes de asociaciones religiosas que asisten y acogen a personas inmigradas.	DGIC Organizaciones sociales especializadas dedicadas a la integración
		O.E.2 Apoyar acciones de formación específica e investigación en materia de racismo y xenofobia	O.E.2. A.2.1. Apoyar la realización de cursos o talleres en materia de prevención de racismo y xenofobia	O.E.2. I.2.1. Nº de cursos realizados en materia de prevención de racismo y xenofobia	Red de personas mediadoras interculturales Comité de seguimiento del Plan Valenciano para la prevención de la discriminación interétnica, el racismo y la xenofobia.
		O.E.3 Fomentar las acciones realizadas desde el Plan Valenciano de prevención del racismo, la xenofobia y la discriminación interétnica	O.E.3 A.3.1. Apoyar el seguimiento de trabajos sobre prevención de racismo y xenofobia que realizan las diversas organizaciones A.3.2 Realización de la semana de Prevención contra el racismo y la xenofobia	O.E.3. I.3.1. Nº encuentros para seguimiento de trabajos sobre prevención de racismo y xenofobia que realizan las diversas organizaciones I.3.2 Nº asistentes semana de Prevención contra el racismo y la xenofobia	

OBJETIVOS Y ACCIONES. ÁREAS DE ACTUACIÓN						
COHESIÓN SOCIAL: impulsar programas específicos que promuevan la cohesión social y la convivencia en la Comunitat Valenciana						
LINEA ESTRATÉGICA 2	PROGRAMA	OBJETIVO GENERAL	OBJETIVO ESPECÍFICO	ACTIVIDADES/ACCIONES	INDICADORES	RESPONSABLES
	ESCUELAS DE INTEGRACIÓN	Dotar a la sociedad de acogida de conocimientos sobre las culturas existentes en la Comunitat Valenciana.	O.E.1. Generar una oferta formativa enmarcada en un ámbito multicultural que facilite la interculturalidad desde el conocimiento de las culturas existentes en la Comunitat Valenciana	O.E.1. A.1.1. Apoyar la realización de actividades o talleres de inmersión y comprensión cultural sobre otras culturas de presencia mayoritaria en la Comunitat Valenciana. A.1.2. Apoyar la realización de actividades o talleres de idiomas correspondientes a las culturas de presencia mayoritaria en la Comunitat Valenciana. A.1.3. Promoción del intercambio de información sobre las culturas de presencia mayoritaria en la Comunitat Valenciana.	O.E.1. I.1.1. Nº de actividades o talleres de inmersión y comprensión sobre otras culturas realizados. I.1.2. Nº de actividades de intercambio sobre di- versas culturales de presencia mayoritaria en la Co- munitat Valenciana realizadas. I.1.3. Nº de asistentes a la Escuela de Integración.	DGIC Organizaciones sociales especializadas dedicadas a la integración Red de personas mediadoras interculturales

DE LA MEDIACIÓN INTERCULTURAL				
LINEA TRANSVERSAL	OBJETIVOS ESPECÍFICOS	ACTIVIDADES	INDICADORES	RESPONSABLES
Fomentar la participación de la persona mediadora intercultural en los programas de acogida y cohesión social	O.E.1. Desarrollo normativo	Desarrollar normativa complementaria en materia de Mediación Intercultural si fuera necesaria según el nuevo contexto	Nº de normas elaboradas	DGIC Red de Agencias AMICS Universidades de la Comunitat Valenciana Entidades especializadas en materia de integración Otros Organismos públicos
	Garantizar un marco jurídico adecuado a la Mediación intercultural adaptándola al nuevo contexto social			
	O.E.2. Investigación en materia de migraciones	Editar publicaciones con datos generales sobre la población extranjera en la Comunitat Valenciana.	Nº ediciones del "Boletín estadístico trimestral"	
	Promover la investigación y su publicación en el ámbito de las migraciones y las buenas prácticas en integración	Apoyar el uso de las TIC a través de una página web actualizada para proporcionar información a las personas interesadas en el tema de la integración de la población migrada y a los agentes de la integración valenciana.	Nº de actualizaciones en la web	
	O.E.3. Formación en MI	Fomentar la formación continuada y especializada de personas mediadoras interculturales, personal de agencias AMICS y miembros de asociaciones que tengan como fin la integración.	Nº cursos realizados Nº Jornadas realizadas Nº participaciones en Jornadas, Congresos, Actos organizados por otras entidades/organismos Nº personas inscritas	
	O.E.4. Acreditación de Personas Mediadoras Interculturales	Promover la figura de la persona mediadora intercultural en los diversos ámbitos de actuación en los que pudiera participar.	Nº de personas mediadoras acreditadas	
	Fomentar la acreditación de las personas mediadoras que realizan su función en la C. Valenciana			

10. Evaluación y seguimiento.

Como herramienta de control y garantía de eficacia, este Plan Director se verá sometido a un proceso de seguimiento y evaluación. La Generalitat pondrá en marcha este mecanismo para hacer efectivo el cumplimiento de las medidas y proyectos que se encuentran en este Plan. Este proceso será llevado a cabo a través de la implicación y elaboración tanto de los poderes públicos como del resto de actores que colaboran en la ejecución de las acciones referentes a la integración y la convivencia.

Este instrumento tiene como fin garantizar que todas las acciones, o gran parte de ellas, recogidas en este Plan se ejecutan positivamente y que se intenta alcanzar un ideal de sociedad justa mediante la integración y la convivencia en la Comunitat Valenciana. Además, servirá a los órganos competentes de una herramienta para:

- Auditar el cumplimiento de los resultados previstos (**eficiencia**).
- Considerar que el coste de las acciones ejecutadas corresponde con los resultados alcanzados (**eficacia**).
- Examinar si las medidas y su consiguiente desarrollo son conformes a los objetivos que se proponen alcanzar en este Plan (**idoneidad**).
- Analizar si las actividades que se realizan en este plan y el momento propuesto para alcanzarlas son adecuados (**pertinencia**).

Este mecanismo de seguimiento y evaluación lleva implícito una serie de indicadores para el cumplimiento de las acciones y objetivos.

La Dirección General de Integración, Inclusión Social y Cooperación, especialmente el Servicio de Integración y Voluntariado Social, será el competente para la elaboración de una serie de informes de seguimiento y evaluación del Plan Director de Integración y Convivencia 2014-2017. Con el objetivo de que el Plan se cumpla favorablemente y sea una garantía de control, se realizarán **informes de seguimiento anuales**, en el que se recogerá el estado de ejecución del Plan. Finalmente, al expirar la vigencia del Plan Director se elaborará un **Informe de Evaluación Final**, el cual tendrá en cuenta los informes de seguimiento previos y supondrá la resolución del Plan Director, y la evaluación de la consecución de los objetivos planteados y las acciones propuestas.